

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์
ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปัญชลี พึ่งพิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กันยายน 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์
ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

บทคัดย่อ
ของ
ปัญชลี พึ่งพิศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กันยายน 2548

ปัญชลี พึ่งพิศ. (2548). *ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขา วิชาวิทยาศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน*. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา, อาจารย์ ดร.ยุทธนา ไชยจุลกุล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าลักษณะทางสังคม ภูมิหลังของนักศึกษา และคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาร่วมกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยจะเกี่ยวข้องกับทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยอธิบายในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีจุดประสงค์ย่อยดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในกลุ่มสหรัถนโกสินทร์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเป็นสัดส่วนกับประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน แบบวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ลักษณะชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง และในการทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ใช้โปรแกรม LISREL 8.54 ในการวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งยังใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter ในการวิเคราะห์ปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม

สรุปผลการวิจัยพบว่า

1. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15 และ .48 ตามลำดับ แต่เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการ

ทำกิจกรรม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.12 และ -.38 ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .25

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .27 และ .28 ตามลำดับ นอกจากนี้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .32 และ .33 ตามลำดับ แต่เกรตเจสส์ สະสมในระดับมัธยมศึกษา มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .03

3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .25 และมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .12 นอกจากนี้ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15 แต่ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.07

4. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .04, .12 ตามลำดับ เหตุผลเชิงจริยธรรมกับลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนอีกด้วย ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .03, .12 ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .12

เมื่อศึกษาปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม 8 กลุ่มย่อย พบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 17.4) ในขณะที่เดียวกันลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 36.7) อย่างไรก็ตามลักษณะมุ่งอนาคตยังสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 10.9)

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพ สื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 36.2) ในขณะที่เดียวกันลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 39.4) นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา ร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 35.1)

3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 26.4) ในขณะที่เดียวกันประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.3)

COLLEGIATE EXPERIENCE OF STUDENTS IN THE FACULTY OF COMMUNICATION
ARTS INFLUENCING SKILLS AND AWARENESS OF PROFESSIONAL ETHICS

AN ABSTRACT
BY
PUNCHAREE PUNGPIT

Presented in Partial fulfillment of the Requirements
For the Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
September 2005

Puncharee Pungpit. (2005). Collegiate Experience of Students in the Faculty of Communication Arts Influencing Skills and Awareness of Professional Ethics:
Advisors : Assoc.Prof.Dr.Dusadee Yolao, Dr. Yuthana Chaijukul

The purpose of this study was to investigate the causal relationship of socio aspects and background of the students and student inputs together with experiences in the university concerning skills and awareness of professional ethics. In details, there were 4 research objectives as follow 1) To examine the influence of group of variables concerning student inputs on experiences in the university. 2) To examine the influence of group of variables concerning student inputs on skills in media professionals and awareness of professional ethics. 3) To examine the influence of experiences in the university on skills in media professionals and awareness of professional ethics. 4) To examine the influence of group of variables concerning student inputs on skills in media professionals and awareness of professional ethics through experiences in the university.

The sample was the 350 fourth year students studying in second term of Bachelor's Degree Program of Arts in the Faculty of Communication Arts consisting of 4 majors, Journalism, Public Relations, Advertisement and Broadcast Radio and T.V/Radio, from Rajabhat University in Bangkok selected by proportional stratified sampling. The instruments used were the questionnaires measuring skills in media professionals, awareness of professional ethics, moral reasoning, future orientation, participation in extra curriculum activities, relationship between students and peer groups and relationship between students and teachers. The data analysis was descriptive statistic, path analysis using LISREL 8.54 and multiple regression analysis.

The results were as follows :

1) Moral reasoning and future orientation had a direct positive effect on relationship between students and peer groups. The standardized path coefficients were .15 and .48. and also significant ($p < .01$). However, moral reasoning and future orientation had a direct negative effect on experiences in the participation in extra curriculum activities. The standardized path coefficients were -.12 and -.38. and were not significant. In additions, future orientation had a direct positive effect on relationship between students and teachers. The standardized path coefficient was .25 and also significant ($p < .01$).

2) Moral reasoning and future orientation had a direct positive effect on skills in media professionals. The standardized path coefficients were .27 and .28. and also significant ($p < .01$). Moral reasoning and future orientation had a direct positive effect on

awareness of professional ethics. The standardized path coefficients were .32 and .33. and also significant ($p < .01$). Grade point average in secondary education had a direct positive effect on skills in media professionals. The standardized path coefficient was .03 and was not significant ($p < .01$).

3) The relationship between students and peer groups had a direct positive effect on skills in media professionals. The standardized path coefficient was .25 and significant as well ($p < .01$). It also had a direct positive effect on awareness of professional ethics. The standardized path coefficient was .12. and significant ($p < .05$). The relationship between students and teachers had a direct positive effect on awareness of professional ethics. The standardized path coefficient was .15 and significant ($p < .01$). The university participation in extra curriculum activities had a direct negative effect on awareness of professional ethics. The standardized path coefficient was -.07 and was not significant.

4) Moral reasoning and future orientation had a indirect effect on skills in media professionals through relationship between students and peer groups. The path coefficients were .04 and .12. Moral reasoning and future orientation had a indirect effect on awareness of professional ethics through in the relationship between students and peer groups. The path coefficients were .03 and .12. In additions, future orientation had a indirect effect on awareness of professional ethics through the relationship between students and teachers. The path coefficients were .12.

The data was further examined the predictive relationship between variables in 8 groups, of students according to their background variables, it was shown that

1) Future orientation and moral reasoning altogether highest predicted in the participation in extra curriculum activities in group of students of advertisement major and public relations major, it was found that 17.4% of variance was predicted. Future orientation and moral reasoning altogether highest predicted in the relationship between students and peer groups in group of students whose fathers had level of education in secondary or lower, it was found that 10.9% of variance was predicted.

2) Moral reasoning and future orientation altogether highest predicted skills in media professionals in group of students whose fathers had level of education in secondary or lower, it was found that 36.2% of variance was predicted. Moral reasoning and future orientation altogether highest predicted awareness of professional ethics in group of students whose mothers had level of education in secondary or lower, it was found that 39.4% of variance was predicted. Future orientation, moral reasoning and grade point

average in secondary education altogether highest predicted skills in media professionals in group of male students, it was found that 35.1% of variance was predicted.

3) The relationship between students and peer groups highest predicted skills in media professionals in group of students whose fathers had level of education in secondary or lower, it was found that 26.4% of variance was predicted. The relationship between students and teachers and the participation in extra curriculum activities altogether highest predicted awareness of professional ethics in group of students of advertisement major and public relations major, it was found that 32.3% of variance was predicted.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

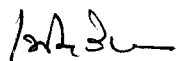
เรื่อง

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์
ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ของ

ปัญชลี ฟิงพิศ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน กันยายน พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ยุทธนา ไชยจุลกุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์)

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมปริญญานิพนธ์
จาก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะ รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ยุทธนา ไชยจุลกร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนจบจนแล้วเสร็จ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ที่ได้กรุณาเสียสละมาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมเดือน สดมณี, อาจารย์ ดร. มนัส บุญประกอบ และอาจารย์จินตนา ดันสุวรรณนนท์ ที่ได้สละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ส่งเสริมและคอยช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์

ท้ายที่สุดขอขอบคุณเพื่อนๆนิสิตทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ปัญชลี พึ่งพิศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
โมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยของ Astin.....	6
ทักษะของสื่อมวลชน.....	12
ความหมายของทักษะ.....	12
พื้ระมิตของทักษะ.....	12
องค์ประกอบการเรียนทักษะ.....	13
คุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ.....	20
ความหมายของความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน.....	21
ความหมายของความตระหนัก.....	21
ความหมายของจรรยาบรรณ.....	22
การก่อตัวของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ.....	23
ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวิชาชีพนิเทศศาสตร์.....	25
จรรยาบรรณของสื่อมวลชน.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณ.....	31
การวัดจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน.....	32
จิตลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับทักษะ	
และความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน.....	33
ความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรม.....	33
ทฤษฎีพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรม.....	37
การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม.....	38
ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	39
การวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	41
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	42
ความหมายของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย.....	43
ความหมายของประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม.....	45
ประเภทของกิจกรรมในมหาวิทยาลัย.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม.....	46
ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน.....	50
ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	52
วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์.....	54
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
นิยามปฏิบัติการ.....	57
สมมติฐานในการวิจัย.....	59
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	62
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	70
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	74
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย.....	77
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมติฐาน.....	84
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	115
ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	116
ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	116
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	149
ประวัติย่อผู้วิจัย	157

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงขั้นตอนของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	36
2	แสดงจำนวนประชากรในสถาบันที่ทำการศึกษา.....	61
3	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยในระดับ มัธยมศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และแขนงวิชาที่ศึกษา.....	73
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าต่ำสุดสูงสุด ความเบ้และความโด่งของตัวแปรที่ศึกษา.....	74
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	75
6	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และค่าอิทธิพลรวมของโมเดล คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา.....	81
7	ผลการทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม ด้วยตัวทำนายเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ในกลุ่มย่อย.....	85
8	ผลการทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ด้วยตัวทำนายเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ในกลุ่มย่อย.....	87
9	ผลการทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ด้วยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต ในกลุ่มย่อย.....	89
10	ผลการทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ด้วยตัวทำนายกลุ่มคุณลักษณะแรกเข้า ของนักศึกษา และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ในกลุ่มย่อย.....	92
11	ผลการทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ด้วยตัวทำนาย กลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และกลุ่มประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ในกลุ่มย่อย.....	96
12	สรุปภาพรวมค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	103
13	โครงสร้างแบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน.....	150
14	โครงสร้างแบบวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน.....	151

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	โครงสร้างแบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน.....	152
16	โครงสร้างแบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์.....	152
17	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน.....	155
18	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความตระหนักต่อจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสื่อมวลชน.....	153
19	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม.....	154
20	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	154
21	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ด้านการทำกิจกรรม.....	155
22	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	155
23	คำอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์.....	156

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงกรอบแนวคิดเพื่อการประเมินผลการจัดการศึกษา ในมหาวิทยาลัย The I – E – O Model.....	7
2	พีระมิดทักษะ.....	13
3	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในการวิจัย ของเทอเรนซีและคนอื่น.....	47
4	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
5	แสดงสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา.....	78

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคมเนื่องจากเป็นตัวจักรสำคัญในการนำเสนอและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่างๆให้กับบุคคลในสังคม ซึ่งจากหน้าที่ดังกล่าวจึงทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถเป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ และจากความสำคัญดังกล่าวมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านลบอยู่เสมอ กล่าวคือ มักจะมีการกล่าวอ้างกันว่าสภาพความเสื่อมโทรมทั้งหลายของคนในสังคมเกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นผู้มอมเมาประชาชนให้หลงใหลอยู่กับทัศนคติ และพฤติกรรมที่ผิดๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความฟุ้งเฟ้อ ความก้าวร้าวรุนแรง หรือแม้กระทั่งในเรื่องของกามารมณ์ เพราะสื่อมวลชนเป็นผู้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาชญากรรม ความโหดร้ายทารุณ ภาพและเรื่องลามกอนาจาร จนทำให้คนเลียนแบบอย่างจากเรื่องราวที่ปรากฏในสื่อมวลชน ผลการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอายุ 14 – 19 ปี พบว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ใช้ในการเปิดรับเรื่องเพศมากที่สุด และผลของการเปิดรับพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีปริมาณการเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศมากจะมีทัศนคติในเรื่องเพศในทางลบ และมีคะแนนพฤติกรรมทางเพศสูง (ระยอง เติมทรัพย์. 2546)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมหลายอย่าง ได้แก่ การใช้ความรุนแรงหรือการยกพวกตีกันของเด็กอาชีวะศึกษา การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ค่านิยมในการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ฯลฯ ดังกล่าวทำให้บุคคลในสังคมมองว่าสื่อมวลชนในปัจจุบันทำงานโดยขาดความคิดคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ รวมถึงสื่อมวลชนคำนึงถึงแต่ธุรกิจมากกว่าที่จะคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของสื่อมวลชนนั้น ทำให้ทราบว่าหน้าที่ที่สื่อมวลชนตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณน้อยนั้นก็เนื่องมาจากการที่สื่อมวลชนขาดความรู้ ขาดจิตสำนึก และไม่เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจากงานวิจัยเรื่องจรรยาบรรณของนักข่าวในทัศนะของนักสื่อสารมวลชน ผลการวิจัยพบว่าระดับจรรยาบรรณของนักข่าวในทัศนะของนักสื่อสารมวลชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (สุมิตรา หาญปัญญาพิชิต. 2542) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวินทร์ ประทุมวงษ์ (2541) ที่พบว่าผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวอยู่ในระดับสูง ขณะที่ความตระหนักต่อจรรยาบรรณการนำเสนอข่าวอยู่ในระดับต่ำ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้เกิดการทบทวนว่าในปัจจุบันผู้ที่เข้ามาประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสื่อสารมวลชนจริงหรือไม่ ซึ่งพบว่าในความเป็นจริงผู้ที่เข้ามาประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นมาจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ นิสิต

นักศึกษาที่เรียนจบสาขานิเทศศาสตร์โดยตรงจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏ และผู้ที่เรียนจบในสาขาวิชาอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบข้อมูลที่น่าสนใจว่าบัณฑิตที่จบสาขานิเทศศาสตร์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเข้ามาประกอบอาชีพทางด้านสื่อสารมวลชนมากกว่าบัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ดังเช่นคำกล่าวของบุญเลิศ ช่างใหญ่ ที่กล่าวไว้ใน การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง นักนิเทศศาสตร์ที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้าของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2538 : 31) ว่า “ในปัจจุบันเท่าที่ผมสังเกตดูพบว่า นักศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏทางด้านนิเทศศาสตร์เข้ามาสมัครงานเพื่อจะทำงานหนังสือพิมพ์มีจำนวนมากที่จบจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่ค่อยเจอ” จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ก้าวเข้ามาทำงานทางด้านสื่อสารมวลชนนั้นมีโอกาสที่จะเป็นนักศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การเปิดสอนสาขานิเทศศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น เริ่มต้นขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2528 (สุกัญญา บุรณเดชาชัย. 2531 : 59) โดยมีจุดประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ทักษะที่ดีต่อวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อที่จะประกอบอาชีพด้านนิเทศศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คู่มือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 2546 : 204) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงควรที่จะศึกษาว่าการเปิดสอนในสาขานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นมีการจัดประสบการณ์ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ภายในห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ หรือแม้กระทั่งการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำขึ้นให้กับนักเรียน รวมถึงคุณภาพของบัณฑิตที่จะจบการศึกษาออกมาให้เป็นผู้ที่มีทักษะ จริยธรรม และจรรยาบรรณของสื่อมวลชนตามจุดประสงค์ในการผลิตบัณฑิตในสาขานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมากน้อยเพียงใด

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาปัจจัยหรือตระหนักถึงจริยธรรม และจรรยาบรรณที่ตัวของสื่อมวลชนเป็นหลัก แต่ยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาถึงพัฒนาการของผู้ที่จะเข้าสู่อุปการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งในงานวิจัยของอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (หนึ่งหทัย ขอมผลกลาง. 2541 : 11 ; อ้างอิงจาก อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2527) ได้เสนอแนวทางสำรวจวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาพัฒนาการของสาขาวิชานิเทศศาสตร์สำหรับผู้สนใจไว้ว่า ควรที่จะค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล เช่น ตัวผู้เรียน และควรที่จะมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ในระดับวิทยาลัยครู เพื่อสำรวจศักยภาพในการผลิตบุคลากรทางด้านการสื่อสารมวลชน นอกจากนี้มานพ อุดมเดช (2538) ยังได้กล่าวไว้ใน การเสวนาทางวิชาการ เรื่อง นักนิเทศศาสตร์ที่พึงประสงค์ไว้ในทศวรรษหน้าว่า นักนิเทศศาสตร์ควรมีศีลธรรมและจริยธรรม แต่เรามักฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น นักนิเทศศาสตร์ควรมีสมองในการผลิตข่าวสาร ทำอย่างไรจึงจะกระจายข่าวสารได้อย่างเที่ยงตรงและมีสำนึกรับผิดชอบในสังคม ไม่รับใช้ในสิ่งที่ผิด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาที่ตัวนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขานิเทศศาสตร์ เพื่อที่จะได้ทราบว่านิสิต นักศึกษาที่กำลังจะก้าวเข้ามาประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นได้รับการถ่ายทอด และปลูกฝังในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน

รวมถึงทักษะในการประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนไม่น้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าว จะเป็นข้อมูลประกอบเพื่อพัฒนากิจกรรม และประสบการณ์ในด้านต่างๆในสาขานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเพื่อให้บัณฑิต นักศึกษาที่กำลังจะก้าวเข้าไปทำงานทางด้านสื่อสารมวลชน เป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงเป็นผู้ที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคลและสังคมอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าลักษณะทางสังคม ภูมิหลังของนักศึกษา และคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ร่วมกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยจะเกี่ยวข้องกับทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน โดยอธิบายในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีจุดประสงค์ย่อยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนากิจกรรม และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจะจัดขึ้นให้กับนักศึกษา
2. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชนในนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหรัถนโกสินทร์ ในกรุงเทพมหานคร

เฉพาะสถาบันที่ทำการเปิดสอนใน 4 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในกลุ่มสหรัตนโกสินทร์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

ตัวแปรชีวสังคมและภูมิหลัง

1. เพศ แบ่งออกเป็น
 - 1.1 เพศชาย
 - 1.2 เพศหญิง
2. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา
 - 2.1 ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า
 - 2.2 ระดับมัธยมศึกษา
 - 2.3 ระดับปริญญาตรี
 - 2.4 สูงกว่าปริญญาตรี
3. แขนงวิชาที่ศึกษา
 - 3.1 แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์
 - 3.2 แขนงวิชาวารสารศาสตร์
 - 3.3 แขนงวิชาการโฆษณา
 - 3.4 แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา

1. เหตุผลเชิงจริยธรรม
2. ลักษณะมุ่งอนาคต
3. เกรตเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา

ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการทำกิจกรรม
2. ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน
3. ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน
2. ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตรสาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย แขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหรัตนโกสินทร์ ในกรุงเทพมหานคร

2. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่บิดา มารดา จบการศึกษา ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

3. เกณฑ์เฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาแต่ละคน โดยคิดจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

3.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 – 2.00

3.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01 – 3.00

3.3 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 4.00

4. ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน หมายถึง ความรู้ ความชำนาญของบุคคลในการปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ซึ่งความรู้ ความชำนาญนี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับความรู้จากการเรียนการสอนและจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากในสถาบันการศึกษา

5. ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในขณะประกอบวิชาชีพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

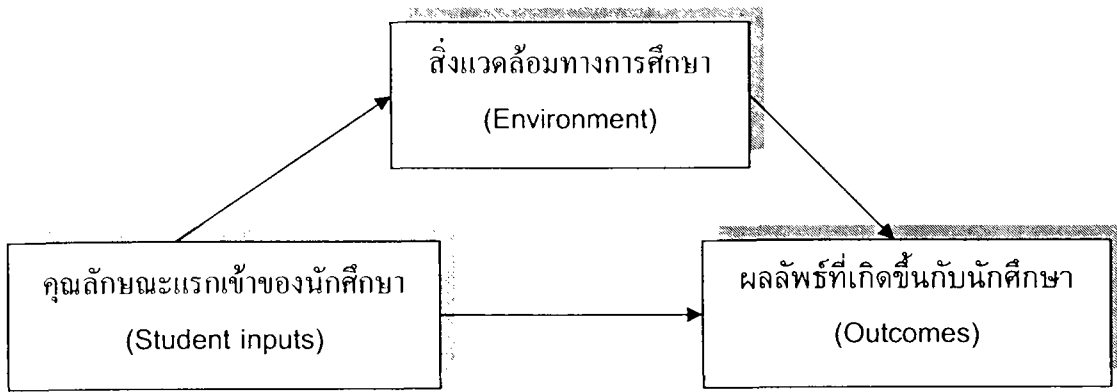
การศึกษาวิจัยเรื่องประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรสาขาวิชานิติศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดูเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน
2. ความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
3. จิตลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับทักษะ และความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน
 - เหตุผลเชิงจริยธรรม
 - ลักษณะมุ่งอนาคต
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย
 - ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม
 - ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน
 - ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

โมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยของ Astin

แอสติน (Astin. 1993) กล่าวถึง การประเมินผลการจัดการศึกษาว่าควรประกอบไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (student inputs), ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (outcomes) และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่นักศึกษาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง (environment) โดยให้คำจำกัดความของคำว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (outcomes) ว่าหมายถึง ลักษณะหรือความสามารถพิเศษที่เป็นจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (student inputs) หมายถึง คุณลักษณะหรือลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาเมื่อเข้าสู่โรงเรียน เช่น ความสามารถเริ่มต้นเมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนในโรงเรียน และสุดท้ายสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา (environment) หมายถึง ประสบการณ์จริงที่นักศึกษาได้รับในระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งประสบการณ์นี้เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญมาก เพราะว่าเป็นสิ่งที่นักการศึกษาจัดกระทำขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาให้นักเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการประเมินผลการจัดการศึกษาควรเน้นหรือให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา

กรอบแนวคิดนี้ใช้สัญลักษณ์แทนว่า I – E – O ซึ่ง O ในการวิจัย หมายถึง ตัวแปรตาม และ I กับ E หมายถึง ตัวแปรอิสระ ซึ่งมาก่อนตัวแปรตามหรืออาจเป็นสาเหตุของตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 : แสดงกรอบแนวคิดเพื่อการประเมินผลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย

The I – E – O Model (Astin, 1993 : 18)

จากรูปแสดงถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างตัวแปร 3 กลุ่ม การประเมินผลการจัดการศึกษาจะเป็นส่วนที่ศึกษาผลของตัวแปรสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่มีต่อตัวแปรผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา อย่างไรก็ตามผลงานวิจัยในอดีตระบุว่าเราจะไม่สามารถเข้าใจผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาไปสู่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้ดีถ้าปราศจากข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานของนักศึกษา ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาก็จะมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตัวผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ลักษณะความเกี่ยวข้องกันมี 2 ประการ คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันมีความคงที่แม้เวลาจะเปลี่ยนไป
 2. นักศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกันจะเลือกอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่างกัน
- คำกล่าวที่ว่าคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับทั้งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา หมายความว่า คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา

การประเมินโดยใช้รูปแบบ I – E – O ก็จะทำให้นักวิจัยสามารถที่จะประมาณอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาหลังจากที่ปรับความแตกต่างของลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาแล้ว

ตัวอย่างของการใช้กรอบแนวคิดนี้ทางด้านการวิจัยในเรื่องของด้านสุขภาพ เช่น ในงานวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์ เราต้องการที่จะศึกษาว่าสิ่งแวดล้อมหรือ treatment ประเภทใดมีประสิทธิภาพสูงสุด ถ้าเราพยายามที่จะเพิ่มความเข้าใจว่าเราจะจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไรให้กับคนไข้ในโรงพยาบาล โดยการเก็บข้อมูลเฉพาะผลที่เกิดขึ้นกับคนไข้ เช่น จำนวนวันที่เขาอยู่ในโรงพยาบาล, เขารอดหรือเสียชีวิต, เขาออกไปจากโรงพยาบาลในสภาพร่างกายอย่างไร ถ้าเราเก็บข้อมูลเพียงเท่านั้นเราจะยังไม่เข้าใจในสภาพปัญหาว่าเราจะรักษาคนไข้ได้อย่างไร แต่ถ้าเราเก็บข้อมูลอาการของคนไข้ตั้งแต่รับเข้ามาอยู่ในโรงพยาบาลเพิ่มเข้าไป เราก็คงไม่สามารถเข้าใจได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าเราเก็บข้อมูลเกี่ยวกับยาที่คนไข้ได้รับ, จำนวนครั้งในการเข้ารับการรักษา และแพทย์ผู้ทำการรักษา เมื่อเราได้

ข้อมูลเหล่านี้เพิ่มเข้าไปเราก็จะสามารถอธิบายปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งก็เหมือนกับการศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาที่ต้องอาศัยข้อมูลหลายด้านในการอธิบายพัฒนาการของนักศึกษา

การที่นำเอากรอบแนวคิดนี้มาใช้อธิบายพัฒนาการทางด้านการศึกษาก็เพราะว่า การจัดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยต้องการที่จะบรรลุเป้าหมาย คือ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบการศึกษาและบุคคล ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้แก่ นักศึกษา และอาจารย์ ดังนั้นในการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาจะทำให้มองเห็นภาพพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความสามารถ, ความรู้ และค่านิยม ซึ่งเมื่อมาประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่นักศึกษาแต่ละคนได้รับในระหว่างการเรียนก็จะทำให้เกิดความเข้าใจว่าทำไมนักศึกษาแต่ละคนจึงมีพัฒนาการแตกต่างกัน

การวัดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา

ข้อจำกัดสำคัญของการวัดเพื่อประเมินผลที่มีขึ้นระหว่างวิทยาลัย คือ โดยทั่วไปเกณฑ์การวัดเหล่านี้ถูกกำหนดขึ้น เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมของสถาบันทั้งหมดมากกว่าที่จะถูกออกแบบมาเพื่อประเมินสภาพแวดล้อมที่นักศึกษานักเรียนของสถาบันนั้นต้องประสบจริงๆ เพราะเป็นสิ่งแน่นอนว่าจะต้องมีสภาพแวดล้อมย่อย (subenvironment) ภายในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่พิเศษเฉพาะตัวอื่นอีกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ด้วยเหตุนี้มาตรวจวัดสภาพแวดล้อมในสถาบันแบบครอบคลุมจึงอาจใช้ประโยชน์ไม่ได้ เพราะการวัดในลักษณะเช่นนี้จะซ่อนความแตกต่างของสภาพแวดล้อมย่อยเหล่านี้ได้

ได้มีข้อเสนอแนะในการวัดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาในสถานศึกษาว่าควรวัดในหน่วยย่อยๆ เช่น คณะวิชา ในสถานศึกษาที่เล็กๆ แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาที่มีความซับซ้อนมากหน่วยที่จะทำการประเมินสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาควรประกอบไปด้วย วิทยาลัยที่อยู่ในสถานศึกษานั้นๆ กลุ่มของคณะ (school) ภายในมหาวิทยาลัยนั้น อย่างไรก็ตามการที่ในมหาวิทยาลัยหนึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานย่อยๆ หลายๆ หน่วยงาน แต่ในมุมมองของนักศึกษาเขาไม่ได้มองว่าหน่วยงานเหล่านี้มีบทบาทและหน้าที่ที่เป็นอิสระออกจากกัน ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคอาจจะมีปฏิสัมพันธ์หรือมีความสัมพันธ์น้อยมากกับนักศึกษา หรืออาจารย์ของวิทยาลัยอื่นที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน ในขณะที่อีกมหาวิทยาลัยหนึ่งนักศึกษาคนหนึ่งอาจจะเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาจากวิทยาลัยอื่นๆ ในขณะที่อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่วัดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาภายในสถานศึกษาจะวัดเกี่ยวกับหน่วยย่อยๆ ที่เป็นทางการภายในสถานศึกษานั้น ซึ่งก็หมายความว่านักศึกษาแต่ละคนจากแต่ละหน่วยงานไม่ได้มีประสบการณ์ในหน่วยย่อยๆ นี้เท่าเทียมกัน คือ แต่ละคนก็มีแตกต่างกันออกไปในสถานที่หนึ่งๆ มีจำนวนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่มากมาย เพราะฉะนั้นมันจึงเป็นสิ่งที่ยากหรือท้าทายสำหรับนักวิจัยที่จะไปกำหนดประสบการณ์เหล่านั้นมาเป็นตัวแทนในการวัดประสบการณ์ที่แท้จริงของนักศึกษาในระหว่างที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้น

ถึงแม้ว่าเป็นเรื่องยากก็จริง แต่ Astin ก็ได้ให้รายละเอียดของประสบการณ์ที่เป็นกรอบสำหรับการสร้างเครื่องมือที่จะไปประเมินเกี่ยวกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

- ลักษณะเฉพาะของชั้นเรียนที่นักศึกษาลงเรียน (เนื้อหา ขนาด วิธีการสอน เป็นต้น)
- ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาที่ต่างระดับชั้นกัน เพื่อนร่วมห้อง หรือเพื่อนสนิท
- ลักษณะเฉพาะของบุคลากรอื่นๆที่มีความสำคัญในสถาบัน (ศาสตราจารย์ อาจารย์แนะแนว อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหาร)
- การใช้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัย (บริการสุขภาพ ศูนย์ทักษะการเรียนรู้ ห้องสมุด เป็นต้น)
- วิชาที่ลงเรียน (ด้วยตัวเอง หรือใช้ “การวิเคราะห์ผลการเรียน” ในรูปแบบต่างๆประกอบ)
- ช่วงเวลาที่ใช้ไปกับกิจกรรมต่างๆ (การเรียน อ่านหนังสือนอกเวลา สันทนาการ นอน เป็นต้น)
- ประเภทและจำนวนการเข้ารับคำปรึกษาหรือคำแนะนำ
- การเข้าร่วมในโครงการให้การศึกษาพิเศษ (หลักสูตรเกียรตินิยม การเรียนด้วยตนเอง การไปต่างประเทศ การเข้ารับการพัฒนาหรือการรักษา ภาคการศึกษาที่วอชิงตัน เป็นต้น)
- การจัดระเบียบชีวิต (หอพัก การเข้าสังกัดหรือสมาคม ห้องส่วนตัว การเดินทางไปกลับบ้าน)
- การใช้ยาหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ยาระงับประสาท ยานอนหลับ บุหรี่ ยาเสพติด เป็นต้น)
- ประเภทและจำนวนความช่วยเหลือทางการเงินที่ได้รับ
- สถานะการจ้างงาน (ประเภท และสถานที่ทำงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ค่าจ้างที่ได้รับ เป็นต้น)
- การมีรถยนต์ส่วนตัว
- สถานภาพสมรสและจำนวนบุตร
- การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษาและกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ

ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ภายในสภาพแวดล้อมเหล่านี้บางส่วนเป็นข้อมูลที่สถาบันบันทึกไว้สามารถรวบรวมได้ อย่างไรก็ตามข้อมูลส่วนมากสามารถสอบถามได้โดยตรงจากนักศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม

การประเมินลักษณะของนักศึกษา (Student Inputs)

ถึงแม้จะเป็นไปได้ แต่ก็เป็นเรื่องยากในการเรียนรู้ว่านโยบายการศึกษาและแนวการปฏิบัติของเราส่งผลดีต่อนักศึกษา ถ้าไม่มีข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาขณะเข้าสู่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเข้าใหม่ได้อย่างไร การใช้กรอบแนวคิด I-E-O เพื่อประเมินข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาทั้งหมดประกอบกัน อันเนื่องจากสาเหตุเบื้องต้น 2 ประการ คือ (1) คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (inputs) ย่อมเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (outputs) และ (2) เช่นเดียวกันคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (inputs) มักสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (หลักสูตรการศึกษาและแนวการปฏิบัติ) เสมอ ด้วยเหตุที่คุณลักษณะแรกเข้า

ของนักศึกษา (inputs) สัมพันธ์กับทั้งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่สังเกตได้ ย่อมสะท้อนให้เห็นผลกระทบของคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (inputs) มากกว่าผลกระทบที่แท้จริงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา The Cooperative Institutional Research Program (CIRP) ซึ่งดำเนินการมาเป็นเวลาเกือบ 25 ปี และในขณะนี้ มีข้อมูลนักศึกษาเป็นจำนวนเกือบ 8,000,000 คน และ ข้อมูลสถาบันถึง 1,300 แห่ง เริ่มดำเนินการ ในปี ค.ศ. 1966 โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้า ของนักศึกษาที่จะทำใหกรอบแนวคิด I-E-O สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ นักศึกษาในระดับการศึกษาชั้นสูงของอเมริกาทั่วประเทศ จากการที่ CIRP เป็นเครื่องมือขนาดใหญ่ ที่หมายรวมถึงแต่การศึกษาด้านประชากร ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังอื่นๆ การทดสอบก่อนเรียน (pretest) และการคาดการณ์ตัวเอง ซึ่งจะให้ผลลัพธ์ที่หลากหลายกว้างขวางนั้น CIRP จะถูกใช้ ประกอบทุกครั้งเมื่อมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของ นักศึกษา แหล่งที่มาของข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีความสำคัญและเป็นไปได้อีกแห่ง หนึ่งก็คือ ข้อมูลการเข้าและการลงทะเบียน ผลลัพธ์ของ placement test และการประเมินพิเศษอื่นๆ ซึ่งกระทำขึ้นในระหว่างการปฐมนิเทศและลงทะเบียน

สิ่งที่พบจาก CIRP ทำให้เห็นว่าข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษามีวิธีการใช้อื่นอีก เป็นจำนวนมากนอกเหนือไปจากการใช้ประโยชน์ในการวางทางขวาง (longitudinal) เมื่อทำ I-E-O ตัวอย่างเช่น profile ข้อมูลของนักศึกษาที่เข้าใหม่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมายใน การคัดเลือกนักศึกษา การทบทวนหลักสูตร การวางแผนและประเมินผล การเรียน รวมถึงข้อมูล สาธารณะ

บทบาทหน้าที่ของคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (Student input) ใน I – E – O โมเดล

ใน I – E- O โมเดลคะแนนการสอบเข้ามักจะเป็นข้อมูลแรกเข้าของนักศึกษา ซึ่งมักจะพบว่า คะแนนสอบเข้าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบในการจบการศึกษามากกว่าที่จะไปสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา หรือคะแนน หรือข้อมูลแรกเข้าอื่นๆ ในการวัดเกี่ยวกับการคิด และการเห็นคุณค่า เรามักจะใช้แบบวัดชุดเดียวกัน ทั้งที่เป็นคะแนนแรกเข้าและคะแนนตอนเรียนจบ แต่คะแนน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาบางอย่าง เช่น เกรดตอนเรียนจบ เราไม่มีข้อมูลแรกเข้า แต่อาจใช้เกรด ตอนที่ยื่นอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแทนได้ ในทำนองเดียวกันการวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับ นักศึกษาที่สะท้อนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ และนักเรียนก็สามารถที่จะใช้ผลการวัด ในช่วงที่เรียนจบมัธยมศึกษา มาเปรียบเทียบกับในช่วงที่เรียนจบมหาวิทยาลัยได้เช่นเดียวกัน

ในบางครั้งเราจะพบว่าตัวแปรผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาบางตัวไม่มีข้อมูลที่เป็นข้อมูล แรกเข้าที่จะสามารถเอามาเทียบเคียงกันได้ ยกตัวอย่างเช่น จำนวนนักศึกษาที่เรียนจบ เราไม่มี ข้อมูลที่สามารถจะเป็นข้อมูลแรกเข้าในเรื่องนี้ได้ ดังนั้นในการเลือกว่าข้อมูลใดควรจะเป็นข้อมูล แรกเข้าจึงควรเลือกจากความเข้าใจที่ว่าลักษณะใดเป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับตัวแปร

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นๆ เช่น ในกรณีของผลลัพธ์ของจำนวนนักศึกษาที่เรียนจบ ตัวข้อมูลลักษณะของนักเรียนเราก็คงจะใช้เกรดจากระดับมัธยมศึกษา และผลการสอบมาตรฐานกลาง ซึ่งพบว่าเป็นตัวทำนายที่สำคัญของการเรียนจบ

ตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่ไม่สามารถที่จะนำเอามาวัดในลักษณะที่เป็นข้อมูลแรกเข้าได้ ก็คือ การวัดความพึงพอใจ โดยทั่วไปคนอาจจะเข้าใจว่าความพึงพอใจในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน่าจะใช้คะแนนแรกเข้าได้ แต่ต้องไม่ลืมว่าสถานศึกษาทั้ง 2 แห่งมีความแตกต่างกันมาก และธรรมชาติของประสบการณ์ก็แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นความพึงพอใจในสถานศึกษาทั้ง 2 ระดับจึงนำมาใช้เป็นข้อมูลคู่ขนานกันไม่ได้

วิธีการที่จะแก้ปัญหาคือหาข้อมูลแรกเข้าของตัวแปรผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้ ก็คือ การไปถามนักศึกษาที่เพิ่งเข้ามา โดยให้เขาบอกว่าการที่เขาจะเรียนไม่จบหรือการที่เขาจะมีความพึงพอใจเกี่ยวกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยหรือไม่นั้นเป็นเพราะอะไร ที่กล่าวเช่นนี้เป็นเพราะจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาบอกว่าความคาดหวังของนักศึกษาในตอนเริ่มเข้ามาสู่ในมหาวิทยาลัยจะมีผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในขณะที่จบการศึกษา หรืออาจจะพูดได้ว่านักศึกษาโดยส่วนใหญ่สามารถคาดเดาได้อย่างมีเหตุผลว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับเขาในขณะที่เรียนมหาวิทยาลัย

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษากรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะแสดงให้เห็นว่าในการศึกษาเพื่ออธิบายผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (Outcomes) นั้น ผู้ศึกษาจะต้องทำการพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ตัวแปรด้านคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา (Student inputs) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต นอกจากนี้ยังมีตัวแปรทางด้านความรู้เดิมของนักศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา
2. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา (Environment) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า สิ่งแวดล้อมทางการศึกษานั้น ประกอบไปด้วย ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมของนักศึกษา, ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ซึ่ง Astin (อัฐฐพร หิรัญพฤกษ์. 2539 : 18 – 19 ; อ้างอิงจาก Astin. 1993) กล่าวว่าการศึกษาที่นักศึกษาทุ่มเททั้งพลังกายและจิตใจต่อประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้ประโยชน์จากสิ่งนั้นในสถาบันอุดมศึกษา จะทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนา
3. ตัวแปรด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (Outcomes) ในทางพฤติกรรมศาสตร์ (สุชาติ สุธรรมรักษ์. 2545 : 16 – 17) อาจจำแนกได้เป็น 2 ด้าน คือ 1) ผลลัพธ์ด้านความรู้ หรือด้านสติปัญญา (cognitive or intellectual) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความมุ่งหมายทางการศึกษา ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรผลลัพธ์ด้านความรู้ ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน 2) ผลลัพธ์ด้านจิตต ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเจตคติ ค่านิยมของนักศึกษาในเรื่องต่างๆ โดยสามารถศึกษาได้จากการให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าของตนเองในเรื่องนั้นๆ ซึ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรผลลัพธ์ด้านจิตต คือ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ทักษะของสื่อมวลชน

ความหมายของทักษะ

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน (สุรภี เหมวนิช ; อ้างอิงจาก พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2532 ก : 332) อธิบายว่าทักษะ (skill) คือ ความมีฝีมือคล่องแคล่ว หรือวิสัยความสามารถในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสันทัดนี้เป็นศิลปะที่เรียนรู้โดยการฝึกฝน อบรม และการที่จะรักษาความสันทัดไว้ให้ได้ดีหรือไม่นั้น ย่อมแล้วแต่สมรรถภาพหรือการฝึกฝนของผู้นั้น

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (สุรภี เหมวนิช ; อ้างอิงจาก กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2541 : 38) skill หมายถึง ความสามารถที่ได้มาโดยการปฏิบัติ เพื่อดำเนินการกิจหรืองานให้เสร็จสมบูรณ์โดยปกติเป็นเรื่องที่ทำด้วยมือ ความสามารถที่จะปฏิบัติงานย่อยต่างๆ ในสายอาชีพหนึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

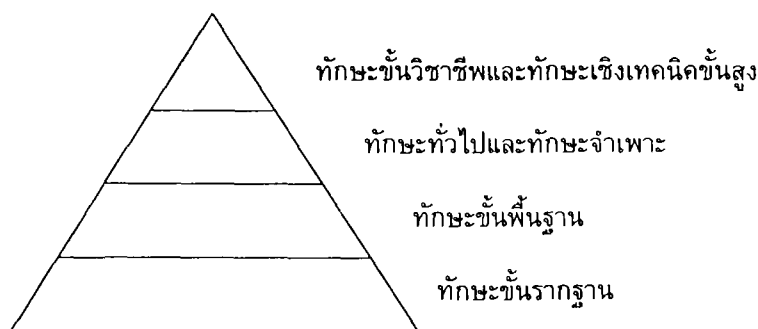
จินตนา ไพบูลย์ (2543 : 12) ได้ให้ความหมายของทักษะว่าหมายถึง คุณลักษณะรวมทั้งความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับมาจากการเรียนการสอน

สุรภี เหมวนิช (2546 : 39) ทักษะ คือ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน หรือความเชี่ยวชาญหรือความชัดเจนในการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปทักษะ หมายถึง ความรู้ ความชำนาญของบุคคลในการปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ซึ่งความรู้ ความชำนาญนี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับความรู้จากการเรียนการสอนและจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับจากในสถาบันการศึกษา

พหุมิติของทักษะ

พหุมิติของทักษะประกอบไปด้วยระดับหรือชั้นของสมรรถภาพ 4 ชั้น (สุรภี เหมวนิช ; อ้างอิงจาก International Labour Office 1998 : 58 – 59)

ภาพประกอบ 2 : รูปพีระมิดของทักษะ

ระดับแรก : ทักษะขั้นรากฐาน (foundation skills) ประกอบด้วยการอ่านออกเขียนได้หรือการรู้หนังสือ (literacy) และการแจนนับตัวเลข (numeracy) ทักษะขั้นรากฐานเป็นทักษะที่จำเป็นเนื่องจากการประกันว่าบุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับสอง : ทักษะขั้นพื้นฐาน (basic skills) เป็นทักษะที่ต้องใช้การวิเคราะห์ที่สูงขึ้นกว่าระดับแรก เช่น การคิดคำนวณ และการแก้ปัญหา (calculation and problem solving)

ระดับที่สาม : ทักษะทั่วไปและทักษะจำเพาะ (general and specific skills) ทักษะทั่วไป คือ สมรรถภาพที่สามารถถ่ายโอนกันได้ระหว่างบุคคลในสายอาชีพเดียวกัน เช่น การมีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ระดับที่สี่ : ทักษะเชิงวิชาชีพหรือทักษะเชิงเทคนิคขั้นสูง (advanced technical or professional skills)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทักษะนั้นประกอบไปด้วยหลายระดับ และแต่ละระดับบุคคลก็จะมีความสามารถที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในการพัฒนาไปจนถึงระดับที่สูงขึ้น บุคคลจะต้องมีการฝึกฝน และหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะของตนไปถึงขั้นสูงสุด

องค์ประกอบการเรียนรู้ทักษะ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทักษะมี 3 ประการ คือ

1. เกี่ยวกับตัวผู้เรียน มีองค์ประกอบหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ทักษะของผู้เรียนแต่ละคน เช่น บุคลิกภาพ เพศ เจตคติ ความพร้อม ความต้องการ ความสนใจ โอกาสในการฝึก ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ยุทธวิธีในการสอนแบบเดียวกันย่อมให้ผลแก่แต่ละคนแตกต่างกัน

2. สถานการณ์การเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนรู้ทักษะ เช่น สิ่งเร้า ผู้เรียนอาจรับรู้สิ่งเร้าด้วยประสาทสัมผัส ฯลฯ และผู้เรียนควรมีความใส่ใจและมีสมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งเร้า นั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การรู้ผลการกระทำ (feedback) ของตนเอง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น นอกจากนี้เงื่อนไขในการฝึกมีผลต่อการเรียนรู้ทักษะมาก เช่น การให้แรงเสริมมีผลกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม การฝึกหัดโดยไม่รู้ผล การปฏิบัติโดยปราศจาก

จุดมุ่งหมาย หรือทำแบบซ้ำซากจำเจ ไม่ทำให้ผู้เรียนดีขึ้น การฝึกหัดแบบเว้นช่วงให้พักให้ผล การเรียนทักษะดีกว่าการฝึกแบบต่อเนื่อง

3. กระบวนการเรียนรู้ทักษะ มีทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีอธิบายถึงกระบวนการ เรียนทักษะ เช่น

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของฟิทท์และโพสเนอร์ (กฤษณา ตักดีศรี. 2530 ; อ้างอิงจาก Fitts and Posner. 1967) ได้เสนอขั้นตอนต่างๆของการเรียนทักษะไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นความรู้ความเข้าใจ ควรทำให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนว่าทำอะไรจึงจะเกิดทักษะที่จะ เรียนวิชานั้นๆ โดยการให้คำแนะนำถึงวิธีการปฏิบัติ
2. ขั้นเชื่อมโยงระหว่างการกระทำกับผล ให้ผู้เรียนนำผลการกระทำ หรือการฝึก ปฏิบัติแต่ละครั้งมาเปรียบเทียบกับครั้งที่แล้วๆมา สังเกตผลการปฏิบัติตอนใดเป็นที่น่าพอใจที่สุด ก็นำมาใช้ในคราวต่อไป
3. ขั้นอัตโนมัติ เป็นขั้นที่ผ่านการฝึกฝนจนกระทำได้ถูก รวดเร็ว แม่นยำ ไม่ผิดพลาด เป็นขั้นที่ทำซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ จนในที่สุดทำได้เป็นอัตโนมัติ

3.2 ลำดับขั้นวิธีการสอนทักษะ (instruction in skill) ของดี เซคโก ได้เสนอแนวคิด ในการสอนตามลำดับขั้น ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะที่จะสอน ครูต้องวางแผนที่จะสอนโดยวิเคราะห์งาน (task analysis) พิจารณาทักษะที่จะสอนออกไปว่ามีรายละเอียดอย่างไร ใช้ทักษะอะไรบ้าง และทักษะนั้นๆต้อง อาศัยกลไกส่วนหนึ่งส่วนใดในร่างกาย และจะฝึกด้วยวิธีใด
2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะที่จะสอน เป็นการ ตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนทักษะที่จะสอนเพียงใด ถ้ายัง ขาดความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนพื้นฐานก็จัดให้ตามความเหมาะสม
3. เตรียมการฝึก ว่าควรฝึกในด้านใดบ้าง ส่วนใดต้องฝึกมากหรือน้อย ฝึกทักษะที่ผู้เรียนยังขาดอยู่และส่งเสริมส่วนที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น
4. ขนอธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียนได้ดูเป็นตัวอย่าง อาจใช้ภาพยนตร์ (film loop) ฉายหมุนเวียนให้ผู้เรียนทำตามเนื่องจากว่าภาพยนตร์มีคุณค่าอย่างยิ่งในขั้นแรกของการ เรียนกับขั้นสุดท้ายของการเรียน เพราะเมื่อนักเรียนมีทักษะในขั้นสูงก็อาจหันมาพิจารณา รายละเอียดจากภาพยนตร์อีกครั้งหนึ่ง

5. จัดภาวะเพื่อการเรียนทักษะ 3 ประการ คือ

1. จัดลำดับสิ่งเร้าและการตอบสนองให้ผู้เรียนปฏิบัติให้ถูกต้องตามลำดับ ก่อนหลัง เมื่อมีสิ่งเร้าให้ตอบสนองทันทีเป็นจังหวะต่อเนื่องกันไป สอนให้เข้าใจถึงการทำงาน ประสานกันของส่วนต่างๆ
2. ลองฝึก เน้นทักษะย่อยที่สำคัญ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนที่ผิด เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว จัดแบ่งเวลาฝึก

3. ให้แรงเสริมในส่วนที่ทำถูกต้องดีแล้ว ให้รู้ผลของการปฏิบัติ (feedback) มี 2 ทาง คือ การรู้ผลจากภายนอก (extrinsic feedback) คือ คำบอกกล่าวของครูว่าดีหรือบกพร่องอย่างไรควรแก้ไขอย่างไร พอผู้ฝึกก้าวหน้าไปถึงขั้นที่จะเพิ่มพูนความชำนาญเขาจะรู้โดยการสังเกตด้วยตนเอง เป็นการรู้ผลจากภายใน (intrinsic feedback)

3.3 ทำทักษะที่ซับซ้อนให้ง่ายโดยสอนทีละขั้น ทักษะบางอย่างมีความซับซ้อนและยากเกินกว่าผู้เรียนจะปฏิบัติได้ทันทีในเริ่มแรก ผู้สอนจึงต้องแบ่งทักษะนั้นเป็นขั้นๆ แต่ละขั้นนำไปสู่ความสามารถในระดับที่สูงขึ้นจนบรรลุถึงเป้าหมายในที่สุด

3.4 ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) เชื่อว่า การให้แรงเสริมโดยขยับเกณฑ์ให้สูงขึ้นทีละน้อยมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก ผู้เรียนต้องทำได้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้สอนจึงจะให้แรงเสริม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนที่จะทำให้บุคคลเกิดทักษะได้นั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้เรียน กระบวนการสอน และวิธีการสอน ซึ่งการสอนที่จะทำให้บุคคลเกิดทักษะนั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้ และความเข้าใจในกระบวนการดังกล่าวจึงจะทำให้การเรียนการสอนทักษะประสบผลสำเร็จ ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนทักษะย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสาขาอาชีพ เนื่องจากในแต่ละอาชีพย่อมต้องมีความถนัด ความรู้ความสามารถ หรือทักษะเฉพาะที่เหมาะสมกับหน้าที่และงานของตน เช่น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมต้องมีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลและสื่อมวลชนเป็นพื้นฐาน ซึ่งสื่อมวลชนแต่ละแขนงก็ย่อมต้องมีทักษะที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเอาทักษะในแต่ละสาขาของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

คุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นฝ่ายสร้างสรรค์แนวคิด (Creative)

จุไรลักษณ์ อริพ่าย (2523 : 13 – 15) ได้ทำการศึกษาลักษณะของผู้ที่จะเป็น Creative ว่าควรเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสังเกตได้จากการเป็นคนที่มีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งรอบๆตัว ช่างสังเกต ช่างสงสัย เป็นผู้ชอบคิด ชอบสร้างภาพและนึกภาพ (imagination) สามารถสรุปความคิดรวบยอด (concept) ได้อย่างรวดเร็ว เป็นนักคิดที่ทันโลก หูตากว้างขวาง สร้างลักษณะแปลกๆใหม่ๆได้ นอกจากนี้ยังต้องมีลักษณะชอบค้นคว้าติดตามสิ่งที่พบเห็น กระตือรือร้นและเชื่อมั่นในตนเอง

คุณลักษณะของพนักงานประสานงานลูกค้า (A.E.)

David Ogilvy (ขนิษฐา วงศ์ชินศรี. 2525 ; อ้างอิงจาก David Ogilvy) ได้แนะนำวิธีที่จะเป็นเอ.อี. ที่ดีไว้ในหนังสือ Confessions of An Advertising Man ไว้ดังนี้

1. การเป็น เอ.อี. ที่ดีนั้นต้องทำตัวเป็นมากกว่าคนกลางหรือคนส่งหนังสือระหว่างบริษัทกับลูกค้า นั่นคือ ต้องมีความชำนาญในทุกทาง และต้องเป็นนักการตลาดด้วย เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าได้ดีขึ้น และเมื่อใดที่ลูกค้าพอใจแล้วก็ยากที่จะเปลี่ยนบริษัทโฆษณา

2. ต้องเป็นผู้ที่ทำการเสนอ (Presentation) ได้ดี รวมทั้งมีการเขียนที่ดี และการพูดที่ดี เพราะลูกค้าส่วนมากจะเป็นบริษัทใหญ่ ดังนั้น เอ.อี. จึงต้องสามารถขายแผนงานโฆษณาให้กับคณะกรรมการของลูกค้าได้
3. ไม่ควรดูถูกลูกค้า ควรทำตัวให้เป็นเพื่อน เพื่อให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันกับลูกค้า จะทำอะไรก็คำนึงถึงประโยชน์ของลูกค้าเป็นสำคัญ
4. ถ้าเราเห็นว่าความคิดของลูกค้าไม่ถูกต้องเราควรที่จะค้านบ้าง แม้ว่าจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ ก็ตามเมื่อมีเรื่องใหญ่เกิดขึ้นซึ่งไม่เห็นด้วยจะได้ค้านได้ง่ายขึ้น
5. ต้องเป็นคนที่เก็บความลับของลูกค้าได้
6. ต้องเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ
7. ต้องเป็นคนกล้ารับผิดชอบกับลูกค้า เพราะจะนำมาซึ่งความนับถือจากบุคคลด้วย
8. ต้องหัดเขียนบันทึกที่สั้น แต่ได้ใจความ เอาแต่ข้อความที่สำคัญ ๆ

คุณสมบัติของนักเขียนบทวิทยุ – โทรทัศน์

หากปรารถนาจะมีอาชีพเป็นนักเขียนบทวิทยุ – โทรทัศน์ ควรจะมีคุณสมบัติของนักเขียนบทวิทยุ – โทรทัศน์ (ปมข สุภสาร ; และคณะ. 2530 : 283 – 286) ดังนี้

1. ช่างคิด (Inventiveness) ความช่างคิดเป็นคุณสมบัติสำคัญของนักเขียน ความช่างคิดหมายถึง ความสามารถในการสร้างเรื่องที่สมบุรณ์จากเหตุการณ์เล็กๆเพียงเหตุการณ์เดียว คล้ายๆกับเรื่องตะเกียงอาสะดิน เพียงดูเบาๆ บ้านเก่าๆ ก็กลายเป็นปราสาท ก้อนกรวดกลายเป็นเพชร เป็นการฝันที่คนปกติธรรมดาไม่ใคร่ฝันถึงขนาดนี้
2. อยากรู้อยากเห็น (A sense of inquiry) นักเขียนจะต้องศึกษาเรื่องต่างๆที่ผู้สื่อข่าวได้รายงานข่าวไว้ แล้วนำมาคิดใคร่ครวญว่า อะไร ทำไม สาเหตุจากไหน อะไรที่ทำให้เกิดสถานการณ์หรือเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น และถ้านักเขียนมีโอกาสได้เดินทางไปยังที่ต่างๆ นักเขียนควรพยายามที่จะทำตัวให้คุ้นเคยกับคนของถิ่นนั้นๆ เพื่อที่จะขุดค้นเสาะหาข้อมูลด้านวัฒนธรรมประเพณีของคนในท้องถิ่นนั้น
3. มีวินัย (Discipline) นักเขียนควรต้องกำหนดเป้าหมายของตนเอง ว่าต้องเขียนให้ได้อย่างน้อย 500 คำต่อวัน โดยพยายามเขียนให้ได้ในระยะเวลาอันสั้น อีกทั้งจะต้องผลิตบทออกมาอย่างสม่ำเสมอ และจำเป็นจะต้องมีวินัย มีกฎเกณฑ์ที่จะคอยบังคับให้ตัวเองผลิตบทออกมาให้ได้
4. รู้จักการใช้ภาษา (Knowledge of the language) นักเขียนบทจะต้องเป็นผู้ที่สามารถสร้างคำต่างๆขึ้นมาได้โดยอาศัยแหล่งสารต่างๆ ฟังคำพูดของบุคคลต่างๆ ศึกษาจากการอ่านหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ การเข้านั่งเรียนในห้องเรียน ฟังวิทยุกระจายเสียง ดูวิทยุโทรทัศน์ ดูภาพยนตร์ นอกจากนี้หนังสือจำพวกพจนานุกรม ศัพท์านุกรม เป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับนักเขียน เพราะสามารถช่วยในการตรวจสอบหรือค้นหาคำตอบได้ การเขียนสำหรับสื่อประเภทวิทยุและโทรทัศน์มีกฎเกณฑ์สำคัญ คือ ความง่าย (simplicity) เพื่อผู้รับจะได้เข้าใจได้ง่ายและเข้าใจ

ได้เร็ว นอกจากนี้นักเขียนจะต้องขยันที่จะเรียนรู้การใช้เครื่องมือในวิชาชีพของตน เพื่อที่จะทำให้เขาสามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. รู้จักสื่อ (Knowledge of the media) นักเขียนต้องรู้ถึงการทำงานของเครื่องมือของสื่อ นั้นๆ เช่น การดู และอ่านหนังสือ การเข้าเยี่ยมชมสถานีวิทยุโทรทัศน์ และสังเกตการเสนอรายการต่างๆ การเข้ารับการอบรมระยะสั้นๆกับมหาวิทยาลัยต่างๆ

6. มีความเพียร (Perseverance) นักเขียนต้องมีความมานะอดทน และเพียรพยายามที่จะทำงานให้ได้

คุณสมบัติของผู้กำกับรายการวิทยุโทรทัศน์

จากการรวบรวมความคิดเห็นของบรรดาผู้กำกับรายการวิทยุโทรทัศน์หลายคนถึงคุณสมบัติจำเป็นของผู้กำกับรายการแล้ว จะได้ความเห็นที่แตกต่างกันหลายประการ เช่น บางคนบอกว่าต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการสร้างจินตนาการ ต้องเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก มีไหวพริบดี หรือเป็นบุคคลที่สามารถจัดการเรื่องราวต่างๆได้ดี คุณสมบัติเช่นนี้สามารถรวบรวมได้ (ปมขุ ศุภสาร ; และคณะ. 2530 : 337 – 339) ดังต่อไปนี้ คือ

1. มีรสนิยมดี ความเฉลียวฉลาด และมีจินตนาการในงานนั้น ความมีรสนิยมดีในตัวผู้กำกับรายการเกิดจากการกระตุ้นเตือนตนเองให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสนใจกับรายการโทรทัศน์ทุกประเภท ต้องอ่านหนังสือจากผลงานของนักเขียนที่มีชื่อเสียง ฟังเพลง และดูรายการดนตรีที่ให้ความละเอียดลึกซึ้ง สนใจในศิลปะทุกประเภท เลือกชมภาพยนตร์และละครเวทีที่มีคุณค่า เป็นต้น เพราะการได้พบเห็นสิ่งเหล่านี้จะทำให้มีพื้นฐานด้านจิตใจและความคิดที่สร้างสรรค์ นำไปสู่การเพิ่มพูนจินตนาการและรสนิยมในตัวเอง

2. มีความรู้และความชำนาญ ผู้กำกับรายการวิทยุโทรทัศน์ต้องใช้ความรู้และความชำนาญที่เกิดจากการสั่งสมทางวิชาการและการปฏิบัติรวมทั้งความตั้งใจในการทำงาน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จ

3. แสวงหาความรู้อยู่เสมอ โดยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับการใช้กล้องโทรทัศน์ การทำงานของเครื่องบันทึกภาพ และเทคนิคการใช้เครื่องสวิตซ์ผสมภาพ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านโทรทัศน์ นอกจากนั้นการศึกษาหรือเข้ารับการอบรมในสถาบันที่เปิดสอนจะช่วยให้มีพื้นฐานของการกำกับรายการได้ดีเช่นกัน

4. อยากรู้ อยากเห็น ความอยากรู้ อยากเห็นที่ทำได้ง่าย ๆ คือ การพิจารณาวิธีการดำเนินรายการของผู้กำกับ และการทบทวนดูรายการนั้นๆหลายๆครั้ง ตลอดจนการเข้าร่วมสัมมนาอบรมการใช้อุปกรณ์เครื่องมือการผลิตรายการโทรทัศน์ใหม่ๆอีกด้วย

5. มีประสบการณ์ความชำนาญ นักศึกษาจะต้องหาโอกาสเข้าไปอยู่ในวงการโทรทัศน์ในขณะที่เรียนอยู่ แม้จะได้งานทำเพียงเป็นลูกมือ เพื่อเตรียมพร้อมในการทำงาน และเป็นการรับประสบการณ์เพิ่มเติมจากมืออาชีพและเพิ่มคุณค่าของตนเองในภายหลัง

6. มีพื้นการศึกษาดี การศึกษาของผู้กำกับรายการควรเป็นความรู้ทางศิลปศาสตร์หรือความรู้ทั่วไปทั้งด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ วิชาเหล่านี้เหมาะกับผู้กำกับ นอกจากนั้นผู้กำกับต้องเป็นนักอ่านหนังสือมากๆ รู้จักผลงานดีๆ ของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงของโลก รู้เรื่องราวของนักกีฬาระดับชาติ เรื่องเลนส์ เรื่องกล้อง เทคนิคการใช้แสง การทำภาพพิเศษ (Special Effect) และเทคนิคใหม่ๆ การศึกษาอบรมศิลปะการละคร ช่วยให้ผู้กำกับเข้าใจบทบาทการแสดงและวิธีการติดต่อกับนักแสดงเหล่านั้นได้

7. ผ่านงานในหน้าที่ต่างๆ

8. มีความสามารถในการทำหน้าที่กำกับรายการ ผู้กำกับต้องสั่งงานแก่ทีมงานอย่างชัดเจนกะทัดรัด และเข้าใจง่าย พร้อมทั้งจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ ผู้กำกับจะต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานทุกคน และทำงานด้วยความมั่นใจ งานนั้นจึงจะประสบความสำเร็จ

คุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นนักข่าวโทรทัศน์

ตฤตชัย นพคุณ (2541 : 133 – 135) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของการเป็นนักข่าวโทรทัศน์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความสนใจใคร่รู้ในทุกๆ เรื่อง กระตือรือร้นอยู่เสมอ สนใจในสิ่งรอบตัว ต้องเป็นคนช่างสงสัย มีข้อสังเกตหลักแหลม เห็นสิ่งใดที่แปลกออกไปก็อยากรู้ความจริง
2. เป็นผู้มีอุปนิสัยขยันศึกษาหาความรู้และมุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพราะนักข่าวต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้แน่น เพราะยิ่งรู้กว้างก็ยิ่งเข้าใจในประเด็นข่าวหรือเรื่องราวต่างๆ ได้ดี
3. ต้องเป็นคนที่มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ยอมปล่อยอะไรที่สำคัญและมีผลต่อส่วนรวมให้ผ่านไปง่ายๆ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง แต่มีลักษณะ Aggressive ในแง่บวก คือ ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค
4. มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวเข้ากับสื่อโทรทัศน์ได้ ซึ่งจะนำไปสู่การถ่ายทอดข้อมูลที่ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะความเชี่ยวชาญของนักข่าวโทรทัศน์มืออาชีพจะแบ่งได้เป็น 2 ประการ คือ ทักษะในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลสำหรับนักข่าวโทรทัศน์ นักข่าวมืออาชีพจะไม่เลือกทำข่าวและนำเสนอข่าวตามกระแส แต่จะเลือกประเด็นที่เป็นประโยชน์หรือมีแง่มุมที่แปลกใหม่

คุณสมบัติที่ดีของนักนิเทศศาสตร์

จากการรวบรวมคุณสมบัติของนักนิเทศศาสตร์ (วิจิตร ศรีสอาน ; และคณะ. 2538 : 549 – 550) ทั้งที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ นักสื่อสารมวลชน (วิทยุ – โทรทัศน์) พอสรุปได้ดังนี้

1. จะต้องระลึกถึงความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม
2. จะต้องเข้าใจและรู้ซึ่งถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนหรือประชาคมดี รวมทั้งสามารถโน้มน้าวใจประชาชนในทางที่ถูกที่ควร

3. จะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น หมั่นศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ตลอดจนต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ถึงปัญหาต่างๆ

4. จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญหรือทักษะในด้านการสื่อสารเป็นอย่างดี รู้จักใช้เครื่องมือในการสื่อสาร ตลอดจนเข้าใจความหมายของการสื่อสารแต่ละชนิดอย่างลึกซึ้ง เช่น รู้คุณค่าของข่าวสาร

5. จะต้องมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว เพราะนักนิเทศศาสตร์โดยส่วนใหญ่ มักจะต้องทำงานแข่งขันกับเวลาเสมอ

6. จะต้องมีความเป็นกลาง พิจารณาตัดสินใจและทำการกระทำของผู้อื่นโดยปราศจากอคติ

7. จะต้องมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในวิชาชีพ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์และมีจริยธรรม

8. จะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์และรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับทุกฝ่าย เพื่อสามารถสร้างความเข้าใจและความร่วมมือให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนได้โดยง่าย

9. จะต้องมีความเข้มแข็งอดทนและมีความมั่นใจในตัวเอง

10. จะต้องเป็นผู้มีรสนิยมที่ดี คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีไหวพริบ และเป็นนักวางแผนที่ดี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาสรุปคุณลักษณะของบุคคลที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพนิเทศศาสตร์ว่าควรที่จะมีคุณลักษณะต่างๆดังต่อไปนี้ คือ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้แปลกๆใหม่ๆอยู่เสมอ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ชอบคิดและจินตนาการถึงเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้จักประยุกต์ใช้สื่อและเครื่องมือต่างๆได้อย่างเหมาะสม

สำหรับทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนตามจุดประสงค์เฉพาะของโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ได้มีการกำหนดไว้ดังนี้ นักศึกษาจะต้องมีทักษะในการใช้กระบวนการทางวิชาชีพนิเทศศาสตร์, กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล, กระบวนการสื่อสารมวลชน และความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม (คู่มือนักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 2546) ซึ่งกระบวนการสื่อสารในวิชาชีพนิเทศศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารมวลชนจะประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) ผู้รับสาร ในการเลือกสื่อที่ผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของผู้รับสารด้วยว่าผู้รับสารเป็นใคร มีความสามารถในการรับและถอดรหัสสารอย่างไร ด้วยการฟัง การอ่าน หรือการดู 2) สาร ผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาด้วยว่า รหัส เนื้อหา และการจัดสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด เช่น หากหัวหน้างานต้องการจะสั่งงานผู้ใต้บังคับบัญชา ก็จะต้องพิจารณาว่าควรจะสั่งด้วยการพูด เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ยิน หรือสั่งโดยใช้สิ่งของหรือภาพเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็น ควรจะสั่งด้วยการเรียกประชุมหรือเขียนบันทึก 3) ผู้ส่งสาร ในการเลือกสื่อที่ผู้ส่งสารจะต้องพิจารณาความสามารถในการเข้ารหัสหรือทักษะในการสื่อสารของตนด้วยว่าตนเองมีความสามารถในการพูด, เขียน หรือในการแสดง เป็นต้น 4) สื่อ เราจะต้องพิจารณาถึงความสามารถของสื่อในการนำสารไปสู่ประสาทในการรู้สึก (sense mechanisms) หรือวิธีการรับสารของผู้รับสาร ผู้รับสารสามารถรับ

ความรู้สึกหรือรับสารได้โดย การเห็น (seeing) การได้ยิน (hearing) การสัมผัส (touching) การได้กลิ่น (smelling) และการลิ้มรส (tasting) ซึ่งสื่อแต่ละสื่อย่อมมีความสามารถต่างกัน เช่น วิทยุทำให้ผู้รับสารรับสารได้โดยการได้ยิน โทรทัศน์ทำให้ได้ทั้งการเห็นและการได้ยิน เป็นต้น ดังนั้นผู้ส่งสารจึงต้องเลือกว่าจะใช้สื่ออะไร สื่อบุคคลหรือสื่อมวลชน แม้แต่สื่อประเภทเดียวกันก็ต้องเลือกว่าจะใช้อะไร เช่น โทรทัศน์จะเลือกใช้ช่องไหน วิทยุจะใช้สถานีไหน ยิ่งผู้ส่งสารใช้สื่อที่สามารถนำสารไปสู่การรู้สึกหรือการรับสารของผู้รับสารได้มากทางเท่าใด โอกาสที่ผู้รับสารจะได้รับสารและเข้าใจสารก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น (ปรมะ สตะเวทิน. 2538 : 71 – 72) จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทักษะในการใช้กระบวนการสื่อสาร ก็คือ การที่บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท และสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือที่เรียกว่า ผู้รับสารได้อย่างถูกต้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนของนักศึกษาใน 4 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจว่าสินค้าหรือข้อมูลข่าวสารประเภทใดเหมาะสมกับบุคคลในลักษณะใด เช่น มีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงหรือต่ำ และมีรสนิยมหรือความชอบแบบใด 2) ความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด คือ การที่นักศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้คำหรือภาพให้เหมาะสมกับสื่อแต่ละประเภท เช่น ในกรณีที่ต้องการให้ผู้ชมทราบถึงผลของการใช้สินค้าก็เลือกใช้โทรทัศน์ เนื่องจากทำให้ผู้ชมสามารถเห็นถึงผลนั้นๆ ได้ชัดเจนที่สุด และ 3) ความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของสื่อในแต่ละประเภท ทราบว่าสื่อชนิดใดจะเข้าถึงบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด และในช่วงเวลาใดจะเหมาะสมที่สุด เช่น การทำโฆษณาในกลุ่มคนตามอดก็เลือกใช้สื่อวิทยุเนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้สามารถรับสารได้โดยการได้ยิน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ

อัฐพร หิรัญพฤษ (2539 : 178) ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรสภาพแวดล้อมสถาบันกับผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล พบว่าลักษณะของสถาบัน คือ การรับรู้ของนักศึกษาต่อบรรยากาศทางวิชาการ และการรับรู้ของนักศึกษาต่อบรรยากาศทางการบริการ มีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนการสอน ความมานะพยายามของนักศึกษา และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์ด้านทักษะ คือ ความสามารถในการทักษะทางการพยาบาล โดยส่งอิทธิพลผ่านมาทางการเรียนการสอน ความมานะพยายามของนักศึกษา และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าลักษณะของสถาบัน คือ บรรยากาศทางวิชาการ บรรยากาศทางการบริการ การเรียนการสอน และลักษณะของนักศึกษา คือ ความมานะพยายามของนักศึกษา และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อทักษะของนักศึกษาทั้งสิ้น

ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ความหมายของความตระหนัก

พัชรี เทวะปรมาภรณ์ (2539 : 37) ได้ให้ความหมายของความตระหนัก (Awareness) ว่าเป็นการแสดงออกมาซึ่งความรู้สึก ความสำนึก ความคิดเห็น หรือการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกกับผิดชอบของบุคคลที่สำนึกในสิ่งต่างๆในสถานการณ์ที่เป็นอยู่

สมบุญ ศิลปรุ่งธรรม (2540 : 18) กล่าวว่าความตระหนัก หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิดเห็น ความสำนึก เป็นภาวะที่บุคคลเข้าใจ และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองได้ โดยอาศัยระยะเวลา เหตุการณ์ ประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนัก

กนกพร อิศรานุวัฒน์ (2540 : 20) ความตระหนัก หมายถึง ความสำนึกซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยมีความรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความสำนึกขึ้นหรือเกิดความตระหนักขึ้น ความตระหนักมีความหมายเหมือนกับความสำนึกซึ่งเป็นสภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิด และความปรารถนาต่างๆอันเกิดจากการรับรู้และความสำนึก ซึ่งเป็นภาวะที่บุคคลได้รับรู้หรือได้รับประสบการณ์ต่างๆมาแล้ว โดยมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า ระยะเวลาหรือประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอกเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความตระหนักขึ้น

ไพรัช วงศ์ยุทธไกร (2545 : 21) ความตระหนัก หมายถึง ความสามารถนึกคิด ความสำนึก ซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยมีความรู้มาก่อน ความรู้สึกหรือความตั้งใจ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความสำนึกขึ้นหรือเกิดความตระหนักขึ้น

พรจักรี มณีนาถ (2545 : 15) ได้ให้ความหมายของความตระหนักว่าหมายถึง สภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวกับความสำนึกของบุคคลที่มีการรับรู้ความรู้สึกหรือเคยมีความคิด ความปรารถนา ความรับรู้เกิดขึ้น และเมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าทำให้เกิดความตระหนักขึ้นมาได้ ความตระหนักจึงเป็นเรื่องของความตื่นตัวทางจิตใจต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น หมายความว่า ระยะเวลาหรือประสบการณ์และสภาพแวดล้อมจะทำให้เกิดการรับรู้ (Perception) ขึ้น และนำไปสู่การเกิดความคิด รวบรวม การเรียนรู้ และความตระหนักตามลำดับ

ความตระหนักของบุคคลจะเกิดขึ้นได้บุคคลนั้นจะต้องผ่านการมีความรู้มาก่อน ดังนั้น การเรียนรู้ที่มีจุดหมายเพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญ ความรับผิดชอบ รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจะส่งผลและทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักต่อสิ่งนั้นๆไปในที่สุด

จากความหมายของความตระหนัkdังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความตระหนัก หมายถึง การที่บุคคลแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้ หรือเคยมีความรู้ ในสิ่งนั้นมาก่อน และเมื่อได้รับการกระตุ้นก็จะเกิดความสำนึกหรือความตระหนักขึ้น โดยมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้นๆ

ความหมายของจรรยาบรรณ

คำว่า จริยธรรม นั้นได้มีผู้รู้เป็นจำนวนมากให้ความหมายไว้มากมาย โดยส่วนใหญ่มักจะ เน้นถึงความถูกต้องดีงาม รวมถึงการประพฤติปฏิบัติในสังคมที่ถือว่าถูกต้อง ดีงาม และหลีกเลี่ยง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ นอกจากนี้ยังหมายถึง ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รวมทั้งยังหมายถึงความคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักความยุติธรรมเป็นหลัก ตลอดจนมีความหมายถึงการทำให้คนมีความประพฤติที่สูงขึ้น เกรงกลัวและละอายต่อการทำบาป ตามแนวคิดเกี่ยวกับทางศาสนา เป็นต้น (ชัยกฤษณ์ ศรีปักษา. 2544 : 10) จรรยาบรรณมาจากคำว่า “จริยธรรม” คือ ในช่วงเวลาที่สังคมมีความซับซ้อนขึ้น เมืองการค้าและอาชีพต่างๆเกิดขึ้นมากมาย รวมถึงมีบุคคลหลายประเภทเข้ามาประกอบอาชีพนั้นๆมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องกำหนด จริยธรรมสำหรับให้เป็นกฎเกณฑ์ใช้ปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งจริยธรรมที่กำหนดขึ้นเรียกว่า “จรรยาบรรณ” (Code of Ethics) หรือจรรยาวิชาชีพ (Professional Ethics) หมายถึง กฎเกณฑ์ความประพฤติหรือ มารยาทในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละสาขา

จรรยาบรรณ และจริยธรรมมาจากคำว่า “จริยะ” ซึ่งแปลว่าพึงกระทำ พึงประพฤติปฏิบัติ คำๆนี้มีที่มาจากรากศัพท์ภาษากรีกว่า “Ethos” ซึ่งแปลว่า ขนบธรรมเนียมประเพณี การกระทำที่ พึงกระทำหรือควรประพฤติ ทั้งจรรยาบรรณและจริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมของบุคคลใน การทำงานเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของผู้อื่นในสังคม เป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมที่บุคคลนำมาประพฤติ ปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของความถูกต้องดีงาม ดังนั้นคนที่มีจรรยาบรรณ และจริยธรรมจึงเป็นบุคคล ที่สังคมยกย่อง

คำว่า “จรรยาบรรณ” เป็นคำผสมระหว่าง “จริย” และ “บรรณะ” หรือ “วรรณะ” ซึ่งแปลว่า หมู่ เหล่า พวก “จริยธรรม” ก็คือ การกระทำในสิ่งที่พึงกระทำและเป็นที่ยอมรับกันตลอดมาว่าเป็น สิ่งที่ดี ซึ่งเป็นความหมายกว้างๆ แต่คำว่าจรรยาบรรณมีความหมายที่แคบกว่า คือ ความประพฤติใน สิ่งที่พึงประพฤติในกรอบของกฎเกณฑ์ของหมู่ หรือกลุ่มคนเฉพาะกิจเฉพาะกลุ่ม (นิยพรรณ วรรณศิริ. 2539 : 61)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 215) กล่าวว่า จรรยาบรรณ คือ ประมวล ความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

สมิตรา หาญปัญญพิชิต (2542 : 45) กล่าวว่าจรรยาบรรณ หมายถึง กรอบที่ประพฤติ ปฏิบัติเพื่อประโยชน์และเพื่อส่งเสริมคุณค่าให้แก่มวลชน หลักที่สำคัญ เช่น ความซื่อสัตย์

สุจริตในวิชาชีพ ซึ่งนักสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่อยู่ในกรอบการปฏิบัติงานต้องยึดถือ ข้อเท็จจริง ความถูกต้องครบถ้วน เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ

พิภพ วังเงิน (2545 : 13) จรรยาบรรณเป็นข้อกำหนดที่ควรประพฤติสำหรับผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญเท่ากับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งบุคคลในแต่ละอาชีพพึงปฏิบัติตาม ถ้าหากหลีกเลี่ยง หรือละเมิด ละเว้นไม่ปฏิบัติตามจะถูกตำหนิ ตีเตียน หรือมีความผิดถึงขั้น ถูกลงโทษตามกฎหมายเกณฑ์ของจรรยาบรรณนั้นๆ จรรยาบรรณเป็นจริยธรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพมีหลักยึดเหนี่ยวน้ำใจให้มีคุณธรรม และประกอบอาชีพนั้นๆ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ไม่ลำเอียง ฯลฯ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

สำหรับในวงการสื่อสารมวลชนได้ให้ความหมายของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนว่าหมายถึง ความประพฤติที่ถูกที่ควร ความถูกต้อง ความมีกฎเกณฑ์ที่สื่อมวลชนจะต้องยึดถือปฏิบัติด้วยความสมัครใจ ตามข้อบังคับทางจริยธรรม เช่น หนังสือพิมพ์ก็มีสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทำหน้าที่ดูแลสมาชิกให้ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

จริยธรรมเป็นเรื่องของความสมัครใจที่จะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้วางไว้เป็นบรรทัดฐาน หรืออีกนัยหนึ่งคือการชี้แนะให้สื่อมวลชนกระทำในสิ่งที่สมควรกระทำอย่างยิ่งตามหลักจริยธรรม เป็นข้อบังคับแต่ไม่ใช่ข้อกฎหมายแต่อย่างใด ไม่มีบทลงโทษเหมือนกฎหมาย แต่อยู่สูงกว่ากฎหมาย กล่าวคือ หากมีการฝ่าฝืนข้อบังคับจะถูกลงโทษด้วยความเสื่อมศรัทธาจากสังคม ถูกสังคมรังเกียจ นอกจากนี้จริยธรรมยังเป็นเรื่องของความเข้าใจและเคารพในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่สื่อมวลชนมีต่อตนเองและสังคม ไม่ใช่เรื่องของการทำงานจำ แต่เป็นเรื่องของความเข้าใจยอมรับและเคารพอย่างจริงใจและปฏิบัติได้ (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. 2543 : 25)

กล่าวโดยสรุปจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน หมายถึง แนวทางในการประพฤติปฏิบัติ หรือมาตรฐานทางวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บุคคลที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงยึดถือเป็นความเชื่อ บรรทัดฐาน และแนวทางปฏิบัติ เพื่อรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติคุณของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

จากการประมวลเอกสารเกี่ยวกับความหมายของความตระหนัก และจรรยาบรรณดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ ความคิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในขณะประกอบวิชาชีพ

การก่อตัวของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ

การก่อตัวของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณในตัวบุคคลมีปัจจัยเป็นตัวกำหนดหลายประการ ซึ่ง Meivin Rader (นิยพรรณ วรณศิริ. 2539 : 62 – 65 ; อ้างอิงจาก Meivin Rader.

1961) ได้อธิบายว่าการตัดสินใจที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำใดๆของมนุษย์ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางกายภาพ ทางจิตวิทยาและทางสังคมดังนี้

1. โครงสร้างทางกายภาพ

1.1 พันธุกรรมและระดับสติปัญญา (IQ) คนฉลาดจะรู้จักสังเกตเลือก และปรับตัวเก่งกว่าอะไรดี-ไม่ดี ถ้ารู้ว่าคนในสังคมยอมรับเฉพาะคนมีคุณธรรมเขาก็จะปรับตัวให้มีคุณธรรมเอง โดยที่เขาจะมีตัวพันธุกรรมเป็นแรงกระตุ้นให้มีแนวโน้มมาในทางที่ดีง่าย ดังนั้นถึงแม้จะไม่ได้รับการอบรมจากคนในตระกูลที่มีคุณธรรมดีงาม เขาก็จะมีความประพฤติไม่ห่างจากต้นตระกูลของเขาเท่าใดนัก ตัวพันธุกรรมจะเป็นตัวกระตุ้น หรือแรงเสริมให้เกิดจริยธรรมได้ โดยการปรับ อบรมตัวเองให้ได้ดี

1.2 ต่อมฮอร์โมน เป็นตัวผลิตฮอร์โมนไปกระตุ้นกลไกในตัวคนให้มีการกระทำไปตามที่ร่างกายต้องการ ถ้าหากต่อมผลิตฮอร์โมนพอดีมันก็จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่พอดีๆ แต่ถ้าต่อมฮอร์โมนผลิตมากเกินไปบุคคลก็จะมีพฤติกรรมผิดปกติได้ พฤติกรรมผสมกับจิตสำนึก (มโนธรรม) และการตัดสินใจตามค่านิยมของสังคมก็คือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ถ้าต่อมต่างๆในร่างกายผลิตฮอร์โมนผิดปกติ บุคคลจะมีการตัดสินใจเบี่ยงเบนไป และจะควบคุมความประพฤติของตนเองไม่ได้ ถ้าถึงขั้นขาดการควบคุมทั้งหมดก็จะทำอะไรไปในเชิงที่สังคมไม่ยอมรับ ทำให้พฤติกรรมดูเหมือนขาดจริยธรรมไปด้วย

1.3 สุขภาพ คนมีสุขภาพดีจะแจ่มใส ร่าเริง แต่คนที่มีโรคภัยไข้เจ็บจะเก็บตัวครุ่นคิด มีอาการทางประสาทซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกประพฤติ หากป่วยมากก็อาจจะขาดความรู้สึกผิด-ชอบ ชั่ว-ดี ไปเลย จึงจะหวังพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหรือจรรยาบรรณจากคนสุขภาพไม่ดีไม่ได้

1.4 ลักษณะทางจิตวิทยา ผู้ที่มีลักษณะทางจิตใจไม่สมบูรณ์จะมีลักษณะการคิดและทำผิดกับผู้อื่น ที่เรียกว่า “ปม” ในจิตใจ ซึ่งมีทั้งปมเด่น และปมด้อย ถ้ามากหรือน้อยเกินไปมักสร้างปัญหาให้บุคคลผู้นั้นมีความประพฤติผิดนอกรีตนอกรอย หรือขาดจริยธรรมได้

2. สาเหตุทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2.1 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยที่ตั้งและอาณาเขต ภูมิประเทศ ภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติ ถ้าบุคคลอยู่ในถิ่นที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ค่อนข้างดีก็จะมีจิตใจดี มีสติปัญญาคิดเลือกและตัดสินใจที่ถูกต้อง

2.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม แบ่งออกได้หลายสาขา ได้แก่

- สภาพเศรษฐกิจ พฤติกรรมในเชิงจริยธรรมมักจะมองเห็นได้เป็นรูปธรรมในกลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง
- สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแรกสุดและพื้นฐานสุดของมนุษย์ที่ทำหน้าที่หล่อหลอมอบรมบ่มนิสัยสมาชิกรุ่นเยาว์ในสังคม จึงนับได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญที่สุดที่จะชี้แนะให้บุคคลในสังคมเป็นไปในทางที่ดีหรือเลวในสังคมก็ได้โดยตรง

ครอบครัวที่ดี มีระเบียบวินัยและรักใคร่กลมเกลียวกัน จะสร้างความอบอุ่นใจและความปลอดภัยทั้งใจและกายให้แก่สมาชิก ทำให้สมาชิกมีบุคลิกภาพที่ดีและมั่นคงในตัวเอง เมื่อบุคคลเหล่านั้นเติบโตขึ้นก็จะมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นในคุณธรรมและมีคุณธรรม

- **สถาบันการศึกษา** เป็นสถาบันที่ปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรมให้แก่เด็กเด็กที่ผ่านการอบรมศึกษาอย่างเป็นทางการจะได้รับการปลูกฝังให้มีพฤติกรรมในเชิงจริยธรรมโดยตรง

- **วัฒนธรรมของสังคม** อันได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี บรรทัดฐานทางสังคม กฎหมาย ศาสนา ศิลปะและการละเล่น วรรณกรรมและศิลปกรรม ฯลฯ การที่คนได้ประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมทำให้รู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากผู้อื่นสร้างความมั่นใจและมั่นคงให้เกิดขึ้น การทำตามขนบธรรมเนียมของสังคมถือว่าเป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เพราะเป็นสิ่งที่ทุกคนคาดหวัง ศาสนาประกอบด้วยกฎศีลธรรมและคุณธรรมหล่อหลอมสมาชิกในสังคม ผู้ที่อยู่ในกรอบของกฎเกณฑ์ทางศาสนา ก็คือผู้ที่มีจริยธรรมและจรรยาบรรณโดยตรง

- **สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ** บุคคลต้องพักผ่อนอย่างพอเพียง หลังจากการทำงานหาเลี้ยงชีพมาตลอดเวลา หากไม่ได้พักผ่อนจะเกิดอาการเครียดทางประสาทซึ่งอาจจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม การพักผ่อนในสถานที่เหมาะสมทำให้สมองปลอดโปร่งจิตใจเบิกบาน พฤติกรรมที่ตามมาก็จะดีตามไปด้วย ในสิ่งแวดล้อมแบบนี้เอื้อให้เกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมได้ง่าย

- **การสื่อสารคมนาคม** โลกในปัจจุบันสามารถสื่อสารติดต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง หากผู้ป้อนข้อมูลผ่านสื่อไปในทางที่ดีงามก็สามารถที่จะสร้างพฤติกรรมในเชิงจริยธรรมได้ง่ายและตรงมาก การใช้สื่อในการปลูกฝังจริยธรรมสามารถสร้างบุคคลให้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณได้รวดเร็ว

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการก่อตัวของจรรยาบรรณในตัวบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยด้วยกัน คือ โครงสร้างทางกายภาพ ลักษณะทางจิตวิทยา และสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ความรักใคร่กลมเกลียวภายในครอบครัว และการปลูกฝังพฤติกรรมจริยธรรมในสถาบันการศึกษา เป็นต้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะช่วยพัฒนาและเสริมสร้างให้บุคคลเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบวิชาชีพต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวิชาชีพนิติศาสตร์มี 2 ลักษณะ กล่าวคือ

คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวิชาชีพเป็นปัจจัยพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพเพื่อให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เป็นคุณประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าเป็นโทษ หรือให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลและสังคมไปในทางบวกมากกว่าทางลบ โดยทั่วไปปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวิชาชีพนิติศาสตร์มี 2 ลักษณะ (วิจิตร ศรีสอาน ; และคณะ. 2538 : 503 – 504) กล่าวคือ

1. ลักษณะของการควบคุมจากภายนอก คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับวิชาชีพนิติศาสตร์ เป็นผลมาจากความรับผิดชอบที่มีต่อการถูกควบคุมจากภายนอกซึ่งหากไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติผิดไปจากที่กำหนดไว้แล้วก็จะมีความผิดและต้องรับโทษ อิทธิพลจากการควบคุมจากภายนอกมี 2 ประเภท คือ

1.1 สภาพแวดล้อมของวิชาชีพนิติศาสตร์ โดยทั่วไปแล้ววิชาชีพนิติศาสตร์ทุกสาขาอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ซึ่งการดำเนินวิชาชีพก็ต้องรับผิดชอบต่อบทบาทของตนในสภาวะแวดล้อมนั้นๆ เช่น ในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่งของสังคม สื่อมวลชนจะต้องรับผิดชอบต่อบทบาทในการให้ข่าวสาร ให้ความบันเทิง ให้ความรู้และเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่คนในสังคม การมีส่วนเอื้ออำนวยให้ระบบทางการเมืองดำเนินไปอย่างราบรื่น หรือเมื่อวิชาชีพนิติศาสตร์อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเมืองต่างกัน การดำเนินวิชาชีพก็ต้องรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมนั้นๆ ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมสื่อมวลชนก็มักจะมีเสรีภาพจำกัด และถูกควบคุมดูแลให้การดำเนินวิชาชีพอยู่ภายใต้ขอบเขตที่ผู้มีอำนาจต้องการ หรือภายใต้สภาพแวดล้อมแบบเสรีนิยม สื่อมวลชนก็ต้องมีบทบาทในการเป็นเครื่องมือแสดงความคิดเห็นของบุคคล หรือเป็นเครื่องมือแสดงความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม หรือมีการให้ข่าวสาร การให้ความบันเทิง การแสดงความคิดเห็น และการโฆษณาสินค้าอย่างเสรี เป็นต้น

1.2 กฎหมายและระเบียบ หมายถึง การดำเนินวิชาชีพอย่างมีความรับผิดชอบต่อกฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์อื่นๆในสังคมที่จะมีผลกระทบต่อวิชาชีพ เช่น การดำเนินวิชาชีพภายใต้พระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484 คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค หรือพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน เป็นต้น

2. การควบคุมตนเอง คุณธรรมและจริยธรรมเกิดจากการควบคุมตนเอง เป็นสำนึกของความรับผิดชอบต่อตนในการดำเนินวิชาชีพนิติศาสตร์โดยตรง ซึ่งนักนิติศาสตร์อาจจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติก็ได้ หากปฏิบัติก็ถือว่าสำนึกของความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ได้ชื่อว่ามีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพสูง ตรงกันข้ามหากไม่มีการปฏิบัติ ก็ไม่มีบทกำหนดโทษแต่อย่างใด การควบคุมตนเองจึงเป็นเพียงหลักปฏิบัติและข้อแนะนำให้ปฏิบัติเท่านั้น การควบคุมตนเองในวิชาชีพมี 2 ประเภท คือ

2.1 โดยการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในองค์กรวิชาชีพนิติศาสตร์ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน ผู้ตัดสินใจว่าเนื้อหาประเภทใด หรือเนื้อหาชิ้นใดจะนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชนหรือไม่ นั้น ได้แก่ ผู้มีอำนาจสูงสุด เช่น ผู้อำนวยการ นายสถานีวิทยุกระจายเสียง บรรณาธิการ หรือแม้แต่เจ้าของ แต่ในการปฏิบัติงานประจำวันนั้นการตัดสินใจส่วนใหญ่จะอยู่ที่คณะทำงานระดับรองลงไป ซึ่งมีอิทธิพลและมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหาในระดับที่มากหรือน้อยต่างกัน บุคคลบางคนก็อยู่ในสถานะที่ต่ำทั้งตำแหน่ง ความรับผิดชอบต่อ หรือแม้แต่เงินเดือน แต่โดยบทบาทหน้าที่

ในวิชาชีพแล้วกลับเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเนื้อหาข่าวสารที่จะเผยแพร่ออกไปอย่างมากมาย ในวิชาชีพนิเทศศาสตร์เรียกบุคคลเหล่านี้ว่า “ผู้เฝ้าประตู (gate keepers)”

ปกติผู้เฝ้าประตูจะปฏิบัติงานทั้งที่เป็นความรับผิดชอบเฉพาะตัว (เช่น ผู้สื่อข่าว แสวงหาข่าวตามลำพัง) และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอีกหลายคนเป็นคณะหรือเป็นเครือข่าย (เช่น ผู้สื่อข่าวการเมืองหลายคนทำงานภายใต้บรรณาธิการข่าวการเมืองคนเดียว) แต่ผู้เฝ้าประตูเหล่านี้ก็คือผู้ที่อยู่ในกระบวนการรวบรวม เพิ่มเติม ตกแต่ง เปลี่ยนแปลง และคัดเลือกเนื้อหาแต่ละประเภทเพื่อนำเผยแพร่สู่สาธารณชน ซึ่งการแสวงหาเนื้อหาที่ดี การเพิ่มเติมตกแต่งเนื้อหาที่ดี ตลอดจนการคัดเลือกเฉพาะเนื้อหาบางอย่างเพื่อนำออกสู่สาธารณชนก็ดี ล้วนอยู่ภายใต้พื้นฐานความรู้สึกรับผิดชอบ ทศนคติเกี่ยวกับสาระเนื้อหานั้นๆและสำนึกในคุณธรรมและจริยธรรมวิชาชีพทั้งสิ้น

2.2 โดยสมาคมวิชาชีพ ส่วนหนึ่งของปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมวิชาชีพนิเทศศาสตร์มิได้ถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อม โดยกฎหมายและระเบียบ หรือวิธีการปฏิบัติงานในวิชาชีพโดยตรง แต่ถูกกำหนดขึ้นโดยสมาคมวิชาชีพนิเทศศาสตร์ เพื่อให้สมาชิกประพฤติและปฏิบัติอยู่ภายในกรอบ อันเป็นลักษณะของการควบคุมตนเองให้เกิดความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เรียกว่า จรรยาบรรณหรือประมวลจริยธรรม หรือเรียกชื่ออื่นใดแล้วแต่สมาคมวิชาชีพจะกำหนดขึ้น

ปกติ สาระสำคัญของประมวลจรรยาบรรณวิชาชีพเหล่านี้ มักจะให้การเน้นที่ความรับผิดชอบต่อในการเสนอข่าวสารและเนื้อหาด้วยความเที่ยงตรง ด้วยความจริงใจ มีความเป็นธรรมและยุติธรรม ความเป็นผู้มีรสนิยมและความมีมารยาท เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ประมวลจรรยาบรรณส่วนมากก็เป็นเพียง “กรอบ” หรือ “ข้อปฏิบัติ” ซึ่งสมาคมวิชาชีพกำหนดไว้ให้ยึดถือและปฏิบัติกันในบรรดานักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเท่านั้น หากกฎหมายหรือระเบียบที่สมาชิกจะต้องปฏิบัติตามเสมอไป แม้สมาชิกบางคนจะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติก็หาได้มีบทลงโทษแต่อย่างใดไม่ ดังนั้นประมวลจรรยาบรรณจะให้สัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใดย่อมอยู่ที่ความรู้สึกรับผิดชอบ ความประพฤติ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมส่วนตัวของนักวิชาชีพนั้นๆด้วย

จริยธรรมถือว่ามีความสำคัญต่อการสื่อสารมวลชน สื่อมวลชนจึงต้องสร้างจรรยาบรรณของตนเพื่อเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับหน้าที่ต่อไป โดยหลักการประพฤตินี้ถือว่าเป็นเรื่องของความสมัครใจ ซึ่งจรรยาบรรณจะให้หลักเกณฑ์ในการชี้แนะให้ตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมได้ (ชัยกฤษณ์ ศรีปัทมา. 2544 : 13) นอกจากนี้จรรยาบรรณยังมีไว้สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในกรณีที่มีปัญหาต่างๆเกิดขึ้น ว่าสื่อมวลชนควรตัดสินใจและปฏิบัติตนอย่างไร ในประเทศไทยมีสมาคมทางวิชาชีพหลายแห่งต่างได้บัญญัติจริยธรรมสื่อมวลชนไว้เพื่อส่งเสริมให้ประกอบอาชีพให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและจรรยาบรรณเป็นหลัก ทั้งนี้สมาคมวิชาชีพที่มีการกำหนดกรอบจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ ได้แก่ สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ และสภาการหนังสือพิมพ์

แห่งชาติ เป็นต้น (ชัยกฤษณ์ ศรีปัทมา. 2544 : 16) ซึ่งจรรยาบรรณของนักสื่อสารมวลชนในแต่ละสาขาได้มีการกำหนดไว้ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

จรรยาบรรณของสื่อมวลชน (กิริติ บุญเจือ. 2542 : 102 – 103) มีรายละเอียดดังนี้

1. พึงตระหนักในความรับผิดชอบต่อทุกเรื่องที่อยู่ทางสื่อมวลชน
2. พึงเสนอข่าวตามที่มีหลักฐาน ถ้าหากภายหลังพบว่าผิดพลาดพึงแก้ไขด้วยความรับผิดชอบ
3. พึงเสนอความรู้รอบตัวที่มีคุณประโยชน์ต่อคนจำนวนมาก ทั้งนี้โดยพิจารณาจากเหตุผลมิใช่อนุโลมตามความต้องการของธุรกิจสื่อมวลชนแต่เพียงอย่างเดียว
4. พึงเสนอความบันเทิงที่ไม่เป็นพิษเป็นภัย ถ้าจำเป็นพึงแยกประเภทของผู้ชมและประกาศให้ทราบ
5. พึงสนองเป้าหมายของสังคมไทย โดยสนับสนุนการธำรงชาติ ศาสนา สถาบันกษัตริย์ และระบอบประชาธิปไตย
6. พึงสุจริตต่อหน้าที่โดยไม่ยอมรับอำมิสสินจ้างให้บิดเบือนเจตนารมณ์ของตนเอง
7. พึงงดเว้นอบายมุขต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเสียอิสรภาพในการประกอบอาชีพด้านนี้
8. พึงงดเว้นการใช้สื่อมวลชนเพื่อการกลั่นแกล้งหรือแก้แค้น
9. ไม่พึงยอมให้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือของผู้ใดผู้หนึ่งที่มีเป้าหมายมิชอบ
10. พึงส่งเสริมให้อำนาจทุกฝ่ายตามรัฐธรรมนูญ มีเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมาย
11. พึงถือว่าเกียรติและบุคลิกภาพของตนอยู่เหนือสิ่งใดทั้งหมด
12. พึงกล้าชี้ข้อตำหนิในสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จรรยาบรรณของสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2508 สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย (กอบกุล ถาวรานนท์. 2543 : 155) ได้ประกาศใช้จรรยาบรรณของสมาคม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติคุณของนักข่าวให้มีพื้นฐานเป็นไปโดยเหมาะสมแก่วิชาชีพ และเพื่อให้ นักข่าวตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนที่จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชน จึงเห็นสมควรกำหนด จรรยาบรรณไว้เป็นหลักปฏิบัติของสมาชิกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. จักต้องส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. จักต้องให้ประชาชนได้ทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวใดๆ ออกพิมพ์โฆษณา เผยแพร่ ถ้าปรากฏว่าไม่ตรงต่อความเป็นจริง ต้องรีบจัดการแก้ไขให้ถูกต้องโดยไว
3. ในการจะให้ได้ว่าข่าว ภาพ หรือเอกสารอย่างใดๆ มาเป็นของตนเพื่อประโยชน์ต่อการเสนอข่าว จักต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์เท่านั้น
4. จักต้องเคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว

5. จักต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์ต่อส่วนตัวหรือหมู่คณะใดๆโดยไม่ชอบธรรม
6. จักต้องไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติ หรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

จรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์

เพื่อให้สถาบันหนังสือพิมพ์เป็นที่เชื่อถือของประชาชน จึงเห็นสมควรกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ขึ้น (กอบกุล ถาวรานนท์. 2543 : 157) ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นภารกิจอันมีความสำคัญเหนืออื่นใดสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์
2. การเสนอข่าว ภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปด้วยความสุภาพ สุจริต ปราศจากความมุ่งหวังในประโยชน์ส่วนตนหรืออำิสสินจ้างใดๆ
3. การเสนอข่าวต้องเสนอแต่ความจริงพึงละเว้นการต่อเติมเสริมแต่ง หากปรากฏว่าข่าวใดๆไม่ตรงต่อความจริงต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว
4. การที่จะให้ข่าว – ภาพ หรือข้อมูลอย่างใด ๆ มาเป็นของตน ต้องใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์
5. ต้องเคารพต่อความไว้วางใจที่ได้รับมอบหมายจากการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพของตน
6. ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยถือเอาสาธารณประโยชน์เป็นสำคัญ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ แสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะโดยมิชอบ
7. ต้องไม่กระทำการใดๆอันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพหรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

ประกาศ ณ วันที่ 21 สิงหาคม พุทธศักราช 2519

จรรยาบรรณของนักโฆษณา

ผู้ประกอบอาชีพการโฆษณาในประเทศไทยได้รวมตัวกันจัดตั้งสมาคมวิชาชีพของตนขึ้น เรียกว่า สมาคมโฆษณารัฐกิจแห่งประเทศไทย ซึ่งได้ประกาศใช้จรรยาบรรณเรียกว่า “จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพโฆษณา” รายละเอียดของจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของผู้ประกอบการโฆษณา สำนักงานโฆษณาและผู้โฆษณา (กอบกุล ถาวรานนท์. 2543 : 162 – 163) มีดังต่อไปนี้

1. ประกอบวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักปฏิบัติและวิชาการ และอยู่ภายใต้ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย
2. ไม่กระทำการใดๆอันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
3. มีความรับผิดชอบต่องสังคม ยึดถือในจริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม
4. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันเป็นการดูหมิ่นศาสนา หรือความเชื่อ หรือสิ่งอันเป็นที่เคารพสักการะของบุคคลทั่วไป

5. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันทำให้เกิดความสำคัญผิดในสาระเกี่ยวกับสินค้า บริการ การแสดง หรืออื่นๆ หรือโอ้อวดสรรพคุณจนเกินความจริงจนทำให้ผู้เห็นหรือผู้ฟังเกิดความสำคัญผิด

6. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยการโจมตีหรือเปรียบเทียบสินค้า บริการ การแสดง หรืออื่นๆของผู้อื่นอย่างไม่ยุติธรรม โดยใช้วิธีเปรียบเทียบใดๆอันทำให้ผู้เห็นหรือผู้ฟังเกิดความสำคัญผิด

7. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยใช้เสียงที่เป็นการก่อกวนความรู้สึกให้กับผู้ฟัง

8. ไม่ควรกระทำการโฆษณา โดยทำให้เกิดความกลัว โดยไม่มีเหตุอันสมควร

9. ไม่ควรกระทำการโฆษณา โดยใช้ความเชื่อถือเกี่ยวกับไสยศาสตร์ หรือเรื่องโชคลางเป็นข้อจูงใจ

10. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยการเลียนแบบเครื่องหมายการค้า คำขวัญหรือข้อความสำคัญจากการโฆษณาของผู้อื่นอันทำให้ผู้เห็น หรือผู้ได้ยิน เกิดความเข้าใจผิด หรือไขว้เขวเกี่ยวกับสินค้า บริการ หรือการแสดงของผู้อื่น

11. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันเป็นการสนับสนุนหรือก่อให้เกิดการกระทำอันผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม

12. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยใช้ศัพท์ สถิติ ผลจากการวิจัย หรืออ้างอิงรายงานทางวิทยาศาสตร์ในทางที่ไม่สมควร หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดโดยที่สินค้านั้น ไม่มีคุณสมบัติตามที่อ้าง

13. ไม่ควรกระทำการโฆษณา อันก่อให้เกิดการเหยียดหยามกันเกี่ยวกับเชื้อชาติ หรือศาสนา

14. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยอ้างอิงตัวบุคคล หรือสถาบันโดยที่ตัวบุคคล หรือสถาบันไม่มีตัวตนอยู่จริง และไม่ได้ใช้สินค้า บริการ หรือชมการแสดงนั้นจริง

15. ไม่ควรกระทำการโฆษณา อันอาจมีผลอันตรายต่อเด็ก หรือผู้เยาว์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ หรือทำให้ขาดความรู้สึกผิดชอบ หรือโดยอาศัยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตัวบุคคลดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือในการจูงใจโดยไม่สมควร

16. การโฆษณาโดยการอ้างอิงบุคคลในวิชาชีพอื่นๆ ที่มีการควบคุมตามพระราชบัญญัติต่างๆต้องเป็นไปตามมรรยาทแห่งวิชาชีพนั้น

จากข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณในแต่ละวิชาชีพ จะเห็นได้ว่าในทุกๆวิชาชีพจะเน้นให้บุคคลประกอบวิชาชีพอย่างมีความรับผิดชอบ คือ เสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นความจริง และทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะนำเสนอออกไป และเมื่อพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปแล้วมีความไม่ถูกต้องเหมาะสมก็ทำการแก้ไขโดยทันที นอกจากนี้สื่อมวลชนจะต้องคัดเลือกและนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับบุคคลในแต่ละกลุ่ม ซึ่งถ้าบุคคลที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนสามารถประกอบวิชาชีพโดยยึดหลักจรรยาบรรณดังกล่าวก็จะทำให้ได้รับความเชื่อถือ และยกย่องจากสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณ

จากการศึกษางานวิจัยพบว่านักศึกษาที่ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2537 : 46) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้เหตุผลและจริยธรรม โดยทำการศึกษานิสิตจำนวน 360 คน ด้วยการให้ตอบแบบสอบถามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตร้อยละ 52 รายงานว่า เขาเป็นผู้มีลักษณะใฝ่รู้ความจริงและคิดอย่างมีเหตุผลเพิ่มขึ้นมาก เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน สำหรับในด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น นิสิตร้อยละ 41 รายงานว่า เขามีลักษณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาก และเมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อย พบว่า นิสิตร้อยละ 79 รายงานว่า เขาเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นมาก นอกจากหลักสูตรการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มมากขึ้นแล้ว จากการศึกษางานวิจัยยังพบอีกว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของชวนพิศ ชิวารักษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ยังได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังแรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบันและการบูรณาการตนเอง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล พบว่าความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับปานกลางกับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษากับผู้ที่สำเร็จการศึกษายังพบผลที่น่าสนใจ คือ ประสพการณ์ที่นักศึกษาได้รับขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อคุณธรรม และจริยธรรมในการทำงานของนักศึกษาอีกด้วย ดังเช่น งานวิจัยของชนะชัย ศรีรัตอำไพ (2545 : 79) ที่ได้ทำการศึกษากิจการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิธรรมศาสตร์บัณฑิต โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการผลิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2542 - 2543 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมระดับมาก โดยเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับความสามารถประพฤติตนที่ดีสุจริตซื่อสัตย์ วาจา ใจสูงส่ง และเกี่ยวกับความสามารถถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีสู่ชุมชน ท้องถิ่น สังคม ประเทศชาติน้อยที่สุด และเมื่อทำการศึกษากับบุคคลที่ได้เข้ามาประกอบวิชาชีพสื่่อมวลชนกลับพบว่าปัจจัยทางด้านสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมของสื่่อมวลชนเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่นงานวิจัยของอรุณ วุฒิจันทร์บุษาคัม (2539) ทำการทดลองเกี่ยวกับแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังของการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่่อมวลชนในกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ระหว่างผู้ที่มีจริยธรรมสูงกับกลุ่มผู้ที่มีจริยธรรมในระดับต่ำ พบว่า แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจทางจริยธรรมของทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการตัดสินใจในจริยธรรมต่ำจะมีปัจจัยที่ยึดถือจริยธรรมในวิชาชีพสื่่อมวลชนในลักษณะการทำตามผู้มีอำนาจสาธาณชน และ

บรรทัดฐาน การไม่มีความรู้ความสนใจในจริยธรรมและแรงจูงใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของตัว ส่วนกลุ่มผู้ที่มีจริยธรรมสูงจะมีแรงจูงใจที่ประกอบด้วยเรื่องเกี่ยวกับมาตรฐานในวิชาชีพ ความเชื่อถือของประชาชน หลักกฎหมาย และความเชื่อทางศาสนา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ทำให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับจากทางมหาวิทยาลัย หรือแม้กระทั่งสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้ล้วนแต่มีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาจรรยาบรรณให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้ทั้งสิ้น

การวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ชวาล แพรัตกุล (ไพรัช วงศ์ยุทธไกร. 2545 : 22 ; อ้างอิงจาก ชวาล แพรัตกุล) กล่าวว่า สามารถวัดความตระหนักได้ดังนี้ คือ

1. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) อาจเป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่มีโครงสร้างแน่นอน (Structured Item) โดยสร้างคำถามและคำตอบให้เลือกเหมือนกัน แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและคำถามจะต้องตั้งไว้ก่อนแล้วเรียงลำดับก่อนหลังไว้ หรืออาจเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Item) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีไว้แต่หัวข้อใหญ่ๆให้ผู้ตอบมีเสรีภาพในการตอบมากๆ และคำถามก็เป็นไปตามโอกาสอำนวยในขณะที่สนทนากัน
2. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามอาจเป็นชนิดเปิด หรือปิด หรือผสมระหว่างเปิดกับปิดก็ได้
3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือวัดชนิดที่ให้ตรวจสอบว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือมี ไม่มี สิ่งที่กำหนดตามรายการอาจอยู่ในรูปของการทำเครื่องหมายตอบ หรือเลือกว่าใช่ ไม่ใช่ ก็ได้
4. มาตรวัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เครื่องมือชนิดนี้เหมาะสำหรับวัดอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการทราบความเข้ม (Intensity) ว่ามีมากน้อยเพียงไรในเรื่องนั้น
5. การใช้ความหมายภาษา (Semantic Differential Technique : S.D.) จะประกอบไปด้วย คำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกันเป็นคู่ๆหลายคู่ แต่ละคู่จะมี 2 ขั้ว ช่องว่างระหว่าง 2 ขั้วนี้แบ่งขึ้นด้วยตัวเลข ถ้าใกล้ข้างใดมากก็จะมีลักษณะตามคุณศัพท์ของขั้วนั้นมาก

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนในหลายลักษณะ เช่น งานวิจัยของชัยกฤษณ์ ศรีปักษา (2544) ทำการวัดความตระหนักในจริยธรรมแห่งวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์ ซึ่งทำการวัดจรรยาบรรณโดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความตระหนักเกี่ยวกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยทำการวัดการรับทราบและความตระหนักเข้าใจความหมายหรือเนื้อหาของจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ (Realization/Understanding) ประกอบด้วย หลักการพูดความจริง หลักความยุติธรรม หลักเสรีภาพ และหลักของผู้พิทักษ์สาธารณะของหนังสือพิมพ์ที่สังกัดอยู่ในองค์กรแต่ละแห่ง

2) ความรู้สึกของผู้ที่ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่มีต่อจริยธรรมในวิชาชีพ คือ ทำการวัดความมีศรัทธาในจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย หลักการพูดความจริง หลักความยุติธรรม หลักมนุษยธรรม และหลักของผู้พิทักษ์สาธารณะ และนำหลักจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ใช้ยึดเป็นหลักประจำใจ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และ 3) ความพร้อมที่จะกระทำตามหลักจรรยาบรรณ คือ การยอมปฏิบัติตามจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้จินตนาตันสุวรรณนนท์ (2541) ยังได้ทำการวัดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ โดยทำการวัดใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณ โดยเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งวัดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับจรรยาบรรณ สาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดความรับผิดชอบต่อจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ และ 2) ทศนคติของนักหนังสือพิมพ์ที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นจะทำการวัดในหลายมิติ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ,การตระหนักเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน ,ทัศนคติของผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพ และความพร้อมที่จะปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งจะทำการวัดใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า คือ การที่นักศึกษามีความรู้ความคิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และ 2) การคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยมีเนื้อหาที่ประกอบไปด้วย 1) ความรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร คือ เสนอข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ผู้ตกเป็นข่าว สังคม และประเทศชาติ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำเสนอ หากพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปมีความไม่ถูกต้องก็รีบแก้ไขทันที ตลอดจนเสนอข้อเท็จจริงให้ครบทั้งกระบวนการและทุกแง่มุม รวมถึงไม่ทำการตัดสินผู้อื่นก่อนเวลาอันสมควร และ 2) เสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม

จิตลักษณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับทักษะ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน

เหตุผลเชิงจริยธรรม

ความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรม

สำหรับความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมได้มีผู้ที่ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 5) ได้ให้ความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมว่าหมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่ไม่กระทำ

พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่า บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกัน อาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้เสมอ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกัน อาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำ และระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 46) กล่าวว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม คือความสามารถในการใช้เหตุผลที่แสดงถึงเจตนาของผู้กระทำก่อนที่จะกระทำการสิ่งต่างๆในสถานการณ์ที่ผลประโยชน์ของหลายฝ่ายขัดแย้งกัน

กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ (2547 : 36) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของหลายฝ่าย เช่น ความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ของผู้อื่น ความขัดแย้งระหว่างการช่วยเพื่อนฝูงกับการเคารพกฎเกณฑ์ ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างการทำตามระเบียบกับการยึดหลักคุณธรรม หรืออุดมคติบางประการ สถานการณ์ขัดแย้งเช่นนี้จึงเป็นสถานการณ์ทางจริยธรรม เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆของบุคคล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมว่าหมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆในสถานการณ์ที่ผลประโยชน์ของหลายฝ่ายมีความขัดแย้งกัน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวจะเป็นเหตุผลจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆของบุคคล

ทฤษฎีพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (จิรวัดนา มั่นยืน. 2536 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1976 : 33 – 36) ได้วิจัยและสร้างทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยได้มาจากการวิเคราะห์ลักษณะคำตอบของเยาวชนอเมริกันอายุ 10 – 16 ปี เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม แล้วเรียงเหตุการณ์เหล่านี้ตามอายุของผู้ให้เหตุผลนั้น โดยเรียงเหตุผลประเภทที่ผู้ตอบอายุ 10 ปี ใช้ตอบมากที่สุดไปจนถึงประเภทที่ 6 ซึ่งผู้ตอบอายุ 16 ปี ใช้ตอบมากกว่าอายุต่ำกว่าทั้งหมด

ขั้นของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1976) แบ่งได้เป็น 3 ระดับๆละ 2 ขั้น รวมเป็น 6 ขั้น ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 : ระดับก่อนเกณฑ์ เป็นลักษณะของจิตใจที่มีทั้งในสัตว์และในมนุษย์ โดยไม่จำเป็นต้องพัฒนา จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมี 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 : ยึดหลักการหลบหลีกการโดนลงโทษทางกาย และกลัวความทุกข์ทรมานในนรก พบชัดเจนตั้งแต่แรกเกิดถึง 7 ปี บุคคลจะเชื่อฟังคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะถือว่ามีความน่าเชื่อถือตนเองจะตัดสินใจว่าสิ่งใดผิดหรือถูก จากผลการกระทำที่ได้รับจากผู้ใหญ่ กล่าวคือ ถ้าทำแล้วถูกลงโทษก็ถือว่าเป็นสิ่งผิดหรือไม่ดี แต่ถ้าทำแล้วไม่ถูกลงโทษ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง

จะเลือกทำหรือไม่ทำเพราะมีการใช้อำนาจ การขู่บังคับ เห็นประโยชน์ที่จะได้รับถ้าทำตาม เช่น ได้รับความปลอดภัยจากภยันตรายต่างๆ ไม่เจ็บปวดทรมาน และเห็นถึงโทษที่จะได้รับถ้าไม่เชื่อตาม เช่น จะถูกเขียนดี ถูกหวงเหินยวกักขัง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 : ยึดหลักการแสวงหารางวัลที่เป็นวัตถุประสงค์ของ ในขั้นนี้บุคคลจะเลือกทำในสิ่งที่ส่งผลให้ตนได้รับความพึงพอใจ และการได้รับการตอบสนองตามความต้องการด้วยวัตถุประสงค์ของการแลกเปลี่ยนที่คุ้มค่า ได้รับรางวัลตอบแทน จะทำหรือไม่ทำเพราะเห็นถึงโทษที่จะได้รับ เช่น จะถูกริบสิ่งของ จะถูกตัดสิทธิ์บางอย่างเกี่ยวกับรางวัล หรือจะไม่ได้รับค่าตอบแทนใดๆทั้งสิ้น

ระดับที่ 2 : ระดับตามเกณฑ์ เป็นลักษณะทางจิตใจที่จะต้องพัฒนา หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจึงจะเกิด

ขั้นที่ 3 : ยึดหลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ เห็นแก่พวกพ้องเป็นสำคัญ บุคคลในขั้นนี้จะเริ่มให้ความสำคัญแก่บุคคลอื่น แต่ต้องเป็นผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนฝูง จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดดีหรือไม่ดี โดยคำนึงถึงความเห็นชอบและการยอมรับของบุคคลใกล้ชิด จะเลือกทำหรือไม่ทำ เพราะจะได้รับการยกย่องและเป็นที่รักใคร่ชอบพของคนใกล้ชิด ได้รับการดำเนินคดีเตียน ถูกนิทนาว่าร้ายหรือคนอื่นไม่เคารพยกย่อง ตลอดจนการไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง และญาติพี่น้อง

ขั้นที่ 4 : ยึดหลักการทำตามหน้าที่ เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนตามศาสนา บุคคลจะเริ่มมองเห็นความสำคัญของระเบียบแบบแผนต่างๆของสังคม ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มุ่งดำรงไว้ซึ่งแบบแผนของสังคม ในการเลือกจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น จะอ้างถึงบทบาท หน้าที่ที่ตนพึงกระทำในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อประโยชน์สุขของสังคม อาจอ้างถึงการรักษาระเบียบ ขอบังคับ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่คนในสังคมร่วมกันสร้างขึ้นมา ส่วนโทษที่จะได้รับถ้าทำหรือไม่ทำนั้นเพราะเห็นว่าไปทำลายระเบียบกฎเกณฑ์และขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ช่วยพัฒนาสังคมที่ตนอาศัย และไปทำลายสังคมโดยรวมอีกด้วย

ระดับที่ 3 : ระดับเหนือกฎเกณฑ์ เป็นลักษณะจิตใจที่จะต้องขึ้นอยู่ด้วยความสมบูรณ์ของลักษณะพื้นฐานทางจิต 3 ประการตามทฤษฎีตันไม้อจริยธรรม คือ สติปัญญา ความฉลาด สุขภาพจิต และประสบการณ์ทางสังคม และต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยด้วย เป็นลักษณะของมนุษย์ที่มีจิตใจเหมือนมนุษย์ หรือมนุษย์ที่มีจิตใจเป็นเทวดามี 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 5 : ยึดหลักการควบคุมตนเอง ภาควุฒิใจเมื่อตนเองทำดี และละอายใจเมื่อตนเองทำผิด ควรปรากฏเมื่ออายุ 16 ปี ถึงผู้ใหญ่ตอนต้น ในขั้นนี้บุคคลจะตัดสินความถูกต้อง การยอมรับเป็นไปตามข้อตกลงของคนส่วนใหญ่ เข้าใจเรื่องสิทธิของตนเองและผู้อื่นสามารถควบคุมตนเองได้ ไม่ยึดมั่นในกฎระเบียบของสังคม หากมุ่งกระทำเพื่อความสุขอันยิ่งใหญ่ของสังคมโดยรวม การทำหรือไม่ทำพฤติกรรม เพราะก่อให้เกิดความสงบสุขต่อคนส่วนใหญ่เป็นการรักษาศักดิ์ศรีของตนเอง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นโทษ

ในการทำหรือไม่ทำ เพราะทำให้หมดศักดิ์ศรีของความเป็นคน เป็นสิ่งที่น่าละอายใจ และลดความภาคภูมิใจในตนเอง

ขั้นที่ 6 : ยึดหลักอุดมคติสากล เป็นแนวปฏิบัติ เช่น การมีมนุษยธรรม และความเสมอภาค ตัดสินตามเหตุผลของการรับผิดชอบ สร้างคุณธรรมประจำใจ ยอมรับสิทธิ์อันเท่าเทียมกันของมนุษย์ที่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากันทุกคน ควรนับถือซึ่งกันและกัน ขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มีประสบการณ์และความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตนและของสังคมอื่นๆในโลก การจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดๆ เพราะเชื่อว่าทำให้เกิดความสงบสุขต่อมนุษยชาติทั้งมวลทั้งที่เกิดขึ้นมาแล้ว และที่จะเกิดมาทีหลัง ทำให้จิตใจสงบ ไม่ขุ่นมัว ทำให้จิตใจสูงส่งไม่ฝักใฝ่ในความชั่วทั้งปวง ทำให้เกิดความยุติธรรม ความเสมอภาค ภราดรภาพ และเห็นโทษ เช่น ทำให้เพื่อนมนุษย์เกิดความเดือดร้อน ทำให้จิตใจขุ่นมัว ขาดความสุข ทำให้จิตใจตกต่ำ

ตาราง 1 : แสดงขั้นของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 : ยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษทางกายและกลัวความทุกข์ ทรมานในนรก (อายุ 2 – 7 ปี)	ระดับก่อนเกณฑ์ (2 – 10 ปี)
ขั้นที่ 2 : ยึดหลักการแสวงหารางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของ (อายุ 7 – 10 ปี)	
ขั้นที่ 3 : ยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบเห็นแก่พวกพ้องเป็นสำคัญ (อายุ 10 – 13 ปี)	ระดับตามเกณฑ์ (อายุ 10 – 16 ปี)
ขั้นที่ 4 : ยึดหลักการกระทำตามหน้าที่ เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของศาสนาเป็นเรื่องที่ดีและสำคัญ (อายุ 13 – 16 ปี)	
ขั้นที่ 5 : ยึดหลักการควบคุมตนเอง ภาคภูมิใจและอายใจตนเองเมื่อ กระทำผิด (อายุ 16 – ผู้ใหญ่ตอนต้น)	ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (อายุ 16 – ผู้ใหญ่ขึ้น ไป)
ขั้นที่ 6 : ยึดหลักอุดมคติสากลเป็นแนวปฏิบัติ (ขั้นนี้ปรากฏอยู่ใน ผู้ใหญ่เพียงบางคนเท่านั้น)	

โคลเบอร์กเชื่อว่าพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามลำดับขั้น จะข้ามขั้นไม่ได้เพราะการใช้เหตุผลในขั้นสูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆเพิ่มขึ้น และสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าจะใช้น้อยลงและเลิกใช้ในที่สุด มนุษย์ทุกคนไม่จำเป็นจะต้อง

พัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมไปถึงขั้นที่ 6 อาจยังอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา และเหตุการณ์ทางสังคม แต่พบว่าบุคคลจะรายงานการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าการปฏิบัติจริงเสมอ

จากทฤษฎีพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าขั้นของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่เหมาะสมจะทำการพัฒนาในช่วงวัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่ คือ ทฤษฎีในขั้น 5 และ 6 ของโคลเบอร์ก เนื่องจากเป็นขั้นที่บุคคลเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ซึ่งเป็นบุคคลที่ต้องใช้เหตุผลในการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่ดีเพื่อส่งไปให้ประชาชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาทฤษฎีพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กมาใช้ในการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรม

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าความแตกต่างทางลักษณะชีวสังคมของนักศึกษาทำให้นักศึกษาเหล่านี้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน ดังเช่นงานวิจัยของกุหลาบ ดิยะสัตย์กุลโกวิท (นริศลักษณ์ ภักดีพงษ์, 2546 : 21 ; อ้างอิงจาก กุหลาบ ดิยะสัตย์กุลโกวิท, 2531) ได้ศึกษาความเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2530 โรงเรียนสวนอนันต์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมรวมทุกคุณลักษณะและจำแนกเป็นคุณลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงมีระดับนัยสำคัญสูงกว่านักเรียนชายในทุกคุณลักษณะของจริยธรรมที่วิจัยในครั้งนี้ นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมรวมทุกคุณลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนทุกระดับอายุมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความรับผิดชอบ และงานวิจัยของสุรพงษ์ ชูเดช (2534 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่เรียนวิชาที่ให้ความสำคัญแก่นุสรณ์และสังคมมาก ถ้ามีผลการเรียนดีด้วยจะเป็นผู้ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ผลนี้พบในกลุ่มนิสิตที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐิกิจสังคมต่ำอย่างชัดเจนกว่านิสิตประเภทอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยที่น่าสนใจว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นจิตลักษณะที่สามารถทำนายพฤติกรรมจริยธรรม และพฤติกรรมตามจรรยาได้ ดังเช่นงานวิจัยของศุภชัย สุพรรณทอง (2544) ศึกษาปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า ตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 8 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมได้ ร้อยละ 30.5 โดยเป็นตัวแปรทำนายเด่นชัดอันดับแรกในกลุ่มรวม ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่า ตัวแปรในกลุ่ม

จิตลักษณะเดิม อันได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต ควบคุมตน การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตนอย่างมีพรหมวิหารสี่ พบว่า ทั้งสี่ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลในกลุ่มย่อย ที่เป็นพยาบาลที่ไม่มีคู่สมรส คือทำนายได้ ร้อยละ 32.5 โดยเป็นตัวแปรทำนายเด่นชัดอันดับที่สองในกลุ่มย่อย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆของบุคคล เช่น พฤติกรรมการเลือกตั้งพฤติกรรมตามจรรยา ซึ่งรวมไปถึงจรรยาบรรณของสื่อมวลชนด้วย เนื่องจากบุคคลที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปรด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษา

การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม

เครื่องมือที่ใช้วัดระดับของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น (จิรวัดนา มั่นยืน. 2536 : 44) วัดโดยทั่วไปมีอยู่ด้วยกัน 3 แบบ คือ

1. แบบอัตนัย (Open – ended Question) มีลักษณะเป็นข้อคำถามประมาณ 5, 7 หรือ 9 ข้อ ให้ผู้ตอบเขียนบรรยาย การพิจารณาที่ไม่เน้นที่คำตอบแต่สนใจถึงเหตุผลในการที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ การตรวจต้องใช้ผู้ตรวจอย่างน้อย 2 คน เพื่อดูว่าความแปรปรวนต่างกันเท่าไร มีความสัมพันธ์กันเพียงใด

2. แบบปรนัย (Multiple Choice Question) เป็นแบบที่ประกอบด้วยเรื่องราวต่างๆที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม 10 – 15 เรื่อง ในแต่ละเรื่องมีคำตอบให้เลือก 6 ตัวเลือก คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกจะเลือกถึงจริยธรรมในขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในการตอบผู้ถูกทดสอบจะเลือกตอบได้เพียงเรื่องละ 1 คำตอบ เช่น แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวินและคนอื่นๆ, โกศล มีคุณ, สุพัตรา ธรรมวงษ์ และสุวรรณ พิณฑานนท์ เป็นต้น

3. แบบเรียงลำดับความสำคัญของประเด็น (Defining Issues Test) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยปัญหาทางจริยธรรมในแต่ละเรื่องจะกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง 12 ข้อ โดยให้ประเมินจากการตัดสินใจในตอนแรกว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลในเรื่องเลือกทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในแต่ละสถานการณ์เพราะเหตุใด โดยให้ผู้ประเมินจากสำคัญที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย และไม่สำคัญเลย ข้อความในแต่ละข้อจะเป็นตัวแทนของขั้นพัฒนาการของการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

สำหรับการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวัดโดยใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมของโกศล มีคุณ (2541) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ขั้นมาสร้างเป็นแบบวัด

ลักษณะมุ่นอนาคต

ความหมายของลักษณะมุ่นอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520 : 35) กล่าวว่าลักษณะมุ่นอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่อดใจรอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่กว่าในอนาคต แทนรางวัลเล็กน้อย ซึ่งจะได้รับในทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 46) ให้ความหมายของลักษณะมุ่นอนาคตว่าหมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตและการบังคับตนเองให้อดใจรอได้หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาภายหลัง

กึ่งกาญจน์ ปานทอง (2545 : 6) ลักษณะมุ่นอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และความสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองให้กระทำ หรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะตามมาทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่นภายหลัง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินท์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 100) กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่นอนาคตสูงและควบคุมตนเองได้จะต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) สามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม 2) หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินงานเพื่อเป้าหมายในอนาคต 3) รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดใจรอได้อย่างเหมาะสม และ 4) สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปลักษณะมุ่นอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์ที่เล็กน้อยในปัจจุบัน แต่จะรอรับประโยชน์ที่ใหญ่กว่าในอนาคต และสามารถบังคับตนเองให้รู้จักอดใจรอได้ หรือการละเว้นการกระทำบางชนิด รู้จักบังคับตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ความดีงามในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่นอนาคต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าลักษณะมุ่นอนาคตมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนักศึกษามีลักษณะมุ่นอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีพฤติกรรมการเรียนดีด้วย ดังเช่นงานวิจัยของเทพวรรณ สิงหนุต (นิศลักษณ์ ภักดีพงษ์, 2546 : 30 ; อ้างอิงจาก เทพวรรณ สิงหนุต, 2540) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่นอนาคต ความพึงพอใจในวิชาชีพพลศึกษา และเทคโนโลยีธุรกิจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับกึ่งกาญจน์ ปานทอง (2545 : 86) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนที่ดีจะมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี และปิยาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 72) ทำการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการเรียน บุคลิกภาพ อายุ อาชีพ และรายได้ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าทัศนคติต่อการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ หรือจากประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีพฤติกรรมการเรียนดี

เมื่อทำการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตในเยาวชนยังพบผลที่น่าสนใจว่าเยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์ และมีจริยธรรมสูงอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2520) ได้ทำการศึกษাজริยธรรมของเยาวชนไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีอายุน้อยมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่มีอายุมาก และผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเป็นผู้เฝ้าการเล่นเกมส์น้อยในทุกสถานการณ์ หรือเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมซื่อสัตย์ และงานวิจัยของไรท์ (กึ่งกาญจน์ ปานทอง. 2545 : 49 ; อ้างอิงจาก Wright. 1975 : 298) ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบว่าเยาวชนชาวนครมีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าปกติ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ มีความซื่อสัตย์ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และพฤติกรรมการเรียนดี เป็นต้น ซึ่งผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพของตน รวมทั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนานั่นเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำลักษณะมุ่งอนาคตมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษา

การวัดลักษณะมุ่งอนาคต

สำหรับการวัดลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยทำการวัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตของสุรพงษ์ ชูเดช (2534) ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Astin (1993) กล่าวว่าในการเลือกหาข้อมูลใดควรจะเป็นพื้นความรู้เดิมของนักศึกษา ควรเลือกจากความเข้าใจที่ว่าลักษณะใดเป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา เช่น เกรดในระดับมัธยมศึกษา หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

สุชาติ สุธรรมรักษ์ (2545 : 24) ให้ความหมายของพื้นความรู้เดิมว่าหมายถึง ผลการเรียนรู้เดิมที่วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนิสิต

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530 : 10) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average : GPA) ของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คะแนนเฉลี่ยปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ย 2.00 ถึง 2.50 และคะแนนเฉลี่ยสูง หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.60 ขึ้นไป

เพรสคอตท์ (กึ่งกาญจน์ ปานทอง. 2545 : 31 ; อ้างอิงจาก Prescott. 1961 - 14 - 16) ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งมหาวิทยาลัยแมรีแลนด์ ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ขอบกพร่อง และลักษณะท่าทางของร่างกาย
 2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
 3. องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรม และฐานะทางบ้าน
 4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
 5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติและแรงจูงใจ
 6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์
- เพรสคอตท์ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านนี้ โดยธรรมชาติแล้วบางองค์ประกอบเป็นสิ่งที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่บางองค์ประกอบเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษางานวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความแตกต่างกันทางด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน และด้านการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 199) พบว่าผลลัพธ์ด้านความรู้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตในชั้นปีที่ 1 ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับตัวแปรต้นในการวิจัยเกือบทุกตัวแปร ได้แก่ เพศ พื้นความรู้เดิม การสนับสนุนของผู้ปกครอง ความถนัดทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการศึกษา ความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียน แรงจูงใจในการเรียน คุณลักษณะความสนใจใฝ่รู้ก่อนเรียน การรับรู้บรรยากาศในมหาวิทยาลัย การรับรู้บรรยากาศการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ ความสัมพันธ์กับเพื่อน การมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ และการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับตัวแปรการศึกษาของบิดาอีกด้วย และงานวิจัยของฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน และด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ที่เป็นอิทธิพลทางตรงเชิงนิมานคือ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ ความรู้เดิม นิสัยในการเรียน และความสัมพันธ์ในครอบครัว ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยที่น่าสนใจอีกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของนักศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของทัศน ทองภักดี (2547 : 52) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีบุคลิกภาพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะการที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมจะเป็นผู้ตั้งใจเรียน สนใจในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ซึ่งเป็นบุคลิกภาพของผู้ที่สนใจเรียน ในขณะที่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็จะมีบุคลิกภาพไปอีกรูปแบบหนึ่ง

สำหรับงานวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ตัวแปรทางด้านความรู้เดิมของนักศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของจรรยา หลั่งน้ำสังข์ (จินตนา ไพบูลย์. 2543 : 46 ; อ้างอิงจาก จรรยา หลั่งน้ำสังข์. 2526) ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพครูในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าความรู้เดิม (วุฒิสูงสุดก่อนเข้าศึกษา)

เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีวเคมี วิทยาลัยครูนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศเพลิน เขียวหวาน (2521) ทำการศึกษาองค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าพื้นฐานความรู้เดิมเป็นตัวพยากรณ์ที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญในลำดับสูงสุดในการอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และอัญพร หิรัญพฤกษ์ (2539 : 193) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรสภาพแวดล้อมสถาบันกับผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าคะแนนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงต่ำ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 78 มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรต่ำกว่า 3.00 ทั้งนี้เป็นเพราะในกลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานความรู้ในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงต่ำมาตั้งแต่ต้น ซึ่งพื้นฐานความรู้ในระดับมัศึกษานี้มีผลต่อเนื่องมาถึงผลสัมฤทธิ์ในระดับอุดมศึกษาด้วย

นอกจากพื้นฐานความรู้เดิมจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอนาคตแล้ว นักศึกษาที่มีผลการเรียนดียังเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของสุพงษ์ ชูเดช (2534 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต ผลการวิจัยพบว่าในหมู่นิสิตที่เรียนวิชาที่ให้มีความสำคัญแก่นุชยและสังคมมากนี้ ถ้ามีผลการเรียนดีด้วยจะเป็นผู้ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และมีลักษณะมุ่งอนาคตมาก

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความรู้เดิมของนักศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับอุดมศึกษา บุคลิกภาพของนักศึกษา ความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักศึกษา ความสัมพันธ์กับอาจารย์ ความสัมพันธ์กับเพื่อน การมุ่งมั่นและการเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ การมุ่งมั่นและการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต และจริยธรรมของนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวแปรความรู้เดิมของนักศึกษา คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษา เนื่องจากผู้ที่ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจำเป็นต้องมีจริยธรรม หรือ จรรยาบรรณในวิชาชีพ ดังนั้นนักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ที่มีผลการเรียนดีก็ย่อมจะเป็นบุคคลที่มีจรรยาบรรณด้วย

ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

ความหมายของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

สุพงษ์ ชูเดช (2534 : 30) ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่างๆหรือ การได้ร่วมกระทำกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การที่นิสิตได้เรียนรู้วิชาการต่างๆ ได้พบเพื่อนใหม่ ทั้งเพื่อนคณะเดียวกันและต่างคณะ การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยหรือกิจกรรมที่นิสิตจัดทำขึ้นเอง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบันเทิง กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นิสิตทั้งสิ้น ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับนิสิตโดยตรงได้แก่ 1) ประสบการณ์ด้านวิชาการ 2) ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม และ 3) ประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อน

จิรวรรณ มั่นยืน (2536 : 67) ได้ให้ความหมายประสบการณ์ทางพุทธในมหาวิทยาลัยว่า หมายถึง การได้รับรู้เรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับพุทธศาสนาหรือการได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาของนิสิต ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การที่นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์ทางพุทธศาสนาแก่นิสิตทั้งสิ้น

จารุวรรณ สกุลคู (2543 : 6) กล่าวว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย หมายถึง ทักษะของนิสิตต่อประสบการณ์ต่างๆที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้และพัฒนาการของนิสิตในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาดนทางวิชาการ ทางกีฬา ทางวัฒนธรรม การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารและภาษา การพัฒนาทางอารมณ์ การปรับตัว การพัฒนาเอกลักษณ์และค่านิยม การรู้จักประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ การพัฒนาความเป็นผู้นำและความเป็นประชาธิปไตย การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการพัฒนาเป้าหมายของชีวิต เป็นต้น

ทัศน ทองภักดี (2547) ได้ให้ความหมายของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ว่าหมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่างๆหรือการทำกิจกรรมต่างๆในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การที่นิสิตได้เรียนรู้วิชาการต่างๆจากอาจารย์ จากเพื่อนทั้งคณะเดียวกันและต่างคณะ การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยหรือกิจกรรมที่นิสิตจัดทำขึ้นเอง เช่น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบันเทิง กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นิสิตทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้ในวิชาการด้านต่างๆ และได้เข้าร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัย และกิจกรรมที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น รวมทั้งการได้พบปะกับเพื่อนใหม่ในคณะเดียวกันและต่างคณะ รวมถึงการได้สอบถามและขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นักศึกษาได้ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การวิเคราะห์โมเดลลิสเรลที่มีตัวแปรแฝง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในผลลัพธ์ด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ลักษณะการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิต และลักษณะความสัมพันธ์กับอาจารย์ สำหรับผลลัพธ์ด้านจิตต พบว่าลักษณะการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิต ลักษณะความสัมพันธ์กับอาจารย์ และลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เพ็ญพิมล ลิโนทัย (2543 : 23 – 24) ยังได้ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพสาขาบริหารธุรกิจมี 5 ประการ ได้แก่ ลักษณะภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา กลุ่มอ้างอิงนอกสถาบัน หลักสูตร – โปรแกรมการเรียน ประสบการณ์ในชั้นเรียน และ

ประสบการณ์นอกชั้นเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา กลุ่มอ้างอิงนอกสถาบัน และหลักสูตรโปรแกรมการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ ส่วนประสบการณ์ในชั้นเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม 2) ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และ 3) ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม

ความหมายของประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม

สุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 36) ให้ความหมายของประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมว่าหมายถึงความเจตจำนงที่เกิดจากการร่วมทำกิจกรรมต่างๆในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ประสบการณ์ด้านการร่วมกิจกรรมของนิสิตเกิดจากการร่วมกระทำกิจกรรมของนิสิต ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจของนิสิตแต่ละคน ดังนั้นนิสิตที่เรียนในคณะวิชาต่างกันอาจมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมประเภทเดียวกันได้

จิรวรรณ มั่นยืน (2536 : 25) กล่าวว่าประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมทั่วไปของนิสิตเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ซึ่งการที่นิสิตจะเข้าร่วมกระทำกิจกรรมใดๆนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของนิสิตแต่ละคน ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตมองเห็นความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการทำกิจกรรมนั้นๆหรืออาจเกิดจากการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจในกิจกรรมทั่วไป เพราะในวัยนี้กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลมากต่อการปรับตัวจิตลักษณะและพฤติกรรมของนิสิต

กรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540 : 26) กล่าวว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องดูแลให้มีขึ้น เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาตระหนักดีว่าการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษานั้น มิได้เกิดขึ้นแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่สิ่งอื่นที่นิสิตนักศึกษาปฏิบัติ นอกชั้นเรียนและกิจกรรมต่างๆในสถาบันอุดมศึกษาที่นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากความคิดริเริ่ม การใช้ร่างกาย แรงใจของนิสิตนักศึกษาเองนั้นจะมีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม หมายถึง การที่นักศึกษาได้เข้าร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมต่างๆที่มหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น หรือนักศึกษาเป็นผู้จัดขึ้นเอง โดยที่นักศึกษาสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความถนัดหรือความสนใจของแต่ละคน และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนในวิชาใดวิชาหนึ่ง

ประเภทของกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

กิจกรรมในมหาวิทยาลัยมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน (จิรวัดนา มั่นยืน. 2536 : 25 – 26 ; อ้างอิงจาก พานี ปริษานนท์และคณะ. 2527 : 9 - 10) คือ

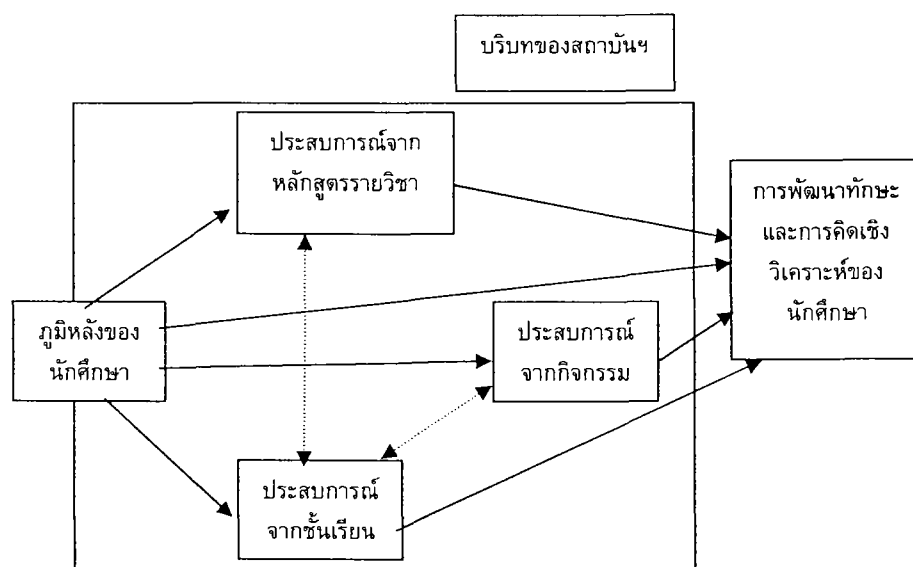
1. **กิจกรรมด้านวิชาการ** เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิต เช่น นิสิตที่เรียนวิชาเอกด้านวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนก็ร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับวารสารหรือสิ่งพิมพ์
2. **กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม** เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปการพูด และการลอยกระทง
3. **กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์** เป็นกิจกรรมที่นิสิตกระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หรือสร้างหรือปรับปรุงถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์มีอยู่หลายกิจกรรม เช่น การให้การศึกษาแก่ประชาชนในด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข เป็นต้น
4. **กิจกรรมด้านกีฬา** เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตทั้งในด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนทักษะในด้านกีฬา ซึ่งจะทำให้นิสิตเกิดทักษะ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังทำให้นิสิตมีร่างกายที่แข็งแรงอีกด้วย
5. **กิจกรรมทางด้านการนันทนาการ** เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นิสิต กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดสังสรรค์ การจัดงานเต้นรำ เป็นต้น
6. **กิจกรรมส่วนกลาง** เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์รวมของนิสิตและยังเป็นฝ่ายควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่นอีกด้วย โดยทั่วไปกิจกรรมประเภทนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหาร และฝ่ายสภานิสิตซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์การกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ องค์การนิสิตนักศึกษา ศูนย์นิสิตนักศึกษาหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา เป็นต้น
7. **กิจกรรมด้านการเมือง** เป็นกิจกรรมที่นิสิตได้แสดงความคิดเห็นหรือได้แสดงออกซึ่งอาจเป็นการคัดค้านหรือสนับสนุนเหตุการณ์ต่างๆของสังคม

จากประเภทของกิจกรรมในมหาวิทยาลัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมสามารถพัฒนานักศึกษาได้แตกต่างกัน เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ ก็จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษากิจกรรมในมหาวิทยาลัย 3 ประเภทด้วยกัน คือ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมส่วนกลาง เนื่องจากกิจกรรมต่างๆเหล่านี้จะช่วยให้ นักศึกษาเกิดการพัฒนาในด้านทักษะในการทำงาน และจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม

จากการศึกษางานวิจัยพบว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ทักษะในการคิด และทักษะในการทำงาน ดังเช่นงานวิจัยของเทอเรนซินีและคนอื่น (สุชาติ สุธรรมรักษ์. 2545 : 54 – 56 ; อ้างอิงจาก Terenzini ; and

others. 1995b : 23 – 29) ได้ทำการศึกษาดัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ (students' critical thinking skills) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 210 คน โดยได้ทำการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (casual model) ตามแนวคิดของแอสติน แพลสแคเรลลา ดินโต และไวต์แมน ซึ่งได้กำหนดตัวแปรที่คาดว่าจะเป็สาเหตุไว้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1) ประสบการณ์จากหลักสูตรรายวิชา ได้แก่ การเรียนในกลุ่มรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และมนุษยศาสตร์ กลุ่มที่ 2) ประสบการณ์จากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้แก่ เวลาที่ใช้ในการเรียน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในสาขาสังคมศาสตร์ และลักษณะการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา กลุ่มที่ 3) ประสบการณ์จากกิจกรรมต่างๆของนักศึกษา ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และจำนวนหนังสือที่เลือกอ่านตามความสนใจ โดยมีกลุ่มตัวแปรด้านภูมิหลังของนักศึกษาเป็นตัวแปรภายนอก (exogeneous variables) ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ซึ่งวัดจากระดับการศึกษาของบิดามารดา และรายได้รวมของครอบครัว เชื้อชาติของนักศึกษา เพศ ระดับความมุ่งหวังทางการศึกษา และคะแนนจากการวัดทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาก่อนเรียน

ภาพประกอบ 3 : โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในการวิจัยของเทอเรนซีและคนอื่น

ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์จากการเรียนการสอนในชั้นเรียนและประสบการณ์จากกิจกรรมของนักศึกษาร่วมกันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษา นอกจากนี้ระดับการศึกษาของบิดามารดา เวลาที่ใช้ในการเรียน จำนวนหนังสือที่เลือกอ่านตามความสนใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษา ในขณะที่ความสัมพันธ์กับเพื่อนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเบอร์แมน (จิรวัดนา มั่นยืน. 2536 : 27 ; อ้างอิงจาก Bloland. 1987 : 292 ; citing Berman) พบความสัมพันธ์ของปริมาณการร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับพัฒนาของนิสิต 6 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม 2) ด้านทักษะในการตัดสินใจ

3) ด้านทักษะในการทำงานและบริหารงานในองค์กร 4) ด้านการทำงานประมาณและบัญชี 5) ด้านระบบราชการ 6) ทักษะการจัดทำโครงการ

นอกจากนี้ยังพบว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมยังช่วยให้จิตลักษณะของนักศึกษาเกิดการพัฒนาขึ้นอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของวิเชียร รักการ (2522) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตอาสาศัมคร ซึ่งเป็นนิสิตกลุ่มหนึ่งที่ทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์แก่สังคม ผลการศึกษาพบว่า นิสิตอาสาศัมครมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ามีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่า และมีลักษณะแสดงตนสูงกว่า ตลอดจนมีทัศนคติต่อการอาสาพัฒนามากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรม ซึ่งสอดคล้องกับสุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 153) ได้สรุปความเกี่ยวข้องระหว่างประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมกับจิตลักษณะของนิสิตพบว่านิสิตบางประเภทเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมาก นั่นคือนิสิตที่มาจากครอบครัวฐานะดี โดยเฉพาะนิสิตหญิงจากครอบครัวประเภทดังกล่าว ที่พบว่าถ้ามีประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมมากจะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงด้วย นอกจากนี้ได้พบว่านิสิตที่เรียนวิชาที่เน้นมนุษย์และสังคมมากแต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมาก จะเป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์แห่งโอ้ไ้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมน้อย จึงอาจกล่าวได้ว่าการร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอาจให้ผลดีในกลุ่มที่เรียนรัฐจากวิชาการน้อย และสุชาติ สุธรรมรักษ์ (2545 : 205) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการมุ่งมั่นและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิตมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลลัพธ์ด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .37 และยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลลัพธ์ด้านจิตต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .43 ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตเหล่านี้มักคาดหวังว่าการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะช่วยให้ตนเองได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ที่นาสนใจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาเล่าเรียน สอดคล้องกับเทพวรรณ สิงบุตร (นิรลักษณ์ ภักดีพงษ์, 2546 : 30 ; อ้างอิงจาก เทพวรรณ สิงบุตร, 2540) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต ความพึงพอใจในวิชาชีพพลศึกษา และเทคโนโลยีธุรกิจกักากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นสูงกว่าหรือมีประสบการณ์มากกว่า มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักศึกษาระดับต่ำกว่า หรือมีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งน่าจะเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางด้านพลศึกษาและธุรกิจกีฬา 8 หน่วยกิตในภาคการศึกษาแรก จึงทำให้มีแนวทางในการตั้งเป้าหมายในชีวิตการทำงานในอนาคต

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่นักศึกษาใช้เวลาในการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยจะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาดตนเองขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของกรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิต นักศึกษากับการพัฒนาดตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

เวลาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆเกือบทุกด้าน ส่วนคะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากิจกรรมในมหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ ตามที่นักการศึกษาแต่ละคนเห็นว่าเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับบัณฑิต และต้องอาศัยกระบวนการความสัมพันธ์ การทำงานร่วมกันระหว่างนิสิตนักศึกษาเอง ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ และระหว่างนิสิตนักศึกษากับบุคคลอื่นภายนอกสถาบัน มาช่วยเสริมในการที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะต่างๆเหล่านี้ เนื่องจากคุณลักษณะบางประการนั้นไม่สามารถสร้างได้จากการเรียนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยการมีประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง กิจกรรมในมหาวิทยาลัยจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา (กรกช อัดตวิริยะ นุภาพ. 2540 : 30) ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนานักศึกษาในด้านของจิตลักษณะ เช่น เหตุผลเชิงจริยธรรม เอกลักษณ์แห่งอิโก้ นอกจากนี้การที่นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยยังช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาในด้านทักษะการคิด และทักษะในการทำงานด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมมาทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจะต้องมีทักษะในการทำงาน และรู้จักใช้เทคนิคหรือวิธีการสื่อสารไปยังผู้รับสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทักษะต่างๆเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้จากการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยนั่นเอง สำหรับการวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมวัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้น จากแบบสอบถามการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545) ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม และลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม

ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางความรู้ ทักษะคติ บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน (กิงกาญจน์ ปานทอง. 2545 : 56) ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนจึงมีความสำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย

ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

สุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 27) ให้ความหมายของความสัมพันธภาพกับเพื่อนว่าหมายถึงสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนที่แสดงออกโดยการมีความเกี่ยวข้อง หรือมีกิจกรรมที่กระทำร่วมกัน ซึ่งวัดได้จากลักษณะการพูดคุยและการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อน ทั้งกิจกรรมการเรียน

และกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า หรือการไปชมภาพยนตร์ร่วมกัน เป็นต้น ตลอดจนลักษณะวิธีการพูดคุยระหว่างนิสิตกับเพื่อน

ทัศนาศ ทอภักดี (2547 : 21) ประสพการณ์ด้านการคบเพื่อน หมายถึง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน หรือจากการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน โดยปกติแล้วเพื่อนจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับประสบการณ์ซึ่งกันและกันจากการพบปะพูดคุย อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่ตนได้พบเห็นมา หรือได้ร่วมกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยกันมากับเพื่อน ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

กิงกาญจน์ ปานทอง (2545 : 7) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความเต็มใจ

จุไร ชุมชุม (2526 : 6 – 7) ให้ความหมายของการปฏิสัมพันธ์ในสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิต นักศึกษาว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกิดจากตัวของนิสิตนักศึกษา กับเพื่อน นิสิตนักศึกษา ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน ได้มาติดต่อเกี่ยวข้องหรือประพฤติดูปฏิบัติต่อกัน อันเป็นผลให้นิสิต นักศึกษาอยู่ร่วมกันในสังคมกลุ่มเพื่อน

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนในกลุ่มและนอกกลุ่ม โดยมีการแสดงความรัก และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลกับพฤติกรรม การเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของจุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิต นักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำการวัดใน 5 ด้าน คือ ด้านการคบเพื่อน ด้านการใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมสังคมในกลุ่มเพื่อน ด้านการปรับตัว และด้านความประทับใจในกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิต นักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 210) พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบกับผลลัพธ์ด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .07 หมายความว่า หากนิสิตมีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากก็จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนรู้นอกจากนั้นลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลลัพธ์ด้านจิตตของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .15 คือ นิสิตชั้นปีที่ 1

ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับมาก ซึ่งความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนานิสิตทั้งในผลลัพธ์ด้านความรู้และผลลัพธ์ด้านจิตต และงานวิจัยของกิงกาญจน์ ปานทอง (2545 : 89) พบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาเป็นอันดับสาม ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) จำเป็นต้องมีกลุ่มเพื่อนเพื่อช่วยเหลือด้านการเรียน เพราะมีเวลาเรียนน้อยกว่านักศึกษาภาคปกติ ซึ่งสอดคล้องกับพูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 13 -20) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิตของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร พบว่าการปรับตัวเข้ากับเพื่อนมีอิทธิพลสูงที่สุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ

นอกจากสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนจะส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาแล้วยังส่งผลต่อจิตลักษณะของนักศึกษาอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของสุรพงษ์ ชูเดช (2534 : 156) สรุปความเกี่ยวข้องระหว่างประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนกับจิตลักษณะของนิสิตได้ว่าประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนเกี่ยวข้องกันกับจิตลักษณะทั้ง 3 ด้านของนิสิตอย่างชัดเจน ประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนเกี่ยวข้องกันกับลักษณะมุ่งอนาคตและเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในกลุ่มรวมและโดยเฉพาะกลุ่มนิสิตหญิง กลุ่มนิสิตระดับเศรษฐกิจสูงและกลุ่มนิสิตที่ทำกิจกรรมทั้งบำเพ็ญและไม่บำเพ็ญประโยชน์ ประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตและเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในกลุ่มนิสิตที่บิดามีการศึกษาต่ำด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนเป็นประสบการณ์ที่มีอิทธิพลต่อความคิด เจตคติ ลักษณะทางจิต คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม, ลักษณะมุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งอีโก้ นอกจากนี้ประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอีกด้วย ซึ่งจากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักศึกษาดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อน และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องของจริยธรรมหรือจรรยาบรรณที่ควรประพฤติปฏิบัติเมื่อเข้าไปประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนก็ย่อมจะทำให้ นักศึกษามีเจตคติที่ดี และมีจริยธรรมตามไปด้วย สำหรับการวัดสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การวัดสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนนั้นมีการวัด ใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) การแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จะทำการวัดสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนใน 2 องค์ประกอบดังกล่าว โดยใช้แบบวัด สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ

ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ประสบการณ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากในกระบวนการการศึกษา เนื่องจากอาจารย์มีความสำคัญกับนิสิตในฐานะที่เป็นแบบอย่างและเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และสิ่งต่างๆ ให้กับนักศึกษา ยิ่งอาจารย์กับนักศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากเท่าไรก็ยิ่งทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น

ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

กิงกาญจน์ ปานทอง (2545 : 7) ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ว่าหมายถึง การปฏิบัติตนของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้ 1) การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การซักถามปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว และการให้ความเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ 2) การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความสนใจนักศึกษา การให้ความเป็นกันเอง และเป็นที่ปรึกษาทั้งทางด้านการเรียนและส่วนตัว

จินตนา มาพวง (2520) ให้ความหมายของความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิตว่าหมายถึง ความเป็นกันเองกับนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เกียรตินิสิต พยายามส่งเสริมให้นิสิตเกิดความมั่นใจในตนเอง ยินดีติดต่อกับนิสิตด้วยความจริงใจ ทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย มีความรู้สึกที่ดีต่อนิสิตตั้งแต่แรกสอน ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านการเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ชมและวิจารณ์ผลงานของนิสิตอย่างยุติธรรม

สุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 27) กล่าวว่าความสัมพันธ์กับอาจารย์ หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่แสดงออกโดยการมีความเกี่ยวข้อง หรือมีการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งวัดได้จากการพูดคุย การทำกิจกรรมต่างๆ และจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่นิสิตทำกิจกรรมร่วมกับอาจารย์นอกชั้นเรียน ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การขอคำแนะนำจากอาจารย์เรื่องอาชีพในอนาคต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับอาจารย์ เช่น การรับประทานอาหารกลางวัน การเข้าร่วมการประชุม หรือการสัมมนาทางวิชาการกับอาจารย์ รวมทั้งการช่วยงานของอาจารย์ หรือการไปเยี่ยมอาจารย์ที่บ้าน เป็นต้น

นนทียา ผิวงาม (2540 : 6) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่อนักศึกษา สภาพที่ทำให้เกิดความอบอุ่น ความเป็นกันเอง การให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาพิเศษเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาที่มีพื้นฐานอ่อน

ทัศนากัทดี (2547 : 5) ให้ความหมายของปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตว่า หมายถึง ผลที่ได้จากการปฏิบัติต่อกันระหว่างอาจารย์กับนิสิต ทั้งในด้านการเรียนการสอนและการปกครองตามการรับรู้ของนิสิต ซึ่งนิสิตรับรู้ว่าได้ได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้ความสนิทสนม ส่งเสริมให้นิสิตแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการวางแผนการเรียน

การสอนและกิจกรรมต่างๆ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่น เป็นกันเอง

กล่าวโดยสรุปสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติของอาจารย์ ต่อนักศึกษาในด้านการเรียนการสอน การให้ความสนใจ และเป็นกันเองเปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้ขอคำปรึกษาทั้งในด้านวิชาการและปัญหาส่วนตัว รวมถึงการสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดง ความสามารถของตนที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่

วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษานั้น มีอยู่มากมายหลายวิธี (งามตา วรินทร์. 2535 : 145) ซึ่งสามารถนำมาสรุปได้เป็น 3 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1) การปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาริปไตย (Autocratic) เป็นพฤติกรรมที่อาจารย์แสดงต่อนักศึกษาในลักษณะที่อาจารย์ชอบตั้งกฎเกณฑ์และบังคับให้นักศึกษาปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจหรือความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งไม่ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดง ความสามารถอีกด้วย

วิธีที่ 2) การปฏิสัมพันธ์แบบปล่อยปละละเลย (Laissez - faire) เป็นพฤติกรรมที่ อาจารย์แสดงต่อนักศึกษา โดยอาจารย์ไม่เอาใจใส่ไม่สนใจนักศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งการเรียน การสอน กิจกรรม หรือปัญหาต่างๆของนักศึกษา ปล่อยให้นักศึกษาทำอะไรตามความคิดเห็นของตน ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างมีอิสระและไม่มีขอบเขต ซึ่งการปฏิสัมพันธ์แบบนี้มีบางลักษณะที่ทำให้ อาจารย์เข้าใจว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย

วิธีที่ 3) การปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย (Democratic) เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงต่อนักศึกษาด้วยการปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างยุติธรรมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการวางแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป ให้ความเป็นกันเอง และส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ถ้าจะมีการลงโทษนักศึกษา อาจารย์ก็จะอธิบายให้นักศึกษาทราบเสียก่อน มีการให้รางวัลและการลงโทษอย่างยุติธรรม และเสมอภาค ซึ่งวิธีการอบรมสั่งสอนศิษย์อย่างเหมาะสมตามหลัก จิตวิทยานั้น อาจารย์ควรอบรมสั่งสอนนักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคม โดยเฉพาะในช่วง วัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมเป็นอย่างมาก และวิธีการ ปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาก็ต้องคำนึงว่าเด็กในช่วงวัยนี้ต้องการที่ปรึกษามากกว่าการออกคำสั่ง บังคับให้เชื่อฟัง อาจารย์ควรให้การยอมรับในความคิดเห็นที่ถูกต้องของนักศึกษา และควรใช้วิธี อบรมสั่งสอนอย่างมีเหตุผลมากกว่าอารมณ์ ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย นั่นเอง

ลักษณะการปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์ในการส่งเสริมบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของ นักศึกษา สามารถปฏิบัติได้โดยอาจารย์ควรมีปฏิสัมพันธ์ต่อนักศึกษาในลักษณะที่คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำตนเป็นกันเองกับเด็ก รู้จักวิธีผ่อนปรนไม่เข้มงวดหรือปล่อยปละ

ละเลยเกินไป การวางตัวของอาจารย์ต้องไม่เลือกที่รักมักที่ชังคือมีความเที่ยงธรรมกับนักเรียนทุกคน มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม และแสดงให้นักศึกษาเห็นถึงความเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เช่น ไม่ด่วนตัดสินความโดยรับฟังความ และเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (สุภาสินี นุ่มเนียม. 2546 : 22)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

จากการศึกษางานวิจัยในกลุ่มนักเรียนพบความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย ดังเช่นงานวิจัยของหลุยส์ และคนอื่นๆ (กึ่งกาญจน์ ปานทอง. 2545 : 56 ; อ้างอิงจาก Lewis and others. 1965 : 396 – 401) ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานักเรียนระดับชั้น 6 จำนวน 644 คน พบว่านักเรียนที่มีการรับรู้ถึงสัมพันธภาพที่ดีกับครูโฮมรูม จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับประคอง ประสิทธิ์พร (2519 : 31 – 32) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปรับตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 พบว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยมาก คือ นักเรียนที่รู้สึกว่าได้ได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมมาก ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก มีการวางแผน การเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป ให้ความสำคัญส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ถ้าจะมีการลงโทษครูก็จะอธิบายเหตุผลให้นักเรียนทราบ นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการปฏิสัมพันธ์แบบอื่น โดยพบผลอย่างชัดเจนในนักเรียนโดยรวม

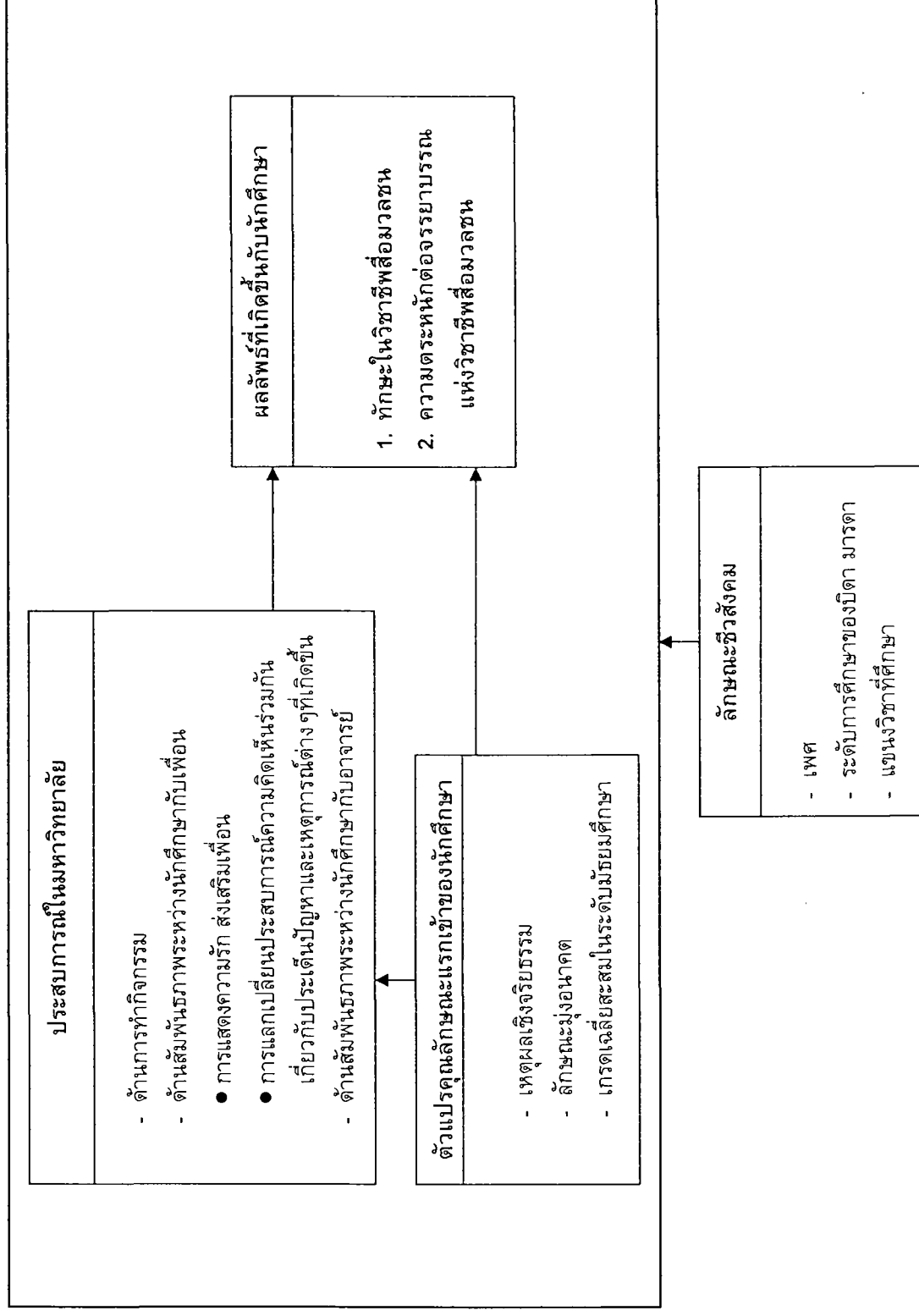
เมื่อทำการศึกษาในกลุ่มศึกษามหาวิทยาลัยพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จะส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนดี และมีการพัฒนาทางด้านจิตตคติอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของกึ่งกาญจน์ ปานทอง (2545 : 86) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับอาจารย์ดีจะส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นด้วย และสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 209) พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้นของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งในผลลัพธ์ด้านความรู้ และผลลัพธ์ด้านจิตตของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ .12 และ .10 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการที่นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับอาจารย์ กล่าวคือ มีการติดต่อสัมพันธ์กันในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษาหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนานิสิตโดยรวม เนื่องจากการใช้เวลาร่วมกันระหว่างนิสิตกับอาจารย์ส่วนใหญ่ยังเน้นอยู่ที่เรื่องการเรียนรู้การสอน ซึ่งนับว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนานิสิตในด้านความรู้ที่สามารถนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในด้านส่วนตัวหรือเชิงสังคมต่อไปได้

นอกจากนี้ยังพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของนักศึกษาอีกด้วย ดังเช่นงานวิจัยของทัศน ทองภักดี (2547 : 49) พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นจากผลรวมของพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

กล่าวโดยสรุปการที่นักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์จะช่วยให้ศึกษามีบุคลิกภาพ มีพฤติกรรมการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ จริยธรรม และสิ่งต่างๆ ไปยังนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ เขาก็จะได้รับการถ่ายทอดความรู้ จริยธรรม และสิ่งต่างๆ ตามไปด้วย ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้ อย่างสมบูรณ์ สำหรับการวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดจากโมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย (I – E- O Model) ของ Astin ซึ่งการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษานั้นในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน สำหรับกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ก็คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตัวแปรดังกล่าวจะช่วยทำให้เราทราบว่าก่อนที่จะเข้าศึกษาจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ จากมหาวิทยาลัยพวกเขาเหล่านั้นมีพื้นฐานความรู้ และมีลักษณะทางจิตเช่นไร และเมื่อประกอบกับตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ก็ช่วยให้ทราบว่านักศึกษาเหล่านั้นมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

ภาพประกอบ 4 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามปฏิบัติการ

1. ทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจว่าสินค้าหรือข้อมูลข่าวสารประเภทใดเหมาะกับบุคคลในลักษณะใด เช่น มีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงหรือต่ำ และมีรสนิยมหรือความชอบแบบใด 2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด คือ การที่นักศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้คำหรือภาพให้เหมาะสมกับสื่อแต่ละประเภท เช่น ในกรณีที่ต้องการให้ผู้ชมทราบถึงผลของการใช้สินค้าก็เลือกใช้โทรทัศน์ เนื่องจากทำให้ผู้ชมสามารถเห็นถึงผลนั้นๆ ได้ชัดเจนที่สุด และ 3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของสื่อในแต่ละประเภท และทราบว่าสื่อชนิดใดจะเข้าถึงบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด และในช่วงเวลาใดจะเหมาะสมที่สุด เช่น การทำโฆษณาในกลุ่มคนตาบอดก็เลือกใช้สื่อวิทยุ เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้สามารถรับสารได้โดยการได้ยิน เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้วัดโดยใช้แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นการสร้างสถานการณ์แล้วให้นักศึกษาประเมินว่าตนเองมีทักษะในเรื่องนั้นๆ เพียงใด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

2. ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน หมายถึง การประเมินตนเองของนักศึกษาว่าตนเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร คือ เสนอข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ผู้ตกเป็นข่าว สังคม และประเทศชาติ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะมีการนำเสนอ หากพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปมีความไม่ถูกต้องก็รีบแก้ไขทันที ตลอดจนเสนอข้อเท็จจริงให้ครบทั้งกระบวนการและทุกแง่มุม รวมถึงไม่ทำการตัดสินผู้อื่นก่อนเวลาอันสมควร และ 2) มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชนโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การรายงานของนักศึกษาว่าตนเป็นผู้ที่ใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ ในสถานการณ์ที่ผลประโยชน์ของหลายฝ่ายมีความขัดแย้งกัน เหตุผลเชิงจริยธรรมวัดโดยใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมของโกศล มีคุณ (2541) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ขั้นมาสร้างแบบวัด โดยแบบวัดนี้จะมี การกำหนดสถานการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและสถานการณ์ที่ขัดแย้งทาง

จริยธรรม ซึ่งแต่ละสถานการณ์จะประกอบไปด้วย 6 ตัวเลือก ที่แสดงถึงระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบขั้นละ 1 ตัวเลือก จาก “เห็นด้วยที่สุด” ถึง “ไม่เห็นด้วยที่สุด”

4. ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การรายงานของนักศึกษาว่าตนเป็นบุคคลที่คาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือ เลือกที่จะไม่รับประโยชน์ที่เล็กน้อยในปัจจุบัน แต่จะรอรับประโยชน์ที่ใหญ่กว่าในอนาคต และสามารถบังคับตนเองให้รู้จักอดได้รอได้ หรือ การละเว้นการกระทำบางชนิด รู้จักบังคับตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ความดีงามในอนาคต สำหรับการวัดลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยได้ทำการวัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตของสุรพงษ์ ชูเดช (2534) ซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

5. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นการได้เข้าร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัย การพบปะและขอคำปรึกษาจากอาจารย์ การเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น รวมทั้งการได้พบปะกับเพื่อนใหม่ในขณะเดียวกันและต่างคณะ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นักศึกษาได้ทั้งสิ้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.1 ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม หมายถึง ปริมาณการรับรู้ของนักศึกษาต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยหรือนักศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อที่จะเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรมวัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบถามการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสุชาติ สุธรรมรักษ์ (2545) ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม และลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “เป็นประจำ” จนถึง “ไม่เคยเลย”

5.2 ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยมีการแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนวัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

5.3 ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาว่าอาจารย์มีการให้ความรัก ส่งเสริม และใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัว รวมถึงสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของตนที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
2. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
4. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การหาคุณภาพเครื่องมือ
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตร โปรรแกรมวิชานิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหรัตรนโกสินทร ในกรุงเทพมหานคร เฉพาะสถาบันที่ทำการเปิดสอนใน 4 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาการวารสารศาสตร แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 1,118 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหรัตรนโกสินทร ในกรุงเทพมหานคร เฉพาะสถาบันที่ทำการเปิดสอนใน 4 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาการวารสารศาสตร แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 350 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยเกณฑ์ คือ ใช้ตัวอย่างขนาดอย่างน้อย 15 คนต่อตัวแปรหนึ่งตัวสำหรับการวิจัยเชิงพหุการณที่ใช่การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) วิเคราะห์ข้อมูล หรือ 15 คนต่อตัวแปร

สำหรับการวิจัยเชิงเปรียบเทียบผลย้อนหาสาเหตุ (องอาจ นัยพัฒน์. 2545 : 21 ; อ้างอิงจาก e.g. Borg & Gall. 1989) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรทั้งสิ้น 8 ตัว ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนตัวอย่างเท่ากับ 15 เท่าของตัวแปร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 120 คน โดยการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 แขนงวิชา ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละมหาวิทยาลัยใช้การสุ่มแบบเป็นสัดส่วนกับประชากร คือ คิดเป็นร้อยละ 43 ของประชากร ดังนั้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งก็จะทำการสุ่มมาแห่งละ ร้อยละ 43 โดยให้มีจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาเท่าๆกัน โดยเมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพียง 350 คน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 350 คน

ตาราง 2 : แสดงจำนวนประชากรในสถาบันที่ทำการศึกษา

รายชื่อสถาบัน	จำนวนประชากรชั้นปีที่ 4 (คน)			
	JR	PR	AD	RTV
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	47	38	42	45
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	39	39	40	37
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	122	166	220	129
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	32	41	36	45
รวม	1,118			

JR แทน แขนงวิชาวารสารศาสตร์

PR แทน แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์

AD แทน แขนงวิชาการโฆษณา

RTV แทน แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 : ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

ตอนที่ 3 : ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ตอนที่ 4 : เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตอนที่ 5 : ลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 6 : ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม

ตอนที่ 7 : สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 8 : สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ขีดเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องว่างหน้าข้อความ เช่น

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. แขนงวิชาที่ศึกษา

☐ ประชาสัมพันธ์ ☐ การโฆษณา

☐ วารสารศาสตร์ ☐ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ตอนที่ 2 : ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน วัดโดยใช้แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจว่าสินค้าหรือข้อมูลข่าวสารประเภทใดเหมาะสมกับบุคคลในลักษณะใด เช่น มีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงหรือต่ำ และมีรสนิยมหรือความชอบแบบใด 2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด คือ การที่นักศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้คำหรือภาพให้เหมาะสมกับสื่อแต่ละประเภท เช่น ในกรณีที่ต้องการให้ผู้ชมทราบถึงผลของการใช้สินค้าก็เลือกใช้โทรทัศน์ เนื่องจากทำให้ผู้ชมสามารถเห็นถึงผลนั้นๆ ได้ชัดเจนที่สุด และ 3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท คือ การที่นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของสื่อในแต่ละประเภท และทราบว่าสื่อชนิดใดจะเข้าถึงบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด และในเวลาใดจะเหมาะสมที่สุด เช่น การทำโฆษณาในกลุ่มคนตาบอดก็เลือกใช้สื่อวิทยุ เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้สามารถรับสารได้โดยการได้ยิน เป็นต้น โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นการสร้างสถานการณ์แล้วให้ผู้ตอบประเมินว่าตนมีทักษะในเรื่องนั้นๆ เพียงใด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จำนวนทั้งสิ้น 24 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .16 - .67 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงจำนวน 16 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .03 - .64 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .83 โดยข้อคำถามทั้ง 16 ข้อนั้นแบ่งออกเป็น 4 เรื่อง

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ เรื่องที่ 1) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแขนงวิชาการโฆษณา เรื่องที่ 2) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ เรื่องที่ 3) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และเรื่องที่ 4) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแขนงวิชาวารสารศาสตร์

สำหรับข้อคำถามในแต่ละเรื่องจะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- ข้อคำถามข้อที่ 1 และ 2 จะอยู่ในด้านที่ 1 คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร
- ข้อคำถามข้อที่ 3 จะอยู่ในด้านที่ 2 คือ ความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตานั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด
- ข้อคำถามข้อที่ 4 จะอยู่ในด้านที่ 3 คือ ความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท

ตัวอย่าง แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

เรื่องที่ (0)

ในกรณีที่นักศึกษาต้องทำการผลิตงานโฆษณาเมนู Steak ของ Sizzler นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตโฆษณาดังกล่าวอย่างไร

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร

1.1) ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมายช่วยให้การผลิตงานโฆษณาดังกล่าวง่ายขึ้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตานั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด

2.1) การนำเสนอภาพอาหารดังกล่าวในนิตยสารจะทำให้มีความสมจริงและดึงดูดใจมากกว่าการนำเสนอทางโทรทัศน์

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท

3.1) ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศโฆษณาดังกล่าวควรเป็นช่วงเวลาเช้าตรู่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 16 – 96 คะแนน

ตอนที่ 3 : ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน วัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการวัดใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และ 2) การคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร คือ เสนอข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ผู้ตกเป็นข่าว สังคม และประเทศชาติ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะมีการนำเสนอ หากพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปมีความไม่ถูกต้องก็รีบแก้ไขทันที ตลอดจนเสนอข้อเท็จจริงให้ครบทั้งกระบวนการและทุกแง่มุม รวมถึงไม่ทำการตัดสินผู้อื่นก่อนเวลาอันสมควร และ 2) การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 33 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .14 - .67 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงจำนวน 19 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .27 - .80 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90

ตัวอย่าง แบบวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

1) ความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน

1.1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร

ตัวอย่าง

(0) การนิ่งเฉยของหนังสือพิมพ์ต่อกรณีที่เสนอข่าวตำรวจเข้าไปพัวพันกับการค้ายาเสพติด ซึ่งภายหลังพบว่าตำรวจคนดังกล่าวไม่มีความผิด เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาก็ถูกต้อง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1.2) การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม

ตัวอย่าง

(0) การผลิตละครโทรทัศน์สำหรับเด็กโดยสอดแทรกธรรมะเป็นการกระทำที่ควรได้รับการยกย่องจากสังคม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2) การคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร

ตัวอย่าง

(0) เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร ฉันจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะนำเสนอออกไป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.2) การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม

ตัวอย่าง

(0) ฉันจะทำการศึกษเกี่ยวกับเนื้อหาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละวัยก่อน
ผลิตงานโฆษณา

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 19 – 114 คะแนน

ตอนที่ 4 : เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมผู้วิจัยนำมาจากโกศล มีคุณ (2541) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ขั้นมาสร้างเป็นสถานการณ์ต่างๆ โดยแบบวัดนี้จะมีการกำหนดสถานการณ์ต่างๆเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและสถานการณ์ที่ขัดแย้งทางจริยธรรม ซึ่งแต่ละสถานการณ์จะประกอบไปด้วย 6 ตัวเลือก ที่แสดงถึงระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบขั้นละ 1 ตัวเลือก จาก “เห็นด้วยที่สุด” ถึง “ไม่เห็นด้วยที่สุด” จำนวน 8 เรื่อง จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .43 - .81 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงทั้งหมด โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .24 - .59 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84

ตัวอย่าง แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม

เรื่องที่ (0)

วรรณนิภา ได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งตรงกับที่เธอใฝ่ฝันมานานแล้ว เธอได้เตรียมตัวทุกอย่างจนพร้อม ครั้นถึงวันเดินทางญาติผู้ใหญ่ที่เธอเคารพนับถืออย่างยิ่ง ได้เกิดป่วยหนัก โอกาสรอดหรือไม่รอดพอๆกัน ถ้าวรรณนิภาอยู่ใกล้ๆอาจช่วยเป็นกำลังใจแก่ผู้ป่วยให้มีชีวิตยืนยาวต่อไปอีก ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่า

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะไม่ตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่าหากไม่ดูแลแล้วต้องเสียผู้ที่เคารพไป ข้าพเจ้าคงไม่สบายใจตลอดชีวิต

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่าการอยู่ดูแลเพื่อยืดชีวิตหรือทำให้ชีวิตรอด ถือว่าเป็นการกระทำที่ประเสริฐ เพราะชีวิตนั้นมีค่าเหนือสิ่งอื่นใด

เห็นด้วยที่สุด	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยที่สุด
----------------	----------	------------------	---------------------	-------------	-------------------

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนของแบบวัด เมื่อเป็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 5 คะแนนอยู่ระหว่าง 5 – 30 คะแนน และเมื่อเป็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 6 คะแนนจะอยู่ระหว่าง 6 – 36 คะแนน พิสัยคะแนนของแบบวัดทั้งชุด 88 – 528 คะแนน

ตอนที่ 5 : ลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยวัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตของสุรพงษ์ ชูเดช (2534) ซึ่งมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา นิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20 - .69 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงจำนวน 8 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .24 - .63 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .78

ตัวอย่าง แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต

(0) ถ้าฉันอยากได้สิ่งใดและต้องรอคอย ฉันจะหมดความอดทนและทนไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 6 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 8 – 48 คะแนน

ตอนที่ 6 : ประสพการณ์ด้านการทำกิจกรรม วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นจากแบบสอบถามการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545) ประกอบไปด้วย 1) ข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉลี่ยในแต่ละ

สัปดาห์ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และ 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “เป็นประจำ” จนถึง “ไม่เคยเลย” รวมทั้งหมด 19 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .72 - .92 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงทั้งหมด โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .41 - .75 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .93

ตัวอย่าง แบบวัดประสพการณ์ด้านการทำกิจกรรม

6.1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์

ตัวอย่าง

(0) ในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ นิสิตใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมากน้อยเพียงใด

- () มากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ประมาณ 6 - 10 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ประมาณ 1 - 5 ครั้งต่อสัปดาห์
- () น้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ไม่เคยเลย

6.2 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวอย่าง

(0) เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง เช่น การเข้าร่วมโครงการอบรมจริยธรรม เพื่อพัฒนานิสิต

เป็นประจำ

บ่อยครั้ง

บางครั้ง

นานๆครั้ง

ไม่เคยเลย

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ เมื่อผู้ตอบเลือกตอบ “มากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์” จะได้ 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่เคยเลย” ได้ 1 คะแนน สำหรับข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เป็นประจำ” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่เคยเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “เป็นประจำ”

จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่เคยเลย” ได้ 6 คะแนน จากนั้นนำคะแนนทั้ง 2 ส่วนมาคูณกัน (คะแนนปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ $\times$ คะแนนลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม) พิสัยของคะแนนจะอยู่ระหว่าง 18 – 450 คะแนน

ตอนที่ 7 : สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน สำหรับการวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ผู้วิจัยจะทำการวัดใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) การแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน และ 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งการวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนวัดโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 20 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .57 - .85 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงจำนวน 16 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21 - .68 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .86

ตัวอย่าง แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

1) การแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน

ตัวอย่าง

(0) เมื่อต้องแบ่งกลุ่มเพื่อทำงาน ฉันจะได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้เข้าร่วมกลุ่ม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง

(0) ฉันกับเพื่อนมักจะพูดคุยกันเกี่ยวกับโฆษณาชิ้นใหม่ๆ ที่ได้รับความนิยม

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับ จนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 6 คะแนน ซึ่งพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 16 – 96 คะแนน

ตอนที่ 8 : สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์วัดโดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” รวมทั้งสิ้น 17 ข้อ จากการนำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด พบว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40 - .82 ผู้วิจัยได้เลือกไว้ใช้จริงจำนวน 16 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .27 - .67 ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .84

ตัวอย่าง แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

(0) อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดรูปแบบ และ concept ของงานที่ทำได้อย่างเต็มที่

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

เกณฑ์การให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” ในข้อความเชิงบวกจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับ จนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าผู้ตอบเลือกตอบ “จริงที่สุด” จะได้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 6 คะแนน ซึ่งพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 16 – 96 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่า เนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษา มีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ และมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่เพียงพอ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจอีกครั้งหนึ่ง (Face Validity)

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. ทำการหาคุณภาพแบบสอบถาม โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อแบบวัดโดยรวม (Item total Correlation) โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ จากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ โดยใช้ t – test เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกข้อคำถาม คือ เลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตคณะบดีคณะศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3. นำแบบสอบถามมาทำการตรวจให้คะแนน จากนั้นก็นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Window ในการวิเคราะห์ลักษณะชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานนั้น ใช้โปรแกรม LISREL 8.54 ในการทดสอบสมมติฐานและใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter ในการวิเคราะห์ปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อศึกษาว่าลักษณะทางสังคม ภูมิหลังของนักศึกษา และคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาร่วมกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยจะเกี่ยวข้องกับทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยอธิบายในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ในการอธิบายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ (ร้อยละ) ของอำนาจการทำนาย
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด
Skew	แทน	ความเบ้
Kurt	แทน	ความโด่ง
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม
TE	แทน	อิทธิพลรวม
ทักษะ	แทน	ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

จรรยาบรรณ แทน ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพ
 ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้าน
 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

การทำกิจกรรม แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา
 ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และแขนงวิชาที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	350	100
1. เพศ		
ชาย	119	34
หญิง	231	66
2. เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา		
1.01 – 2.00	38	10.9
2.01 – 3.00	273	78
3.01 – 4.00	35	10
3. ระดับการศึกษาของบิดา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	124	35.4
มัธยมศึกษา	112	32
ปริญญาตรี	99	28.3
สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.9
4. ระดับการศึกษาของมารดา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	162	46.3
มัธยมศึกษา	103	29.4
ปริญญาตรี	77	22
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.4

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. แขนงวิชาที่ศึกษา		
ประชาสัมพันธ์	114	32.6
โฆษณา	70	20
วารสารศาสตร์	112	32
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์	54	15.4

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่คาดหวังมีจำนวนทั้งสิ้น 480 คน แต่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 350 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา คือ แขนงวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตามลำดับ ซึ่งนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนใหญ่มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ 2.01 – 3.00 และมีนักศึกษาเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 10) เท่านั้นที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับสูง คือ 3.01 – 4.00 สำหรับระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างนั้น จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่บิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาไม่สูงมากนัก คือ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษามากที่สุด อันดับรองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ค่าต่ำสุด สูงสุด ความเบ้และความโด่งของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	C.V. (%)	Min	Max	Skew	Kurt
ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน	67.08	9.19	13.70	44	89	-.16	-.65
ความตระหนักต่อจรรยาบรรณ							
แห่งวิชาชีพสื่อมวลชน	83.95	13.69	16.31	58	113	-.25	-1.04
เหตุผลเชิงจริยธรรม	399.15	48.68	12.20	290	517	.22	-.219
ลักษณะมุ่งอนาคต	34.20	6.91	20.20	12	48	-.66	.11
การทำกิจกรรม	45.80	13.58	29.65	18	86	.45	-.11

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	C.V. (%)	Min	Max	Skew	Kurt
สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษา กับเพื่อน	71.91	10.45	14.53	19	93	-.53	.98
สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษา กับอาจารย์	65.06	10.73	16.49	23	95	-.20	.60

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีเพียงตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย พบว่าตัวแปรที่มีการกระจายของข้อมูลมากที่สุด คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม รองลงมา คือ ลักษณะมุ่งอนาคต และอันดับต่อมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และเมื่อพิจารณาค่าความเบ้ของตัวแปรพบว่า มีค่าอยู่ในช่วง .45 ถึง -.66 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลส่วนใหญ่เบ้ไปทางซ้าย ซึ่งหมายถึงข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย มีเพียง 2 ตัวแปร คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมที่ข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับค่าความโด่งนั้นพบว่า มีค่าอยู่ในช่วง .11 ถึง -1.04 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีความโด่งเป็นลบ คือ การแจกแจงของข้อมูลแบนราบกว่าปกติ ซึ่งมีเพียงตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ที่มีค่าความโด่งเป็นบวก คือ การแจกแจงของข้อมูลมีความโด่งกว่าปกติ

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8
1. ทักษะ	1.00							
2. จรรยาบรรณ	.74**	1.00						
3. นักศึกษา กับเพื่อน	.46**	.45**	1.00					
4. นักศึกษา กับอาจารย์	.25**	.34**	.47**	1.00				
5. การทำกิจกรรม	-.23**	-.29**	-.23**	.02	1.00			
6. เกรดเฉลี่ย	.03	-.03	.12	.10	.08	1.00		
7. ลักษณะมุ่งอนาคต	.44**	.50**	.50**	.25**	-.40**	.08	1.00	
8. เหตุผลเชิงจริยธรรม	.38**	.43**	.26**	.12**	-.17**	.03	.16**	1.00

- 2 แทน ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
- 3 แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
- 4 แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 5 แทน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม
- 6 แทน เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา
- 7 แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
- 8 แทน เหตุผลเชิงจริยธรรม

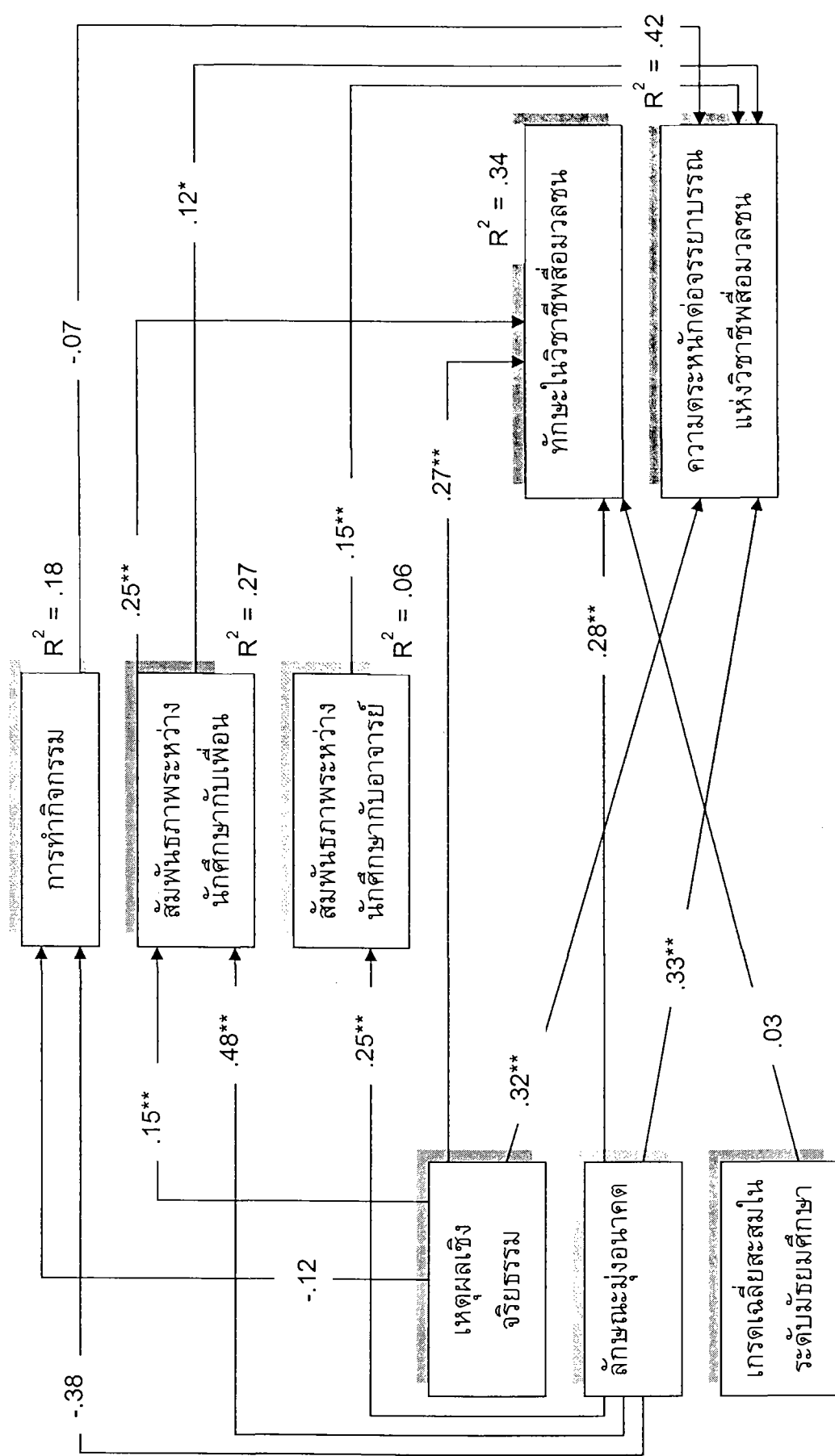
จากตารางที่ 5 พบว่าตัวแปรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีตัวแปรบางคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง $-.17$ ถึง $.74$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ในกลุ่มตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้านนั้นพบว่า 1) ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ($r = -.23, -.17$ และ $-.40$ ตามลำดับ) 2) ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .47, .26$ และ $.50$ ตามลำดับ) และ 3) ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .12, .25$ ตามลำดับ)

ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ($r = .74$) ในกลุ่มตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยนั้นพบว่า ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ($r = .46$ และ $.25$ ตามลำดับ) แต่ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนกลับมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม ($r = -.23$) ในกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาพบว่า ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .38$ และ $.44$ ตามลำดับ)

สำหรับความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรกลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ตัวแปร คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .43$ และ $.50$ ตามลำดับ) และในกลุ่มตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยพบว่า ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ($r = .45$ และ $.34$ ตามลำดับ) แต่ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนกลับมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม ($r = -.29$)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย

จากภาพที่ 5 พบว่าผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีค่าไคร์สแควร์เท่ากับ 17.73, $df = 8$ ($p = .02$) $GFI = 0.99$, ค่า $AGFI = 0.94$, $RMSEA = 0.059$ $SRMR = 0.037$ ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า $CFI = .99$, $NNFI = .97$ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่าค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อนำค่าไคสแควร์หารด้วยองศาอิสระ (χ^2/df) ซึ่งผลที่ได้มีค่าไม่เกิน 3 ซึ่งแสดงว่าโมเดลอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดัชนี $RMSEA$ เกิน 0.05 และมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่เกิน 0.08 และช่วงความเชื่อมั่นอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และเมื่อพิจารณาดัชนีอื่นๆจะพบว่าโมเดลสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (GFI , $AGFI$, CFI , $NNFI$ เกิน 0.90 และ $SRMR$ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 0.05) ซึ่งหมายความว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้

ภาพประกอบ 5 แสดงสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ประสบการณ์มหาวิทยาลัย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

จากภาพที่ 5 และตาราง 6 พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15) หมายความว่านักศึกษามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงก็ยิ่งมีการแสดงความรัก มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นร่วมกัน รวมถึงได้รับการส่งเสริมจากเพื่อนมากด้วย นอกจากเหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีอิทธิพลทางตรงต่อสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนแล้ว ยังมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมอีกด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.12) หมายความว่านักศึกษามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะมีการทำกิจกรรมในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยน้อยลง

เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .48, .25 ตามลำดับ) หมายความว่านักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะได้รับการแสดงความรัก การส่งเสริมจากเพื่อน และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนมาก รวมทั้งมีการรับรู้ว่าอาจารย์มีการให้ความรักกับตนเองมาก ส่งเสริมและใช้เหตุผลกับตนเองมาก ประกอบกับสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.38) หมายความว่ายิ่งนักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตสูงก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยน้อยลงตามไปด้วย

โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนได้ร้อยละ 18 และ 27 ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้ร้อยละ 6

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 บางส่วน ส่วนที่สนับสนุน คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ส่วนที่ไม่สนับสนุน คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน

จากภาพที่ 5 และตาราง 6 พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาจากรู้นเท่ากับ .27, .31 ตามลำดับ) หมายความว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมาก ซึ่งได้แก่ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร 2) ความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด และ 3) ความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากด้วย เมื่อพิจารณาถึงลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาจากรู้นเท่ากับ .27, .33 ตามลำดับ) หมายความว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงก็ยังสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมาก และมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากตามไปด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 บางส่วน ส่วนที่สนับสนุน คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน ส่วนที่ไม่สนับสนุน คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อสารมวลชน

ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และค่าอิทธิพลรวม ของโมเดลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ประสบการณ์ใหม่มหาวิทยาลัยกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา (n = 350) (คะแนนมาตรฐาน)

ตัวแปร	เหตุผลเชิงจริยธรรม			ลักษณะมุ่งอนาคต			เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา			การทำกิจกรรม			สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน			สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
1. การทำกิจกรรม	-.12	-	-.12	-.38	-	-.38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	.15	-	.15	.48	-	.48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	-	-	-	.25	-	.25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. ทักษะ	.27	.04	.31	.27	.12	.39	.03	-	.03	-	-	-	.25	-	.25	-	-	-
5. จรรยาบรรณ	.31	.03	.34	.33	.12	.45	-	-	-	-.07	-	-.07	.12	-	.12	.15	-	.15

DE = อิทธิพลทางตรง

IE = อิทธิพลทางอ้อม

TE = อิทธิพลรวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

จากภาพที่ 5 และตาราง 6 พบว่าประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .25) หมายความว่านักศึกษาที่ได้รับการแสดงความรัก และส่งเสริมจากเพื่อน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ความคิดเห็นร่วมกันมากจะยิ่งทำให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมากตามไปด้วย ซึ่งได้แก่ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร 2) ความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด และ 3) ความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท

เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนพบว่า ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .12) หมายความว่านักศึกษาที่ได้รับการแสดงความรัก และส่งเสริมจากเพื่อน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสพการณ์ความคิดเห็นร่วมกันมากก็ยิ่งมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากตามไปด้วย นอกจากนี้ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ยังมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15) หมายความว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าอาจารย์มีการให้ความรักกับตนเองมาก ส่งเสริมและใช้เหตุผลกับตนเองมาก ประกอบกับสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถ ได้อย่างเต็มที่จะมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 บางส่วน ส่วนที่สนับสนุน คือ ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ส่วนที่ไม่สนับสนุน คือ ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมไม่มีอิทธิพลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรตเจสตีแอสสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

จากภาพที่ 5 และตาราง 6 พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ $-.12$, $-.38$ ตามลำดับ) โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ร้อยละ 18 อีกทั้งเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ $.15$, $.48$ ตามลำดับ) โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ได้ร้อยละ 27 นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ $.25$) โดยลักษณะมุ่งอนาคตสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้ร้อยละ 6

นอกจากเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตจะมีอิทธิพลทางตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้านแล้ว ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน กล่าวคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนโดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.04$, $.12$ ตามลำดับ) ซึ่งหมายความว่ายิ่งนักศึกษามีเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสูงเท่าไรก็ยิ่งทำให้นักศึกษาได้รับความรัก และการส่งเสริมจากเพื่อน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆร่วมกันมากขึ้นเท่านั้น และสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนนี้จะช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมากตามไปด้วย โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสามารถอธิบายความแปรปรวนของทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้ร้อยละ 34 และเหตุผลเชิงจริยธรรมกับลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนโดยส่งผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอีกด้วย (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.03$, $.12$ ตามลำดับ) ซึ่งหมายความว่าเมื่อนักศึกษามีเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสูงก็ยิ่งได้รับความรัก และการส่งเสริมจากเพื่อน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆร่วมกันมากขึ้น ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนนี้จะช่วยทำให้นักศึกษามีความรู้คิด

ในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากยิ่งขึ้นด้วย โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้ร้อยละ 42

เมื่อพิจารณาตัวแปรที่ส่งผลต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนก็พบเพิ่มเติมอีกว่าลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนโดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .12) หมายความว่ายิ่งนักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตสูงก็ยิ่งมีการรับรู้ที่อาจารย์มีการให้ความรักกับตนเองมาก ส่งเสริมและใช้เหตุผลกับตนเองมาก ประกอบกับสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ และสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์นี้ก็ยิ่งช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมากขึ้นด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 บางส่วน ส่วนที่สนับสนุน คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ส่วนที่ไม่สนับสนุน คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมที่ไม่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมติฐาน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการศึกษาประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมจากสมมติฐาน โดยนำผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษามาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ Enter โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม ซึ่งจะทำการทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่มที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม 4 ประเภท ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา และแขนงวิชาที่ศึกษา ซึ่งจะขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาเป็นตัวทำนาย

ตาราง 7 ผลการทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม ด้วยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรม ในกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	% ทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	
			มาตรฐาน (β)	
			ลักษณะ มุ่งอนาคต	เหตุผล เชิงจริยธรรม
ชาย	103	19.9**	-.445**	-.008
หญิง	202	18.3**	-.384**	-.128
บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	110	15.1**	-.353**	-.103
บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	190	20.5**	-.437**	-.067
มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	145	21.6**	-.436**	-.106
มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	158	16.8**	-.390**	-.067
แขนงวิชาโฆษณา และประชาสัมพันธ์	159	17.4**	-.368**	-.167*
แขนงวิชาการวารสารศาสตร์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์	146	23.4**	-.492**	.031

- ในช่อง % การทำนาย คือ ค่า Sig. ของ R^2 *, ** ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

- ในช่อง β คือ ค่า Sig. ของ ค่า b

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาการทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายสำคัญที่สามารถทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ในกลุ่มย่อยเพียงกลุ่มเดียว โดยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 17.4) สำหรับในกลุ่มย่อยอีก 7 กลุ่มนั้นพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวทำนายสำคัญเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม โดยลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสพการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียง

และวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 23.4) และกลุ่มนักศึกษาชายได้มากกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 19.9 และ 18.3 ตามลำดับ) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 20.5 และ 15.1 ตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างจากระดับการศึกษาของมารดาที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ในกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 21.6 และ 16.8 ตามลำดับ)

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายกับกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 1.6 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 5.4 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า กับกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 4.8 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิทยาศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 6

จากผลการวิจัยในตาราง 7 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง (ค่า β เป็นลบ) โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง .45 และ .38 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง .35 และ .44 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง .44 และ .39 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง .37 และ .49 หน่วย ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยลดลง .17 หน่วยด้วย

กล่าวโดยสรุปลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์เพียงกลุ่มเดียว และลักษณะมุ่งอนาคตยังสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้มากในกลุ่มนักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ

มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และสามารถทำนายได้ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการศาสตร
แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ตาราง 8 ผลการทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ
เพื่อน ด้วยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรม ในกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	%	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย	
			มาตรฐาน (β)	
			ลักษณะ มุ่งอนาคต	เหตุผล เชิงจริยธรรม
ชาย	111	33.7**	.532**	.162*
หญิง	202	25.7**	.430**	.197**
บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	114	36.7**	.484**	.272**
บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	195	28.2**	.483**	.150*
มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	149	34.5**	.470**	.283**
มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	163	28.9**	.501**	.109
แขนงวิชาโฆษณา และประชาสัมพันธ์	162	24.4**	.422**	.212*
แขนงวิชาการศาสตร วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์	151	38.7**	.571**	.130

- ในช่อง % การทำนาย คือ ค่า Sig. ของ R^2 *, ** ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

- ในช่อง β คือ ค่า Sig. ของ ค่า b

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาการทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต
เป็นตัวทำนายที่สำคัญเป็นอันดับแรกที่สามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้าน
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนในกลุ่มย่อยต่างๆ และตัวทำนายที่สำคัญในอันดับถัดมา
คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกัน
สามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักศึกษาชายมากกว่าหญิง (ร้อยละ 33.7 และ
25.7 ตามลำดับ) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ
มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
(ร้อยละ 36.7 และ 28.2 ตามลำดับ) และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ

มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 34.5) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 24.4) อย่างไรก็ตามลักษณะมุ่งอนาคตยังสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนได้ในกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 28.9) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 38.7) อีกด้วย

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายกับกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 8 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า กับกลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 8.5 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า กับกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 5.6 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 14.3

จากผลการวิจัยในตาราง 8 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีการได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .53 และ .43 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .48 และ .48 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้น .47 และ .50 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .42 และ .57 หน่วย ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้นด้วย โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .16 และ .20 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .27 และ .15 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า จะได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้น .28 หน่วย และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้น .21 หน่วย

สรุปลักษณะมุงอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้มากในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และมารดานั้นพบว่า ลักษณะมุงอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และลักษณะมุงอนาคตยังสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์อีกด้วย

ตาราง 9 ผลการทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน อาจารย์ ด้วยตัวทำนายลักษณะมุงอนาคต ในกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	%	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
			มาตรฐาน (β) ลักษณะมุงอนาคต
ชาย	103	5.1*	.226*
หญิง	208	8.4**	.290**
บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	110	7.9**	.280**
บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	196	7.4**	.272**
มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	146	10.9**	.329**
มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	162	5.7**	.238**
แขนงวิชาโฆษณา และประชาสัมพันธ์	162	6.7**	.258**
แขนงวิชาการวารสารศาสตร์ และวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์	149	7.4**	.271**

- ในช่อง % การทำนาย คือ ค่า Sig. ของ R^2 *, ** ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

- ในช่อง β คือ ค่า Sig. ของ ค่า b

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาการทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายลักษณะมุงอนาคตเป็นตัวทำนายที่สำคัญเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้ในกลุ่มย่อยทั้ง 8 กลุ่ม โดยลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับ การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับ การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 7.9, 10.9, 7.4 และ 5.7 ตามลำดับ) และสามารถ ทำนายในกลุ่มนักศึกษาหญิงมากกว่ากลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 8.4 และ 5.1 ตามลำดับ) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชา การประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 7.4 และ 6.7 ตามลำดับ)

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษา หญิงกับกลุ่มนักศึกษาชายมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 3.3 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.5 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 5.2 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษา อยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กับกลุ่มนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.7

จากผลการวิจัยในตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะรับรู้ว่าคุณค่าได้รับความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัว จากอาจารย์ รวมทั้งอาจารย์ยังคอยสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่เพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .23 และ .29 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษา ที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะรับรู้ว่าคุณค่าได้รับความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผล ทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์ รวมทั้งอาจารย์ยังคอยสนับสนุนให้ตน ได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่เพิ่มขึ้น .28 และ .27 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษา ที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .33 และ .24 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษา อยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะรับรู้ว่าคุณค่า ได้รับความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์ รวมทั้งอาจารย์ ยังคอยสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่เพิ่มขึ้น .26 และ .27 หน่วย ตามลำดับ

สรุปได้ว่าลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้มากในกลุ่มนักศึกษาหญิง และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และมารดานั้นพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า

4.2 ผลการทำนายผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และกลุ่มตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวทำนาย

ตาราง 10 ผลการทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ด้วยตัวทำนายกลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ตัวแปร และตัวทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ในกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ชุดที่ 1 (กลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา)					ชุดที่ 2 (ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย)		
	จำนวน (คน)	% ทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β)			จำนวน (คน)	% ทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน (β) นักศึกษา กับเพื่อน
			เกรดเฉลี่ย	ลักษณะ มุ่งอนาคต	เหตุผล เชิงจริยธรรม			
ชาย	112	35.1**	-.157*	.483**	.250**	115	18.4**	.429**
หญิง	211	25.9**	.079	.344**	.297**	215	26.1**	.511**
ปีดามีระดับการศึกษา อยู่ใน ระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	116	36.2**	.127	.349**	.378**	119	26.4**	.514**
ปีดามีระดับการศึกษา ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	202	26.3**	-.064	.414**	.233**	207	22.4**	.473**
มารดามีระดับการศึกษา อยู่ใน ระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	151	32.7**	.065	.409**	.321**	154	24.4**	.494**
มารดามีระดับการศึกษา ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	170	26.6**	-.093	.391**	.249**	174	23.6**	.486**
แขนงวิชา โภชนา และประชาสัมพันธ์	166	30.4**	-.055	.431**	.300**	173	24.7**	.497**
แขนงวิชา วารสารศาสตร์								
วิทยาการ เศรษฐกิจและวิทยาเทคโนโลยี	157	25.4**	.034	.375**	.244**	157	21.2**	.461**

- ในช่อง % การทำนาย คือ ค่า Sig. ของ R^2 *, ** ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ , ในช่อง β คือ ค่า Sig. ของ ค่า b

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาการทำนายตัวทำนายชุดที่ 1 ในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายสำคัญที่สามารถทำนายทักษะในวิชาชีพ สื่อมวลชนในกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม โดยตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรม ร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่ม นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 30.4 และ 25.4 ตามลำดับ) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่บิตา และมารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ามากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิตา และมารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 36.2, 32.7, 26.3 และ 26.6 ตามลำดับ) ในขณะที่เดียวกันลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถ ทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในกลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 25.9) ด้วย มีเพียง กลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 35.1) เท่านั้นที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวทำนายสำคัญที่สามารถทำนายทักษะใน วิชาชีพสื่อมวลชน

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ชายกับกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 9.2 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิตา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 9.9 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับ การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 6.1 และ 4) ระหว่างกลุ่ม นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 5

จากผลการวิจัยในตาราง 10 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาชายที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม ในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้ กระบวนการสื่อสารมวลชนลดลง (ค่า β เป็นลบ) .16 หน่วย นอกจากนี้นักศึกษาที่มีลักษณะ มุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการ สื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .48 และ .34 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และ กลุ่มนักศึกษาที่บิตามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .35 และ .41 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และ กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น .41 และ .39 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษา

อยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .43 และ .38 หน่วย ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น นักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .25 และ .30 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .38 และ .23 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น .32 และ .25 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .30 และ .24 หน่วย ตามลำดับ

ต่อมาเมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 2 ทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อสารมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย (ร้อยละ 26.1 และ 18.4 ตามลำดับ) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 24.7 และ 21.2 ตามลำดับ) และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ามากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 26.4, 24.4, 22.4 และ 23.6 ตามลำดับ)

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาหญิงกับกลุ่มนักศึกษาชายมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 7.7 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 4 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.8 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 3.5

จากผลการวิจัยในตาราง 10 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และ

กลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .43 และ .51 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น .51 และ .47 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .49 และ .49 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนเพิ่มขึ้น .50 และ .46 หน่วย ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุปตัวทำนายชุดที่ 1 ซึ่งได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และมารดานั้นพบว่า ตัวทำนายลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มีเพียงกลุ่มนักศึกษาชายเท่านั้นที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน นอกจากนี้ตัวทำนายชุดที่ 2 ได้แก่ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาหญิง และสามารถทำนายในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และมารดานั้นพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 สามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า

ตาราง 11 ผลการทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ด้วยตัวทำนายกลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และตัวทำนายกลุ่มประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ในกลุ่มย่อย

กลุ่ม	ชุดที่ 1 (กลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา)				ชุดที่ 2 (กลุ่มประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย)				
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β)		ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β)		
					ทำนาย	%	นักศึกษา กับเพื่อน	นักศึกษา กับอาจารย์	การทำ กิจกรรม
ชาย หญิง ปี 1 มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า ปี 1 มีระดับการศึกษา ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญา ตรีขึ้นไป แขนงวิชาโฆษณา และประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาวารสารศาสตร์วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์	113	36.5**	.407**	.383**	100	24.6**	.190	.292**	-.250*
	209	35.8**	.443**	.317**	191	24.3**	.314**	.171*	-.215**
	116	38**	.424**	.355**	104	23**	.404**	.102	-.076
	201	37.7**	.439**	.354**	183	29**	.198**	.295**	-.306**
	152	39.4**	.456**	.356**	137	26.7**	.321**	.199*	-.180*
	168	36.6**	.416**	.349**	152	24.2**	.260**	.222*	-.243**
	166	38.6**	.433**	.392**	154	32.3**	.180*	.388**	-.322**
	156	36.3**	.446**	.293**	137	22.9**	.409**	.037	-.104

- ในช่อง % การทำนาย คือ ค่า Sig. ของ R^2 *, ** ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

- ในช่อง β คือ ค่า Sig. ของ ค่า b

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาการทำนายตัวทำนายชุดที่ 1 ในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวทำนายสำคัญเป็นอันดับแรกที่สามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนในกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม มีเพียงกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เท่านั้นที่พบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายสำคัญเป็นอันดับแรกที่สามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 38, 39.4, 37.7 และ 36.6 ตามลำดับ) โดยเป็นกลุ่มนักศึกษาชายมากกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 36.5 และ 35.8 ตามลำดับ) และเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาประชาสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 38.6 และ 36.3 ตามลำดับ)

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายกับกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.7 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.3 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 2.8 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 2.3

จากผลการวิจัยในตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .31 หน่วย กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .40 และ .20 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น .32 และ .26 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์

และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .18 และ .41 หน่วย ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่รับรู้ว่าได้ได้รับความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์ รวมทั้งอาจารย์ยังคอยสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .29 และ .17 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .30 หน่วย กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น .20 และ .22 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้น .39 หน่วย

ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพลดลง โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะลดลง .25 และ .22 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะลดลง .31 หน่วย กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพลดลง .18 และ .24 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์จะลดลง .32 หน่วย

ต่อมาเมื่อใช้ตัวทำนายชุดที่ 2 ทำนายในกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม พบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมเป็นตัวทำนายสำคัญที่สามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม โดยตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 26.7 และ 24.2 ตามลำดับ) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 29) กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชา

การประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.3) และกลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 24.3) นอกจากนี้ตัวทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันยังเป็นตัวทำนายเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายในกลุ่มย่อยได้อีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 23) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 22.9)

เมื่อทำการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ในกลุ่มย่อยด้วยกันพบว่า 1) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาชายกับกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 0.3 2) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ามีความแตกต่างกัน ร้อยละ 6 3) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่ากับกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกัน ร้อยละ 2.5 และ 4) ระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 9.4

จากผลการวิจัยในตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพ สื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .41 และ .44 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .42 และ .44 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น .46 และ .42 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .43 และ .45 หน่วย ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีความรู้สึกในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิงจะเพิ่มขึ้น .38 และ .32 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้น .36 และ .35 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และ

กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จะมีความรู้คิดในเชิงประโยชน์ และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึง ความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพเพิ่มขึ้น .36 และ .35 หน่วย ตามลำดับ กลุ่มนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษา อยู่ในแขนงวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะเพิ่มขึ้น .39 และ .29 หน่วย ตามลำดับ

สรุปได้ว่าตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ใน แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และ มารดานั้นพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดา และมารดา มีระดับการศึกษาอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า นอกจากนี้ตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนัก ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาหญิง และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ใน แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ สำหรับระดับการศึกษาของบิดา และ มารดานั้นพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 ร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพสื่อมวลชนได้มากในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และมารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า มีเพียงกลุ่มนักศึกษาที่บิดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชา วารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เท่านั้นที่พบว่าตัวทำนาย ประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนเป็นตัวทำนายที่สำคัญ ในการทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าลักษณะทางสังคม ภูมิหลังของนักศึกษา และคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา ร่วมกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยจะเกี่ยวข้องกับทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยอธิบายในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีจุดประสงค์ย่อยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่มีต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทํากิจกรรม ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
2. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

4. คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 3 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการทำกิจกรรม ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหรัตนโกสินทร์ ในกรุงเทพมหานคร เฉพาะสถาบันที่ทำการเปิดสอนใน 4 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 1,118 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งทำการศึกษาใน 4 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 350 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นสัดส่วนกับประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัดทั้งหมด 7 แบบวัด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน จำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย

1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร 2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด และ 3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท

2.2 แบบวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน จำนวน 19 ข้อ ซึ่งทำการวัดใน 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และ 2) การคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2.3 แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 8 เรื่อง

2.4 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 8 ข้อ

2.5 แบบวัดประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม จำนวน 19 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 1) ปริมาณการใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ และ 2) ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม

2.6 แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 16 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 1) การแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน และ 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

2.7 แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 16 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ในการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดสูงสุด ความแปรและความโค้ง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.54 ในการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3 และ 4 และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter ในการวิเคราะห์ปริมาณการทำนายในระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยใช้โมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยของ Astin เป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตาราง 12 สรุปภาพรวมค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น	เหตุผลเชิง จริยธรรม	ลักษณะมุ่ง อนาคต	เกรดเฉลี่ย สะสมใน ระดับ มัธยมศึกษา	การทำ กิจกรรม	สัมพันธภาพ ระหว่าง นักศึกษา กับเพื่อน	สัมพันธภาพ ระหว่าง นักศึกษา กับอาจารย์
ตัวแปรตาม						
1.การทำกิจกรรม	-.12	-.38	-	-	-	-
2.สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	.15**	.48**	-	-	-	-

ตัวแปรต้น	เหตุผลเชิง จริยธรรม	ลักษณะมุ่ง อนาคต	เกรตเฉลีย สะสมใน ระดับ มัธยมศึกษา	การทำ กิจกรรม	สัมพันธภาพ ระหว่าง นักศึกษา กับเพื่อน	สัมพันธภาพ ระหว่าง นักศึกษา กับอาจารย์
ตัวแปรตาม						
3.สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	-	.25**	-	-	-	-
4.ทักษะ	.27**	.28**	.03	-	.25**	-
5.จรรยาบรรณ	.32**	.33**	-	-.07	.12**	.15**

1. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15 และ .48 ตามลำดับ แต่เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.12 และ -.38 ตามลำดับ นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .25

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .27 และ .28 ตามลำดับ นอกจากนี้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .32 และ .33 ตามลำดับ แต่เกรตเฉลียสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .03

3. ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .25 (ตาราง 12) และมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .12 (ตาราง 12) หมายความว่า นักศึกษาที่ได้รับความรัก และการส่งเสริมจากเพื่อน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ ร่วมกันมากจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านกระบวนการสื่อสารมวลชน และเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

ในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากตามไปด้วย นอกจากนี้ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .15 (ตาราง 12) หมายความว่า นักศึกษาที่รับรู้ว่าคุณค่าความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์มาก รวมทั้งอาจารย์ยังคอยสนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่นั้นจะเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากตามไปด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมมีอิทธิพลทางตรงทางลบต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ -.07 (ตาราง 12) หมายความว่า นักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางมหาวิทยาลัยมากจะเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพน้อย

4. เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .04, .12 ตามลำดับ (ตาราง 6) หมายความว่า นักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่ได้รับความรัก และการส่งเสริมจากเพื่อน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ ร่วมกันมาก ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนี้ส่งผลให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการใช้กระบวนการสื่อสารมวลชนมากตามไปด้วย เหตุผลเชิงจริยธรรมกับลักษณะมุ่งอนาคตยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนโดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อนอีกด้วย ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .03, .12 ตามลำดับ (ตาราง 6) หมายความว่า ยิ่งนักศึกษามีเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตสูงเท่าไรก็ยิ่งทำให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันมาก และได้รับความรัก ส่งเสริมจากเพื่อนมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนี้ส่งผลให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิง ประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และ คำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคต ยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนโดยส่งอิทธิพลผ่าน ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ .12 (ตาราง 6) หมายความว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะรับรู้ว่าคุณค่าความรัก ส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์มาก รวมทั้งอาจารย์ยังคอย สนับสนุนให้ตนได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งความรัก และการที่อาจารย์คอยส่งเสริม

นักศึกษานี้ส่งผลให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน และคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณ ในวิชาชีพมากตามไปด้วย

อภิปรายผล

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ในการตั้งสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยได้ทำการตั้งสมมติฐานการวิจัยจากโมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย (I-E-O Model) ของ Astin ซึ่งในการประเมินผลการศึกษานั้นจำเป็นต้องทราบถึงคุณลักษณะแรกเข้าหรือลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาเมื่อเข้าสู่สถานศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบว่าพื้นฐานเดิมของนักศึกษาแต่ละคนเป็นอย่างไร และเมื่อได้เข้ามาสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาหรือประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยแล้วนักศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ซึ่งตามแนวคิดของ Astin เห็นว่า เราจะไม่สามารถเข้าใจผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาไปสู่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้ถ้าปราศจากข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานของนักศึกษา ดังนั้นในขั้นต้นเราจึงควรจะทำการศึกษาถึงความเกี่ยวพันของคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาและสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาก่อน เพื่อที่จะได้เข้าใจผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษามากขึ้น จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 บางส่วน คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ Enter ยังพบผลเพิ่มเติมอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 36.7) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 34.5) กลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 33.7) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 28.2) กลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 25.7) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชา การโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 24.4) ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสรุปของ ชูเดช (2534 : 156) ที่พบว่าประสบการณ์ด้านกลุ่มเพื่อนเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในกลุ่มนิสิตที่บิดามีการศึกษาต่ำ ในขณะที่เดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้ในกลุ่มนักศึกษา

ที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 38.7) และกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 28.9) ด้วย

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 10.9) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 8.4) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 7.9) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 7.4) ตามลำดับ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Astin มีเพียงเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาเท่านั้นที่ไม่มีอิทธิพลกับตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านใดเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพิสัยอยู่ระหว่าง 2.01 – 3.00 ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความแปรปรวนร่วม หรือความสัมพันธ์กับตัวแปรในกลุ่มประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยมีน้อยกว่าตัวแปรต้นตัวอื่นๆ หรืออาจเป็นไปได้ว่าการที่นักศึกษาจะเลือกทำประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้านนั้นไม่ได้ถูกกำหนดจากเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา แต่อาจจะเป็นอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมากกว่า ดังเช่นผลการวิจัยของวัลลภ สุวรรณดี (กรกช อัตตวิริยะนุภาพ. 2540 : 54 – 55 ; อ้างอิงจาก วัลลภ สุวรรณดี. 1995) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมไม่ตรงกับความต้องการ ต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมมาก สภาพการจราจรที่แออัดในกรุงเทพมหานคร การที่ต้องรับผิดชอบการทำงานบ้านหลังเลิกเรียน และการที่เพื่อนสนิทไม่สนใจทำกิจกรรม

ถึงแม้ว่าลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมจะส่งผลโดยตรงต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณในกลุ่มย่อยนั้น พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้ในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 17.4) ในขณะเดียวกันลักษณะมุ่งอนาคตยังสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ร้อยละ 23.4) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาที่มารดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 21.6) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 20.5) กลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 19.9) กลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 18.3) กลุ่มนักศึกษาที่มารดา

มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 16.8) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 15.1) ตามลำดับ จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมในกลุ่มย่อยต่างๆได้ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเป็นลบ โดยพบผลสูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจากข้อสังเกตของผู้วิจัยในเวลาที่ผู้วิจัยได้ลงไปเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาในแขนงวิชาดังกล่าวจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดงานวันปัจฉิมนิเทศ เช่น การควบคุมเสียงหรือแสงบนเวที เป็นต้น จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆเหล่านี้จึงอาจจะเป็นผลให้ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ตามแนวคิดโมเดลการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยของ Astin ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการตั้งสมมติฐานการวิจัย ซึ่ง Astin เห็นว่า เราจะไม่สามารถเข้าใจผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาไปสู่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้ดีถ้าปราศจากข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษามีความเกี่ยวข้อง หรือมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมส่งผลต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบผลการวิจัยที่ไม่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งในกลุ่มคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านใดเลย อย่างไรก็ตามจากการวิจัยครั้งนี้ยังพบผลเพิ่มเติมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Astin ที่เห็นว่า ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษามีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา คือ นักศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างกันจะเลือกอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันได้ สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า และในส่วนของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้นพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

สมมติฐานการวิจัยในข้อนี้ตั้งขึ้นจากแนวคิดการประเมินลักษณะของนักเรียน (Student Inputs) ของ Astin ที่อธิบายว่า เป็นเรื่องยากในการเรียนรู้ว่านโยบายการศึกษา และแนวการปฏิบัติของเราส่งผลดีต่อนักศึกษา ถ้าไม่มีข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาขณะเข้าสู่สถานศึกษาใหม่ จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่เราจะทราบได้ว่านักศึกษามีการพัฒนาตนเองไปมากน้อยเพียงใดนั้น เราจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้าหรือข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเมื่อก้าวเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาในตัวนักศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 บางส่วน คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมส่งผลโดยตรงต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทพวรรณ สิงบุตร (นริศลักษณ์ ภักดีพงษ์, 2546 : 30 ; อ้างอิงจาก เทพวรรณ สิงบุตร, 2540) ที่ทำการศึกษากับนักศึกษาภาควิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้มาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ Enter พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 36.2) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 32.7) และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 30.4) กลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 25.9) ตามลำดับนอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้ในกลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 35.1)

ผลการวิจัยยังพบอีกว่าลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมส่งผลโดยตรงต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ธรรมวงษ์ (2544) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการพลีสิทธิมนุษยชนในงานพยาบาลผู้ป่วยใน พบว่า ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต ความมุ่งมั่น การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตนอย่างมีพรหมวิหารสี่ พบว่า ทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามจรรยาพยาบาลในกลุ่มย่อย ที่เป็นพยาบาลที่ไม่มีคู่สมรส คือ ทำนายได้ ร้อยละ 32.5 โดยเป็นตัวแปรทำนายเด่นชัดอันดับสอง เมื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้มาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 39.4) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 38.6) กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ

38) และกลุ่มนักศึกษาชาย (ร้อยละ 36.5) ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Astin

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบผลที่น่าสนใจอีกว่ามีเพียงตัวแปรเกรดเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาเท่านั้นที่ไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งตามแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาของ Astin นั้น เห็นว่า คะแนนการสอบเข้ามักจะเป็นข้อมูลแรกเข้าของนักศึกษา ซึ่งมักจะพบว่าคะแนนสอบเข้าจะมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบในการจบการศึกษา มากกว่าที่จะไปสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา แต่คะแนนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาบางอย่าง เช่น เกรดตอนเรียนจบ เราไม่มีข้อมูลแรกเข้า แต่อาจใช้เกรดตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแทนได้ จากแนวคิดดังกล่าวของ Astin จะเห็นได้ว่า Astin ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะแรกเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยใช้คะแนนสอบ หรือเกรดเฉลี่ยในการวัดเหมือนกัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวัดคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาโดยใช้เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา และทำการวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยมิได้ใช้คะแนน แต่ผู้วิจัยวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน จึงเป็นผลให้ผลการวิจัยในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการกำหนดตัวแปรคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษากับตัวแปรตามนั้น จำเป็นจะต้องคล้ายคลึงกัน จึงจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความสัมพันธ์กัน คือ การวัดใน 2 ตัวแปรดังกล่าวควรที่จะใช้คะแนนมาทำการวัดเหมือนกัน นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ทำการประมวลเอกสารงานวิจัยยังพบบางงานวิจัยที่ได้มีการนำตัวแปรพื้นความรู้เดิมของนักศึกษามาใช้ในการศึกษา พบว่า ผลการสำรวจนักศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี ค.ศ. 1983 – 1987 ที่รายงานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาเมื่อเรียนจบชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาเท่ากับ .54 ซึ่งแอสติน (สุชาติ สุธรรมาภักษ์. 2545 : 84 – 85 ; อ้างอิงจาก Astin. 1993a : 75 – 76) ได้อธิบายว่าแม้ได้มีการสำรวจพบความสัมพันธ์เพียงในระดับปานกลาง แต่ก็เห็นประเด็นที่น่าพิจารณา หากมีการศึกษาความสัมพันธ์ในอีก 4 ปีข้างหน้า คาดว่าจะพบความแปรปรวนอย่างมากเกี่ยวกับผลการเรียนจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว และ Scannell (ชุตินา จันทวิทย์. 2542 : 46 – 47 ; อ้างอิงจาก Scannell. 1960) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ความสำเร็จทางการเรียนในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเกรดเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ในชั้นปีที่ 1 และเกรดเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ตลอดหลักสูตร 4 ปีของผู้จบการศึกษา คือ เกรดเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการเรียนในมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุด โดยให้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .67 และ .59 จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสารงานวิจัยมานั้นได้ทำการวัดโดยใช้คะแนนเฉลี่ย หรือเกรดเฉลี่ยเหมือนกัน ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นผลให้

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากเกณฑ์การให้คะแนนของสถาบันการศึกษาทั้ง 2 ระดับ มีความแตกต่างกัน และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาก็แตกต่างกันจึงทำให้เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่ส่งผลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ตามแนวคิดการประเมินลักษณะของนักเรียนของ Astin ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานการวิจัยนั้นเห็นว่า การที่เราจะทราบได้ว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองไปมากน้อยเพียงใดนั้น เราจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลคุณลักษณะแรกเข้า หรือข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาเมื่อก้าวเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วย ให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในตัวนักศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัย ครั้งนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ผลการวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่ไม่ สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งในกลุ่ม คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยเพิ่มเติมอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรม ร่วมกันสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิคมาระดับการศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า นอกจากนี้ลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกัน สามารถทำนายความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ประสพการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ส่งผลโดยตรงต่อทักษะ ในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

สมมติฐานการวิจัยข้อนี้ตั้งขึ้นตามแนวคิดของ Astin ที่เห็นว่า สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา (Environment) เป็นการศึกษาที่นักศึกษาทุ่มเทพลังงานและพลังใจต่อประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิด ประโยชน์จากสิ่งนั้น ในสถาบันอุดมศึกษานักศึกษาจะมีส่วนร่วมต่อสิ่งต่างๆในสภาพแวดล้อม มากมาย และการมีส่วนร่วมนี้จะทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนา โดยผลการศึกษาของ Astin พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษาที่จะทำให้เขามีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงค่านิยม พฤติกรรม และแผนการศึกษา นอกจากนี้ลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์ก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของ นักศึกษาเช่นกัน โดยผลลัพธ์ที่เกิดจากอิทธิพลของอาจารย์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ระดับความตั้งใจ การจดจำคะแนนเกียรตินิยม การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และความพึงพอใจในอาชีพ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Baxter Magolda (กรกช อุตตวิริยะนุภาพ. 2540 : 47 ; อ้างอิงจาก Baxter Magolda. 1992) ที่ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาสติปัญญาของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษา การจัดการด้านที่อยู่อาศัย การทำงาน และประสบการณ์การแลกเปลี่ยนมีส่วนช่วยให้นักศึกษาพัฒนาด้านสติปัญญา และเมื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้มาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ Enter ยังพบอีกว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิคมมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 26.4) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 26.1) กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 24.7) และกลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 24.4) ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสปริงเกอร์ และคณะ (อัญพร หิรัญพฤกษ์. 2539 : 192 ; อ้างอิงจาก Springer and et.al., 1995) ที่ทำการศึกษาผลของสภาพแวดล้อมต่อการเรียน และการเรียนรู้ตนเองในนักศึกษาจำนวน 4,500 คน พบว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมโดยเพื่อนมีผลทางลบต่อการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยเฉพาะในนักศึกษาหญิง ทั้งนี้สปริงเกอร์ให้เหตุผลว่า การคบเพื่อนจะให้นักศึกษามีเวลาในการเรียนลดลง ในขณะที่สุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 210) ก็พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบกับผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่าผลของสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์มีความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของผลลัพธ์ว่าเป็นความรู้ ทักษะ พฤติกรรม จึงต้องมีการศึกษาต่อไปให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ยังส่งผลทางตรงทางบวกต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545 : 209 - 210) ที่พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ด้านจิตตของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลสัมฤทธิ์ด้านจิตตของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้มาทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมพบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมร่วมกันสามารถทำนายความตระหนัก

ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 32.3) รองลงมา คือ กลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 29) กลุ่มนักศึกษาที่มารดา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า (ร้อยละ 26.7) และกลุ่มนักศึกษาหญิง (ร้อยละ 24.3) ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ชัดว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวข้างต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ามีเพียงประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมเท่านั้นที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่อยู่ในแบบวัดของผู้วิจัยอาจไม่ครอบคลุมกับกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ อีกทั้งกิจกรรมที่ผู้วิจัยทำการวัดนั้นเน้นที่กิจกรรมกลางของมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้รวมกิจกรรมเฉพาะของแต่ละคณะ หรือแต่ละสาขาวิชา จึงทำให้ผลการวิจัยที่ออกมาในส่วนนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย ซึ่งจากการวิจัยของสมบัติ พันธุ์คง (อภิญญาพร หรือ พญักษ์. 2539 : 192 ; อ้างอิงจาก สมบัติ พันธุ์คง. 2536) พบว่าปัจจัยด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมต่อผลการเรียนน้อยที่สุด การจัดกิจกรรมที่สถาบันดำเนินการอยู่ยังขาดรูปแบบหรือแนวทางที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และยังไม่ได้กระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจปรัชญาและคุณค่าของกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควร งานวิจัยของฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2532) พบว่าตัวแปรสาเหตุที่มีความสัมพันธ์เป็นลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงตัวเดียว คือ เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของแพสแคเรลลาและคนอื่น (สุชาติ สุธรรมาภักษ์. 2545 : 208 ; อ้างอิงจาก Pascarella and others. 1996c : 188) ที่สรุปว่าระดับความมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นตัวบ่งชี้อิทธิพลของผลจากการได้รับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญอย่างมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ตามแนวคิดของ Astin ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานการวิจัยนั้น เห็นว่า สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากสิ่งนั้นๆ และประสบการณ์ดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่ามี ความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ส่งผลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบผลการวิจัยที่ไม่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว คือ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยเพิ่มเติมอีกว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนสามารถทำนายทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่บิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า และในส่วนของความตระหนักต่อ

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนนั้นพบว่า ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมร่วมกันสามารถทำนายความตระหนักต่อ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 นี้เกิดขึ้นจากกรอบแนวคิดเพื่อการประเมินผลการจัดการศึกษาใน มหาวิทยาลัยของ Astin ที่ว่าเราจะทราบว่าคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเป็นเช่นไรก็ต่อเมื่อเราได้ ทราบถึงคุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา เนื่องจากคุณลักษณะ แรกเข้าของนักศึกษาจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้นกับนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 บางส่วน คือ เหตุผล เชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ใน มหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายความว่า การที่นักศึกษาจะมี ความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านกระบวนการสื่อสารมวลชน และมีความรู้คิดเกี่ยวกับ ประโยชน์และโทษของการกระทำหรือไม่กระทำตามจรรยาบรรณ รวมถึงคำนึงถึงความสำคัญของ จรรยาบรรณนั้นย่อมเป็นผลมาจาก 2 สิ่งด้วยกัน คือ 1) ลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา คือ นักศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีเหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดก็ตาม และเป็นคนมอง การณไกล รู้จักบังคับตนเองให้กระทำแต่สิ่งที่ดีงาม และ 2) ประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับจาก การเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการที่นักศึกษาได้รับความรัก และ การส่งเสริมจากเพื่อน อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็น ปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ร่วมกันมากจะช่วยให้เขาเกิดการพัฒนาทั้งในด้านทักษะในวิชาชีพ สื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้นการที่จะพัฒนาทักษะ ในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนในนักศึกษานั้นจึง ควรที่จะพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคู่ไปกับสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง นักศึกษากับเพื่อนด้วย เพื่อที่จะให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับ อาจารย์ หมายความว่า การที่นักศึกษาจะเป็นผู้ที่มีความรู้คิดเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการ

กระทำหรือไม่กระทำตามจรรยาบรรณ รวมถึงคำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณได้นั้น นักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล รู้จักบังคับตนเองให้กระทำแต่สิ่งที่ดีงาม อีกทั้งจะต้องได้รับความรักส่งเสริมและใช้เหตุผลทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวจากอาจารย์มาก รวมทั้งอาจารย์ยังต้องคอยสนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ดังนั้นในการพัฒนาความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนของนักศึกษา จึงควรที่จะพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตพร้อมกับกระตุ้นให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ด้วย เพื่อให้เกิดผลในการพัฒนามากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่ส่งผลโดยอ้อมต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน อีกทั้งผลการวิจัยที่ได้ก็ยังไม่ได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Astin ที่เห็นว่าการวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่สะท้อนปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์ และนักเรียนก็สามารถที่จะใช้ผลการวัดในช่วงที่เรียนจบมัธยมศึกษามาเปรียบเทียบกับในช่วงที่เรียนจบมหาวิทยาลัยได้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้าน (ตามผลการวิจัยในสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1) จึงเป็นผลให้เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่สามารถส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้านได้

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ตามแนวคิดของ Astin ที่ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานการวิจัยนั้น เห็นว่า คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษาจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือ คุณลักษณะแรกเข้าของนักศึกษา 2 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลโดยอ้อมต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยส่งอิทธิพลผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย 2 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบผลการวิจัยที่ไม่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว คือ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ส่งผลโดยอ้อมต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทั้ง 2 ด้าน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้เสนอข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวแปรที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ในการพัฒนาทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนให้กับนักศึกษานั้น ควรที่จะมีการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมควบคู่ไปกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อช่วยให้การพัฒนานักศึกษาดังกล่าวได้ผลที่ดียิ่งขึ้น
2. ในการพัฒนาความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนให้กับนักศึกษานั้น ควรที่จะมีการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมควบคู่ไปกับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ด้วย เพื่อช่วยให้การพัฒนานักศึกษาดังกล่าวได้ผลที่ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรม และเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้ คือ

1. เนื่องจากแบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวัดแต่กิจกรรมส่วนกลางเท่านั้นจึงทำให้ตัวแปรดังกล่าวไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยจึงควรสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมกิจกรรมส่วนกลาง กิจกรรมวิชาการ และกิจกรรมเฉพาะของนักศึกษา ซึ่งอาจจะทำให้สามารถอธิบายหรือส่งผลต่อทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนได้มากขึ้น
2. เนื่องจากเกณฑ์การให้คะแนนของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยอาจเลือกใช้ตัวแปรอื่นๆจากการประมวลเอกสารงานวิจัยแทนตัวแปรเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา
3. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ซึ่งพบว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นี้ส่งผลต่อตัวแปรตามเพียงตัวแปรเดียว คือ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน จึงควรมีการศึกษาการเป็นตัวแทนของอาจารย์ ประกอบกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เพื่อช่วยให้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชนมากยิ่งขึ้น
4. ผลจากการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยนั้นพบว่า แขนงวิชาที่ศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญที่พบในการวิจัยครั้งนี้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรให้ความสำคัญกับตัวแปรดังกล่าว โดยอาจใช้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มที่ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร อิศรานุวัฒน์. (2540). **ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กรกช อัดตวิริยะนุภาพ. (2540). **ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- กรรณิกา ศิลปพรหมมาศ. (2547). **ปัจจัยด้านจิตลักษณะ และสถานการณ์ทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลจิตเวชที่มีจริยธรรม**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กฤษฎณา ศักดิ์ศรี. (2530). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์.
- กอบกุล ถาวรานนท์. (2543). **เอกสารคำสอน รายวิชา สื่อมวลชนกับสังคม**. โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- กึ่งกาญจน์ ปานทอง. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- กิริติ บุญเจือ. (2542). **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียนเมฆ. (2541). **ผลของการฝึกให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู**. ทูลอดหนุนการวิจัย โครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ขนิษฐา วงศ์ชินศรี. (2525). **หน้าที่ของ เอ.อี. ในบริษัทฟาร์อีสต์แอดเวอร์ไทซิง**. สารนิพนธ์วารสารศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- งามตา วณิชานนท์. (2535). **จิตวิทยาสังคม**. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จารุวรรณ สกุลดู. (2543). **อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จินตนา ไพบูลย์. (2543). **การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับทักษะการแก้ปัญหาของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- จินตนา ตันสุวรรณนนท์. (2541). **ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- จินตนา มาพวง. (2520). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสัมคมศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- จิรวัดนา มั่นยืน. (2536). **ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาและทางจิตของนิสิตในกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- จุไร ชุมชุม. (2526). **สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- จุไรลักษณ์ อริฝ่าย. (2523). **ครีเอทีฟ ขบวนการสร้างสรรค์ผลงานสู่สังคม**. สารนิพนธ์วารสารศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- จวีวรรณ หลิมวัฒนา. (2532). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน และด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ชนะชัย ศรีรัตอำไพ. (2545). **การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการผลิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2542 – 2543**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ชวนพิศ ชิวารักษ์. (2539). **ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง แรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน และการบูรณาการตนเอง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษพยาบาล**. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

- ชัยเกษณ ศรีปักรา. (2544). **วัฒนธรรมองค์การกับการถ่ายทอดและความตระหนักในจริยธรรมแห่งวิชาชีพในองค์กรหนังสือพิมพ์**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ชุติมา ฉันทวิทย์. (2542). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อฟังก์ชันการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2531). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย : การวิจัยและประยุกต์ ในประมวลบทความวิชาการด้านพฤติกรรมศาสตร์**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; อรพินท์ ชูชม; และสุภาพร ลอยด์. (2529). **การควบคุมอิทธิพลสิ่งแวดล้อมของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก. (2520). **จริยธรรมของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ : รายงานวิจัยฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตฤตย์ นพคุณ. (2541). **ความเป็นมืออาชีพของนักข่าวโทรทัศน์ไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ทัศน ทองภักดี. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทวินทร์ ประทุมวงษ์. (2541). **ความตระหนักของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว : ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อัดสำเนา.
- นริศลักษณ์ ภักดีพงษ์. (2546). **ผลของการใช้ชุดฝึกจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในช่วงชั้นที่ 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- นันทิยา ผิวงาม. (2540). **ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์คณะวิทยาการจัดการในสถาบันราชภัฏ สหวิทยาลัยอีสานเหนือ**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นัยพรรณ วรรณศิริ. (2539, กรกฎาคม — ธันวาคม). **การพัฒนาจรรยาบรรณในวิชาชีพ**. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 23 : 61 — 65.

- บุญเลิศ ช่างใหญ่. (2538). รายงานผลการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง **นักนิเทศศาสตร์ที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปมขุ ศุภสาร และคณะ. (2530). เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ หน่วยที่ 1 – 7. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประมะ สตะเวทิน. (2538). **หลักนิเทศศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง ประสิทธิ์พร. (2519). **ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน**. ปรินุญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสำเนา.
- ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร**. ปรินุญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสำเนา.
- พรจักษ์ มณีนาถ. (2545). **ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินุญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสำเนา.
- พัชรี เทเวประมาภรณ์. (2539). **ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับโรคเอดส์ของวัยรุ่น**. ปรินุญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสำเนา.
- พิภพ วังเงิน. (2545). **จริยธรรมวิชาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- พิศเพลิน เขียวหวาน. (2521). **องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดสำเนา.
- พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช. (2543). **วารสารวิชาการครบรอบ 30 ปี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ**. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พูนทรัพย์ วงษ์พานิช. (2523). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร**. ปรินุญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดสำเนา.
- เพ็ญพิมล ลีโนทัย. (2543, พฤษภาคม – สิงหาคม). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพเชิงวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ. **วารสารวิจัยและฝึกอบรม**. 3(3) : 23 – 24.

- ไพรัช วงศ์ยุทธไกร. (2545). รายงานวิจัยการศึกษาความรู้และความตระหนักของอาจารย์ **ช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มานพ อุดมเดช. (2538). รายงานผลการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง **นักนิเทศศาสตร์ที่พึงประสงค์ในทศวรรษหน้า**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระยอง เพิ่มทรัพย์. (2546). **การเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศจากสื่อและผลจากการเปิดรับของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อุดมศึกษา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจก.
- วิเชียร รักการ. (2522). **การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อุดมศึกษา.
- วิจิตร ศรีสอาน และคณะ. (2538). **เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์ หน่วยที่ 8 – 15**. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภชัย สุพรรณทอง. (2544). **ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร. อุดมศึกษา.
- สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2546). **คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา 2546**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมบุญ ศิลปรุ่งธรรม. (2540). **ความรู้และความตระหนักของนักเรียนอาชีวศึกษาเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2537, เมษายน). **วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา**. 7 (2)
- สุกัญญา บุณเดชาชัย. (2531). **แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ในวิทยาลัยครู**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อุดมศึกษา.
- สุชาติ สุธรรมรักษ์. (2545). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การวิเคราะห์โมเดลลิสม์เรลที่มีตัวแปรแฝง**. สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุพัตรา ธรรมวงษ์. (2544). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในโรงพยาบาลผู้ป่วยใน**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อัดสำเนา.
- สุภาสิณี นุ่มเนียน. (2546). **ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อัดสำเนา.
- สุมิตรา หาญปัญญาพิชิต. (2542). **จรรยาบรรณของนักข่าวในทัศนะของนักสื่อสารมวลชน**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. อัดสำเนา.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2534). **ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต**. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุรภิ เหมวนิช. (2546). **การพัฒนาทักษะแรงงานและคุณภาพบริการ : การศึกษาแรงงานชาวไทยบริเวณแหล่งท่องเที่ยวชายทะเล**. โครงร่างวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- หนึ่งทัย ขอผลกลาง. (2541). **พัฒนาการของการศึกษาและฝึกอบรมด้านนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2545). **เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการวิจัยทางการศึกษา : การเลือกและกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ**. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรถวุฒิ จันทรบุษาคัม. (2539). **ความตรงเชิงโครงสร้างและความสามารถในการทำนายของแบบทดสอบวัดระดับแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). **การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ**. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยฉบับที่ 39 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัฐพร หิรัญพฤกษ์. (2539). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรสภาพแวดล้อมสถาบันกับผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Astin, A. (1993). ***Assessment for Excellence : The Philosophy and Practice of Assessment and Evaluation in Higher Education***. American Council on Education, Series on Higher Education, Phoenix : The Oryx Press.
- Wheaton et al. (1997). ***Health Trajectories : Long – Term Dynamics Among Black and White Adults***. In *Journal of Health and Social Behavior*. Ronald J. Angel, V.38. pp. 38 – 54. Washington, DC.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย
2. แบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/๒-๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน รองคณบดีฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิติศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา และ อาจารย์ยุทธนา ไชยกุล เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ โปรแกรมศึกษาวารสารศาสตร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และ วิทยุ-โทรทัศน์ จำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4386194 มือถือ 3741938

ที่ ศธ 0519.12/๗๐๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าศูนย์ระนอง 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา และ อาจารย์ยุทธนา ไชยจุล เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาวารสารศาสตร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และ วิทยุ-โทรทัศน์ จำนวน 365 คน ตอบแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ความตระหนักรู้จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4386194 มือถือ 3741938

ที่ ศธ 0519.12/๗๙ |

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มกราคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษา

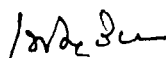
เรียน หัวหน้าโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัญชลี พิงพิศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา และ อาจารย์ยุทธนา ไชยกุล เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาวารสารศาสตร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และ วิทยุ-โทรทัศน์ จำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัญชลี พิงพิศ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4386194 มือถือ 3741938

ที่ ศธ 0519.12/๖๙๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔/ มกราคม 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ประสบการณ์ใน
 มหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อ
 จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน” โดยมี รองศาสตราจารย์คุณหญิง โยเหลา และ อาจารย์ยุทธนา ไชยกุล
 เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 โดยขอให้ให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาวารสารศาสตร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และ
 วิทยุ-โทรทัศน์ จำนวน 185 คน ตอบแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน ความตระหนักต่อจรรยาบรรณ
 แห่งวิชาชีพสื่อมวลชน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ประสบการณ์ด้านสัมพันธภาพ
 ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ประสบการณ์ด้านการทำกิจกรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต-
 ควบคุมตน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปัญชลี พึ่งพิศ ได้เก็บข้อมูล
 ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4386194 มือถือ 3741938

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 : ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน
- ตอนที่ 3 : ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน
- ตอนที่ 4 : เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา
- ตอนที่ 5 : การตัดสินใจในชีวิตประจำวัน
- ตอนที่ 6 : การทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 7 : ฉันกับเพื่อน
- ตอนที่ 8 : ฉันกับอาจารย์

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับเพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

นางสาว ปัญชลี พึ่งพิศ

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา

☐ 1.01 – 2.00

☐ 2.01 – 3.00

☐ 3.01 – 4.00

3. ระดับการศึกษาของบิดา

☐ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ระดับการศึกษาของมารดา

☐ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. แขนงวิชาที่ศึกษา

☐ ภาษาอังกฤษ

☐ โฆษณา

☐ วารสารศาสตร์

☐ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

ตอนที่ 2 : ทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

กรุณาอ่านเรื่องราวในแต่ละเรื่องแล้วพิจารณาข้อคำถาม จากนั้นทำเครื่องหมาย ✓ ตรงระดับที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ 1

ในกรณีที่นักศึกษาต้องทำการผลิตงานโฆษณาเมนู Steak ของ Sizzler นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตโฆษณาดังกล่าวอย่างไร

1. ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมายช่วยให้การผลิตงานโฆษณาดังกล่าวง่ายขึ้น

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

☐ เห็นด้วย

☐ ค่อนข้างเห็นด้วย

☐ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ประเภทของสื่อที่กลุ่มเป้าหมายเปิดรับไม่ใช่ส่วนสำคัญในการผลิตโฆษณาดังกล่าว

☐ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

☐ เห็นด้วย

☐ ค่อนข้างเห็นด้วย

☐ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. การนำเสนอภาพอาหารดังกล่าวในนิตยสารจะทำให้มีความสมจริงและดึงดูดใจมากกว่าการนำเสนอทางโทรทัศน์

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศโฆษณาดังกล่าวควรเป็นช่วงเวลาเช้านี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 2

ในกรณีที่นักศึกษาได้รับมอบหมายให้ทำการประชาสัมพันธ์โครงการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุนให้กับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างไร

1. ถึงแม้ว่าจะไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายก็สามารถเลือกสื่อที่นำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การคัดเลือกสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ควรคำนึงถึงประเภทของสื่อที่กลุ่มเป้าหมายเปิดรับ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. การประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องใช้ภาพประกอบ แต่ควรใช้เพียงข้อความประชาสัมพันธ์เท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. วิทยูเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มผู้มีรายได้น้อยได้มากกว่าหนังสือพิมพ์

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 3

ในกรณีที่นักศึกษาได้รับมอบหมายให้ผลิตรายการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยง นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรูปแบบรายการดังกล่าวอย่างไร

1. การวิเคราะห์ถึงลักษณะของกลุ่มเป้าหมายจะช่วยให้คิดรูปแบบของรายการได้ง่ายขึ้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ประเภทของสื่อที่กลุ่มเป้าหมายบริโภคเป็นข้อมูลที่ไม่จำเป็นในการใช้ผลิตรายการดังกล่าว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. รูปแบบของรายการควรจะทำให้ความสำคัญกับภาพความน่ารักของสัตว์เลี้ยงเพียงอย่างเดียว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. รายการดังกล่าวควรจะออกอากาศทางโทรทัศน์ในช่วงกลางวันของวันธรรมดาเหมาะสมมากกว่าวันเสาร์ อาทิตย์

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 4

ในกรณีที่นักศึกษาได้รับมอบหมายให้จัดทำบทความเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพื่อบำรุงผิวพรรณ นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบทความดังกล่าวอย่างไร

1. แนวทางในการเขียนบทความดังกล่าวควรที่จะทราบถึงระดับช่วงอายุของผู้หญิงที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของนิตยสารที่กลุ่มเป้าหมายเปิดรับไม่มีผลต่อการจัดทำบทความดังกล่าว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. รูปแบบของบทความควรเน้นรูปภาพของสินค้ามากกว่าข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของสินค้า

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้หญิงที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจึงควรจัดวางหน้าของบทความในหน้าที่เป็น 4 สีมากกว่าหน้าขาวดำ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 : ความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

โปรดพิจารณาข้อความ แล้วประเมินว่าท่านมีความคิดเห็นต่อการกระทำของสื่อมวลชนตามข้อความดังกล่าวอย่างไร

1. การที่หนังสือพิมพ์เสนอข่าวกล่าวหาว่าดาราชัยยาเสพติด โดยไม่มีข้อมูลชัดเจน เป็นการกระทำที่เหมาะสม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การที่โทรทัศน์เสนอข่าวการก่อการร้าย โดยระบุจำนวนผู้เสียชีวิตที่แตกต่างกันไม่ใช่ประเด็นที่ทำให้เกิดความสับสนขึ้นในสังคม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. การโฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมที่บอกเฉพาะข้อดีของผลิตภัณฑ์เพียงอย่างเดียว เป็นการกระทำที่เอาเปรียบผู้บริโภคมากเกินไป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. คำโฆษณาของเครื่องดื่มบำรุงกำลัง “ห้ามดื่มเกินวันละ 2 ขวด เด็กและสตรีมีครรภ์ไม่ควรรับประทาน” เป็นข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. การประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้ามากกว่าคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นเทคนิคในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. การนิ่งเฉยของหนังสือพิมพ์ต่อกรณีที่เสนอข่าวตำรวจเข้าไปพัวพันกับการค้ายาเสพติด ซึ่งภายหลังพบว่าตำรวจคนดังกล่าวไม่มีความผิด เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาก็ถูกต้อง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. การผลิตละครโทรทัศน์สำหรับเด็กโดยสอดแทรกธรรมะเป็นการกระทำที่ควรได้รับการยกย่องจากสังคม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. การ์ตูนที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่เป็นการ์ตูนที่เหมาะสมกับเด็กมากที่สุด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร ฉันจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะนำเสนอออกไป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ต้องนำเสนอข่าวให้ทันเวลา เมื่อได้รับข่าวฉันจะนำเสนอออกไปทันที

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. ในกรณีที่ฉันเขียนข่าวโดยระบุชื่อของดาราที่เสพยาเสพติด ซึ่งต่อภายหลังทราบว่าดารานั้น
ดังกล่าวไม่ได้กระทำเช่นนั้น ฉันจะนิ่งเฉยและรอให้เรื่องดังกล่าวเงียบลงไปเอง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

12. ฉันจะเสนอข่าวโดยเพิ่มเติมความคิดเห็นส่วนตัวลงไปในเนื้อหาข่าว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

13. ฉันจะนำเสนอข้อเท็จจริงของข่าวและภาพเหตุการณ์ในทุกแง่ทุกมุมให้ประชาชนได้ทราบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14. ในการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ฉันจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและภาษาก่อนเผยแพร่ออกไป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

15. ในการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับเด็กยากจน ฉันจะเลือกเอาภาพที่กระตุ้นให้คนเกิด
ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจมาใช้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

16. ฉันจะทำการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาที่เหมาะสมกับบุคคลในแต่ละวัยก่อนผลิตงานโฆษณา

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

17. ในการเขียนบทโทรทัศน์ฉันจะเอาเรื่องของไสยศาสตร์มาอธิบายถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อ
ดึงดูดความสนใจของผู้ชม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

18. ในการคัดเลือกข่าวขึ้นหน้า 1 ฉันมักจะให้ความสำคัญกับข่าวแปลกๆ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

19. ฉันจะใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจนในการทำประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้มีการศึกษาน้อย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 : เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา

ต่อไปนี้มีเรื่องสั้นๆเกี่ยวกับการตัดสินใจแก้ปัญหา 8 เรื่อง ขอให้นักศึกษาสมมติว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว และได้ตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์นั้น

ขอให้นักศึกษาคิดโดยตนเองก่อนว่านักศึกษาตัดสินใจเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อคิดเหตุผลได้แล้วจึงอ่านคำตอบของเรื่อง ซึ่งมี 2 คำตอบ แต่ละคำตอบจะให้พิจารณาประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยที่สุด” จนถึง “ไม่เห็นด้วยที่สุด” โดยพิจารณาไปที่ละคำตอบว่าตรงกับความคิดของนักศึกษาเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ตรงระดับที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา ในแต่ละเรื่องขอให้ประเมินทั้ง 2 คำตอบ

เรื่องที่ 1

นายมิ่งเป็นราษฎรที่มีความขยันขันแข็ง เขาทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เขาบริจาคเงินกำไรส่วนหนึ่งให้การกุศล ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญขึ้นอย่างมาก และยังได้บริจาคเงินก้อนใหญ่ให้กับโรงเรียนในหมู่บ้านอีกด้วย วันหนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบข่าวว่า นายมิ่งนั้นที่จริงคือผู้ต้องหาซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเมื่อ 2 – 3 ปีที่แล้ว ซึ่งทางตำรวจออกหมายจับทั่วประเทศ โดยให้รางวัลอย่างสูงแก่ผู้บอกเบาะแสแก่ตำรวจ คนในครอบครัวบอกให้ข้าพเจ้าไปแจ้งความ ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะ

1. ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะการแจ้งความเป็นการแสดงถึงความร่วมมือกันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะคิดว่าเป็นการช่วยรักษาความยุติธรรมให้กับสังคม ข้าพเจ้าจะกระทำโดยไม่ลังเล

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 2

ชายผู้หนึ่งขับรถยนต์ส่วนตัวมาตามถนนโดยล้าพั้งในเวลากลางคืน ระหว่างทางพบว่ามีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการที่รถจักรยานยนต์พลิกคว่ำอยู่ข้างถนน มีคนหนึ่งนอนแน่นิ่ง อีกคนหนึ่งซึ่งบาดเจ็บมากพยายามโบกมือให้เขาจอดรถช่วยเหลือ ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้ชายที่ขับรถยนต์คันนั้น ก็จะจอดให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลสำคัญในการกระทำดังกล่าวคือ

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้ชายที่ขับรถยนต์คันนั้น ก็จะจอดให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลสำคัญในการกระทำดังกล่าวคือ ข้าพเจ้าจะอายใจตนเองหากพบคนที่เดือดร้อนแล้วละเลยไม่ช่วยเหลือ

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้ชายที่ขับรถยนต์คันนั้น ก็จะจอดให้ความช่วยเหลือ โดยเหตุผลสำคัญในการกระทำดังกล่าวคือ เป็นเรื่องของมนุษยธรรม หากไม่ช่วยเหลือเขาอาจต้องสูญเสียชีวิต

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 3

มีชายร่างกำยำแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสกปรกและขาดวิ่น เทียวเดินขอเงินจากผู้สัญจร ณ สถานีรถโดยสารประจำทาง มีหลายคนให้เงินด้วยท่าที่ไม่เต็มใจ มีบางคนให้เงินด้วยท่าที่หวาดกลัว ข้าพเจ้ามีเงินอยู่ในกระเป๋าไม่มากนักทั้งข้าพเจ้าเป็นผู้มีรายได้น้อย ชายผู้นั้นเดินมาหาข้าพเจ้า ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะ

1. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะเป็นการไม่ยุติธรรมกับสังคมที่บางคนไม่ยอมทำงาน แต่เรียกร้องความช่วยเหลือจากผู้อื่น

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้น เพราะการช่วยเหลือคนที่มีสภาพปกติ ด้วยการให้ทาน มิใช่วิธีช่วยเหลือที่ถูกต้อง

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 4

วิยะดาเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ ครุภัณฑ์ให้กับหน่วยงานย่อยต่างๆภายในสังกัด การซื้อแต่ละครั้งใช้เงินเป็นจำนวนมาก ก่อนการจัดซื้อมีตัวแทนขายจากบริษัทหนึ่งมาเสนอว่าจะให้ส่วนลด 20% เป็นเงินสดแก่ผู้ซื้อ ขณะที่บริษัทที่สอง เสนอของที่มีคุณภาพดีกว่า แต่มิได้เสนอส่วนลดให้เลย เมื่อได้คำนวณส่วนลดที่ได้จากบริษัทแรกแล้วมากพอที่จะซื้อสิ่งของที่วิยะดาและลูกๆของเธอต้องการทีเดียว กรณีดังกล่าว ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิยะดา ก็คงจะซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะ

1. ก็คงจะซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะการซื้อของจากบริษัทที่สองพิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดผลดีแก่ส่วนรวมมากกว่า

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ก็คงจะซื้อของจากบริษัทที่สอง เพราะบุคคลควรยึดมั่นในความสุจริต ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์หรือบทบาทใด

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 5

วรรณนิภา ได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งตรงกับที่เธอไฝฝันมานานแล้ว เธอได้เตรียมตัวทุกอย่างจนพร้อม ครั้นถึงวันเดินทางญาติผู้ใหญ่ที่เธอเคารพนับถืออย่างยิ่งได้เกิดป่วยหนัก โอกาสรอดหรือไม่รอดพอมุกัน ถ้าวรรณนิภาอยู่ใกล้ๆอาจช่วยเป็นกำลังใจแก่ผู้ป่วยให้มีชีวิตยืนยาวต่อไปอีก ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่า

1. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะไม่ตัดสินใจเดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่า หากไม่ดูแลแล้วต้องเสียผู้ที่เคารพไป ข้าพเจ้าคงไม่สบายใจตลอดชีวิต

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าข้าพเจ้าเป็นวรรณนิภา จะตัดสินใจไม่เดินทางไปต่างประเทศครั้งนี้ โดยข้าพเจ้ามีเหตุผลว่าการอยู่ดูแลเพื่อยืดชีวิตหรือทำให้ชีวิตรอด ถือว่าเป็นการกระทำที่ประเสริฐ เพราะชีวิตนั้นมีค่าเหนือสิ่งอื่นใด

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 6

ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าหน่วยงาน นายกมลเป็นลูกน้องคนหนึ่ง เขาช่วยเหลืองานขอข้าพเจ้าอย่างแข็งขันจนข้าพเจ้ารู้สึกพอใจ เมื่อต้นเดือนได้มีการแบ่งงานจากโครงการใหญ่ มอบหมายให้แต่ละคนหรือกลุ่มไปทำ ครั้นถึงกำหนด เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา งานของผู้อื่นเสร็จเรียบร้อย ยกเว้นกลุ่มของนายกมล ข้าพเจ้าพยายามต่อเวลาให้ แต่ก็ไม่มีทีท่าว่าจะเสร็จ ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจ เรียกงานคืนจากนายกมล รวมทั้งไม่จ่ายค่าตอบแทนในการทำงานนั้นด้วย

1. ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจ เรียกงานคืนจากนายกมล รวมทั้งไม่จ่ายค่าตอบแทนในการทำงานนั้นด้วย ข้าพเจ้าตัดสินใจเช่นนี้เพราะกลุ่มนายกมลผิดสัญญาเองที่ทำไม่เสร็จ

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจ เรียกงานคืนจากนายกมล รวมทั้งไม่จ่ายค่าตอบแทนในการทำงานนั้นด้วย ข้าพเจ้าตัดสินใจเช่นนี้เพราะพิจารณาว่าได้ทำอย่างถูกต้องยุติธรรม เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าควรมั่นใจ

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 7

ถ้าบุตรหลานของข้าพเจ้าคบเพื่อนที่นิสัยไม่ดี ขอบลักขโมย และก้าวร้าว แม้แต่บุตรหรือหลานของข้าพเจ้าก็ยังเคยโดนเด็กคนนี้ขโมยเงิน ข้าพเจ้าคิดว่า จะแนะนำให้บุตรหลานเลิกคบกับเพื่อนคนนี้ เพราะ

1. ข้าพเจ้าคิดว่า จะแนะนำให้บุตรหลานเลิกคบกับเพื่อนคนนี้ เพราะการให้คบกันต่อไป ถ้าเกิดความเสียหายแก่บุตรหลานในภายหลัง ข้าพเจ้าคงไม่ให้อภัยตนเองที่ปล่อยปละละเลย

เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ข้าพเจ้าคิดว่าจะแนะนำให้บุตรหลานเลิกคบกับเพื่อนคนนี้ เพราะการให้เลิกคบเป็นการกันไว้ดีกว่าแก้ยอมถือเป็นการกระทำที่เหมาะสมที่สุด

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

เรื่องที่ 8

คนร้ายได้บุกเข้าไปในบ้านของพัชรีขโมยเอาเครื่องประดับมีค่าไปหลายชิ้น ซึ่งเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของสิ่งมีค่าที่พัชรีได้ทำประกันไว้กับบริษัท บริษัทได้ให้เธอทำรายการรูปพรรณของเครื่องประดับที่หายไปเพื่อที่จะจ่ายให้ตามเงื่อนไข เพื่อนสนิทของพัชรีซึ่งอยู่ในวงการขายประกันได้แนะนำว่า เธอควรจะแจ้งว่าสิ่งของที่ทำประกันทุกชิ้นหายไป เพื่อที่จะได้ค่าชดเชยเต็มที่ เพราะเป็นการยากที่บริษัทจะตรวจสอบได้ และโดยปกติบริษัทประกันก็ได้กำไรมหาศาลจากลูกค้าอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นพัชรีจะแจ้งแก่บริษัทเฉพาะตามรายการของที่หายไปเท่านั้น เพราะ

1. ถ้าท่านเป็นพัชรี จะแจ้งแก่บริษัทเฉพาะตามรายการของที่หายไปเท่านั้น เพราะการละเมิดสัญญาแม้ตรวจสอบไม่ได้ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

2. ถ้าท่านเป็นพัชรี จะแจ้งแก่บริษัทเฉพาะตามรายการของที่หายไปเท่านั้น เพราะการรักษาความจริงเป็นการกระทำที่จะช่วยรักษาคู่ค้าของคน

เห็นด้วยที่สุด

เห็นด้วย

ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยที่สุด

ตอนที่ 5 : การตัดสินใจในชีวิตประจำวัน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับท่านมากน้อยเพียงใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความนั้นๆ เพียงข้อเดียว โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

คำถาม	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1. ถ้าฉันอยากได้สิ่งใดและต้องรอคอย ฉันจะหมดความอดทนและทนไม่ได้						

คำถาม	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. เมื่อเวลาใกล้สอบฉันจะขยันมาเรียนเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เข้าใจบทเรียนที่ครูสอนและจะได้สอบได้คะแนนดี						
3. ฉันไม่ขัดใจเพื่อน เพื่อจะได้มีเพื่อนมากๆ						
4. การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็นเป็นการกระทำที่สูญเปล่า						
5. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้						
6. เมื่ออยู่ต่างถิ่นฉันคิดว่าจะทำอะไรก็ได้ เพราะไม่มีใครรู้จัก						
7. ฉันคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องอนาคต						
8. ในการประชุม ถ้ามีการพูดกันถึงสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วย ฉันจะคัดค้านทันที โดยไม่สนใจว่าขณะนั้นเป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่						

ตอนที่ 6 : การทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นท่านกระทำบ่อยครั้งเพียงใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความนั้นๆ เพียงข้อเดียว โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ นักศึกษาใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาอย่างน้อยเพียงใด

- () มากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ประมาณ 6 – 10 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ประมาณ 1 – 5 ครั้งต่อสัปดาห์
- () น้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์
- () ไม่เคยเลย

2. ในปีการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้ในลักษณะใด

การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1. เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้แก่บุคคลทั่วไป					
2. เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา โดยเป็นผู้เล่น หรือผู้ชม หรือเชียร์ หรือซ่อมเชียร์ การแข่งขันกีฬา เช่น กีฬาน้องใหม่					
3. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น ค่ายอาสาพัฒนาชนบท หรือการบริจาคโลหิต					
4. เข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม เช่น ร่วมพิธีไหว้ครู					
5. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ตักบาตร					
6. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง เช่น การเข้าร่วมโครงการอบรมจริยธรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา					
7. เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อช่วยงานของมหาวิทยาลัย					
8. เข้าร่วมประชุมกับองค์การนักศึกษา สภานักศึกษา สโมสรนักศึกษาคณะต่างๆ หรือชมรมใดชมรมหนึ่ง					
9. แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมองค์การนักศึกษา สภานักศึกษา สโมสรนักศึกษา คณะต่างๆ หรือชมรมใดชมรมหนึ่ง					
10. ใช้สิทธิเลือกตั้งภายในมหาวิทยาลัย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักศึกษา					
11. รณรงค์หาเสียงให้แก่กลุ่มต่างๆ ในการเลือกตั้งภายในมหาวิทยาลัยหรือคณะ					
12. ติดตามข้อมูลข่าวสารการทำงานของชมรมกิจกรรมจากบอร์ด หรือสิ่งพิมพ์ของคณะหรือมหาวิทยาลัย					

การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
13. เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมทางด้านการโฆษณาที่เป็นสมาชิก					
14. เข้าร่วมการประชุมของชมรมทางด้านการวารสารที่เป็นสมาชิก					
15. แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชมรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ที่เป็นสมาชิก					
16. ชักชวนเพื่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมวิทยุกระจายเสียง					
17. อาสาช่วยงาน หรือเคยได้รับมอบหมายให้ช่วยงานของชมรมวิทยุโทรทัศน์					
18. พุดคุย หรือปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของชมรม กับอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่ตนเองเป็นสมาชิก					

ตอนที่ 7 : ฉันกับเพื่อน

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับท่านมากน้อยเพียงใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความนั้นๆ เพียงข้อเดียว โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

คำถาม	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1. เมื่อเรียนเสร็จ เพื่อนในห้องต่างแยกย้ายกันไป โดยไม่สนใจกันและกัน						
2. เมื่อฉันขาดเรียน เพื่อนไม่เคยเก็บ sheet ไว้ให้						
3. ฉันไม่เคยสนใจว่าเพื่อนคนไหนจะเข้าเรียนบ้าง						
4. ฉันชอบทำงานกลุ่ม เพราะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น						
5. เมื่อต้องแบ่งกลุ่มเพื่อทำงาน ฉันจะได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้เข้าร่วมกลุ่ม						

คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง เลย
6. ฉันช่วยอธิบายบทเรียนให้เพื่อนเมื่อใกล้สอบ						
7. เพื่อนไม่เคยสนใจว่าฉันจะมาเรียนหรือไม่ก็ตาม						
8. ฉันกับเพื่อนมักจะนำเอาข่าวที่ได้รับความสนใจมาวิจารณ์กัน						
9. ฉันมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาปัญหาต่างๆได้						
10. ในการทำงานกลุ่ม ฉันจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนทุกคนก่อนที่จะตัดสินใจ						
11. ฉันกับเพื่อนมักจะนำเอาบทความในวารสารที่น่าสนใจมาแลกเปลี่ยนกันเล่า						
12. ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่มีเพื่อนคอยปรึกษาในยามที่มีปัญหา						
13. ในการทำงานกลุ่ม ฉันกับเพื่อนจะต่างคนต่างทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือกัน						
14. เพื่อนแสดงท่าทางเบื่อหน่ายเมื่อฉันเข้าไปร่วมสนทนาด้วย						
15. ฉันไม่อธิบาย เมื่อเพื่อนมาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับงานที่อาจารย์สั่ง						
16. ฉันกับเพื่อนมักจะพูดคุยกันเกี่ยวกับโฆษณาชิ้นใหม่ๆที่ได้รับคำแนะนำ						

ตอนที่ 8 : ฉันกับอาจารย์

ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับท่านมากน้อยเพียงใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความนั้นๆ เพียงข้อเดียว โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

คำถาม	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1. อาจารย์เปิดโอกาสให้ฉันคิดรูปแบบ และ concept ของงานที่ทำได้อย่างเต็มที่						
2. อาจารย์มักจะบอกว่าไม่มีเวลาเมื่อฉันต้องการขอคำปรึกษา						
3. เมื่อสอนและสั่งงานเสร็จ อาจารย์จะออกไปจากห้องทันที						
4. เมื่อฉันไม่มาเรียน อาจารย์จะสอบถามถึงสาเหตุจากเพื่อนในห้องเสมอ						
5. บ่อยครั้งที่อาจารย์ไม่สนใจต่อข้อซักถามของฉัน						
6. อาจารย์มักแสดงว่าตนเป็นผู้ที่ต้องยาเกรง จะพูดคุยไม่ได้						
7. อาจารย์จะเข้ามาซักถามเมื่อเห็นฉันไม่สบายใจ						
8. อาจารย์คอยสอบถามสารทุกข์สุขดิบ แม้ว่าอาจารย์ไม่ได้สอนในเทอมนั้นๆ						
9. อาจารย์เปิดโอกาสให้ฉันได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเรียนการสอนก่อนที่จะเริ่มเรียนวิชานั้นๆ						
10. อาจารย์ก็ไม่เคยให้ความสนใจฉันเลย						

คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริง เลย
11. อาจารย์รู้สึกเสียเวลาที่จะ ให้ฉันเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ รูปแบบงานที่คิดขึ้น						
12. ก่อนที่จะให้คะแนน อาจารย์เปิดโอกาสให้ฉันได้ ซักถามและเสนอความคิดเห็น ในงานของเพื่อน						
13. อาจารย์มักจะนำข่าว เกี่ยวกับการประกวดมาแจ้ง ให้ฉันได้ทราบ						
14. การเข้าร่วมกิจกรรมการ ประกวดนอกมหาวิทยาลัย อาจารย์จะคัดเลือกเฉพาะคน ที่มีประสบการณ์เท่านั้น โดย ไม่สนใจคนอื่น ๆ						
15. อาจารย์จะคอยให้ คำแนะนำและช่วยเหลือ เมื่อ ฉันทำงานเพื่อส่งเข้าประกวด						
16. อาจารย์ไม่สนับสนุนให้ ฉัน ทำ กิ จ ก ร ร ม น อ ก มหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็น การเสียเวลา						

ภาคผนวก ข

1. โครงสร้างของแบบวัด
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด

ตอนที่ 1 โครงสร้างของแบบวัด

ตาราง 13 โครงสร้างแบบวัดทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

	ข้อบวก	ข้อลบ
เรื่องที่ 1		
1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร	1	2
2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด		3
3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท		4
เรื่องที่ 2		
1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร	2	1
2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด		3
3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท	4	
เรื่องที่ 3		
1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร	1	2
2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด		3
3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท		4
เรื่องที่ 4		
1) ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงลักษณะของผู้รับสารว่าเป็นใคร และมีความสามารถในการรับสารอย่างไร	1	2
2) มีความสามารถในการพิจารณาว่าสารของตนนั้นเหมาะสมกับสื่อประเภทใด		3
3) มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละประเภท	4	

ตาราง 14 โครงสร้างแบบวัดความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

	ข้อบก	ข้อล
• ความรู้คิดในเชิงประโยชน์และโทษของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพสื่อมวลชน		
1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร		
1.1) เสนอข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ผู้ตกเป็นข่าว สังคม และประเทศชาติ		4,5
1.2) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะมีการนำเสนอ		2
1.3) หากพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปมีความไม่ถูกต้องก็รีบแก้ไขทันที		6
1.4) เสนอข้อเท็จจริงให้ครบทั้งกระบวนการและทุกแง่ทุกมุม	3	
1.5) ไม่ทำการตัดสินผู้อื่นก่อนเวลาอันสมควร		1
2) นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม	7	8
• คำนึงถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพ		
1) ความรับผิดชอบในการเสนอข้อมูลข่าวสาร		
1.1) เสนอข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค ผู้ตกเป็นข่าว สังคม และประเทศชาติ	15	12
1.2) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะมีการนำเสนอ	9,14	10
1.3) หากพบว่าข้อมูลข่าวสารใดที่เสนอออกไปมีความไม่ถูกต้องก็รีบแก้ไขทันที		11
1.4) เสนอข้อเท็จจริงให้ครบทั้งกระบวนการและทุกแง่ทุกมุม	13	
1.5) ไม่ทำการตัดสินผู้อื่นก่อนเวลาอันสมควร	16,19	17,18

ตารางที่ 15 โครงสร้างแบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

	ข้อบวก	ข้อลบ
1) มีการแสดงความรัก ส่งเสริมเพื่อน	5, 9, 16	1, 2, 3, 7, 12, 14
2) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ	4, 6, 8, 10, 11, 16	13, 15

ตารางที่ 16 โครงสร้างแบบวัดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

	ข้อบวก	ข้อลบ
1) อาจารย์มีการให้ความรัก ส่งเสริม และใช้เหตุผลทั้งใน ด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัว	4, 7, 8, 12, 13	2, 3, 5, 6, 10
2) อาจารย์สนับสนุนให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ของตนที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่	1, 9, 15	11, 14, 16

ตอนที่ 2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามทักษะในวิชาชีพสื่อมวลชน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
<u>เรื่องที่ 1</u>		<u>เรื่องที่ 3</u>	
1	.199	1	.336
2	.477	2	.587
3	.363	3	.636
4	.547	4	.553
<u>เรื่องที่ 2</u>		<u>เรื่องที่ 4</u>	
1	.312	1	.397
2	.440	2	.631
3	.433	3	.616
4	.030	4	.356

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .83

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.637	11	.801
2	.520	12	.697
3	.315	13	.449
4	.643	14	.661
5	.528	15	.320
6	.561	16	.552
7	.513	14	.656
8	.641	18	.273
9	.544	19	.354
10	.616		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .90

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
<u>เรื่องที่ 1</u>		<u>เรื่องที่ 5</u>	
1	.294	1	.410
2	.241	2	.402
<u>เรื่องที่ 2</u>		<u>เรื่องที่ 6</u>	
1	.426	1	.322
2	.461	2	.465
<u>เรื่องที่ 3</u>		<u>เรื่องที่ 7</u>	
1	.411	1	.545
2	.464	2	.590
<u>เรื่องที่ 4</u>		<u>เรื่องที่ 8</u>	
1	.551	1	.567
2	.556	2	.566

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .84

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.376	5	.632
2	.242	6	.597
3	.465	7	.422
4	.603	8	.543

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .78

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการทำ
กิจกรรม

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.633	10	.467
2	.411	11	.685
3	.574	12	.425
4	.505	13	.665
5	.482	14	.640
6	.654	15	.750
7	.710	16	.670
8	.727	17	.654
9	.723	18	.687

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.450	9	.587
2	.596	10	.506
3	.590	11	.245
4	.275	12	.630
5	.426	13	.682
6	.214	14	.678
7	.665	15	.577
8	.388	16	.342

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .86

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.548	9	.430
2	.560	10	.673
3	.364	11	.478
4	.339	12	.269
5	.608	13	.339
6	.608	14	.456
7	.384	15	.380
8	.457	16	.447

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .84

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปัญชลี ฟิ่งพิศ
วันเดือนปีเกิด	12 ธันวาคม 2521
สถานที่เกิด	เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	578 ซ.เจริญนคร 40 ถ.เจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษานารี
พ.ศ. 2542	นิเทศศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการโฆษณา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2548	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ